

EUROBAROMETER 66

DE PUBLIEKE OPINIE IN DE EUROPESE UNIE

HERFST 2006

NATIONAAL RAPPORT

NEDERLAND

Dit onderzoek is opgedragen en gecoördineerd door het Directoraat Generaal Pers Communicatie

Dit rapport is geschreven voor de vertegenwoordigers van de Europese Commissie in Nederland door TNS NIPO

Dit document vertegenwoordigt niet de visie van de Europese Commissie. De interpretaties en meningen in dit document komen voor rekening van de auteurs.

Inhoud

	Introductie	1
1	Nederlandse context	3
1.1	Situatie in Nederland	3
1.2	Nederland ten opzicht van andere landen	4
1.3	Verwachtingen voor de toekomst	5
1.4	Vertrouwen in maatschappelijke instellingen	7
1.5	Belangrijke onderwerpen in Nederland	8
1.6	Nederlandse waarden	9
2	De Europese Unie: kennis en vertrouwen	12
2.1	Kennis van de Europese Unie	12
2.2	Vertrouwen in de Europese Unie	14
2.3	Budget Europese Unie	16
3	Betekenis van Europa in Nederland	17
3.1	Nationale en Europese gevoelens	17
3.2	Betekenis van het lidmaatschap van de Europese Unie	17
3.3	Persoonlijke betekenis van Europese Unie	18
3.4	Betrokkenheid bij de Europese Unie	19
4	Rol van de Europese Unie	20
4.1	Voor- en nadelen van het lidmaatschap van de Europese Unie	20
4.2	Europese Unie vergeleken met de Verenigde Staten	23
4.3	Prioriteiten in het Europese economisch beleid	23
4.4	Het niveau waarop besluitvorming plaatsvindt	24
5	Gemeenschappelijk beleid en de Europese Grondwet	26
5.1	Gemeenschappelijk beleid	26
5.2	De Europese Grondwet	29
6	Waarden van Europese burgers	33
6.1	Persoonlijke waarden	33
6.2	Europese waarden	35
7	Verdere uitbreiding van de Europese Unie	38
7.1	Steun voor uitbreiding van de Europese Unie	38
7.2	De toetreding van nieuwe landen	39
7.3	De toetreding van Turkije	39
8	Conclusie	41

Bijlagen

1	Profiel van de Nederlander
2	Technische specificatie
3	Vragenlijst

	<i>Inhoud figuren en tabellen</i>	
1	<i>Beoordeling huidige stand van zaken als 'goed' voor de volgende zaken...</i>	5
2	<i>Verwacht komende twaalf maanden verbetering voor de onderstaande zaken...</i>	7
3	<i>Percentage 'eerder wel vertrouwen' in nationale instellingen</i>	8
4	<i>De twee belangrijkste nationale zaken</i>	9
5	<i>Nederlandse waarden versus waarden EU25</i>	11
6	<i>Percentage burgers dat wel eens heeft gehoord van...</i>	13
7	<i>Stellingen Europese Unie: denkt u dat de volgende stellingen juist of onjuist zijn...</i>	14
8	<i>Vertrouwen Nederlanders in instellingen herfst 2004 tot en met herfst 2006</i>	15
9	<i>Aan welk van de volgende zaken geeft de Europese Unie volgens u het grootste deel van het budget uit?</i>	16
10	<i>Positief oordeel over het lidmaatschap van Nederland aan de Europese Unie, lente 2005 tot en met herfst 2006</i>	18
11	<i>Welk beeld roept de Europese Unie in het algemeen bij u op? Percentages 'positief' herfst 2004 tot en met herfst 2006</i>	19
12	<i>Effecten EU-lidmaatschap</i>	20
13	<i>Persoonlijke voordelen Nederlandse burgers door resultaten Europese Unie</i>	21
14	<i>Positief effect globalisering</i>	22
15	<i>Kunt u voor ieder van de volgende zaken aangeven of de Europese Unie voorop loopt, achter loop of gelijk loopt met de Verenigde Staten</i>	23
16	<i>Prioriteiten voor het verbeteren van de prestaties van de Europese economie</i>	24
17	<i>Gewenst niveau van besluitvorming: % dat besluitvorming op Europees niveau steunt</i>	25
18	<i>Steun voor gemeenschappelijk beleid</i>	27
19	<i>Acties van de Europese Unie die prioriteit moeten hebben</i>	28
20	<i>Welke zaken vindt u het nuttigst voor de toekomst van Europa...</i>	29
21	<i>Invloed Europese Grondwet op werking Europese Unie: percentage 'eens'</i>	30
22	<i>De Europese Grondwet: hoe verder?</i>	31
23	<i>Europese Grondwet: wel of niet noodzakelijk om Europese instellingen goed te laten werken?</i>	32
24	<i>Europese waarden: in hoeverre is hier sprake van?</i>	34
25	<i>Belangrijkste persoonlijk waarden</i>	35
26	<i>Waarden die Europese Unie vertegenwoordigen</i>	36
27	<i>Staan de lidstaten van de Europese Unie dicht bij elkaar of ver van elkaar af?</i>	37
28	<i>Uitbreidingsvorm: percentage voorstanders</i>	38
29	<i>Toetreding nieuwe landen: percentage voorstanders</i>	39
30	<i>Toetreding Turkije: percentage 'eens'</i>	40
31	<i>Woonplaats</i>	2
32	<i>Geloof</i>	3

33	<i>Frequentie bezoek religieuze bijeenkomsten</i>	4
34	<i>Bezittingen</i>	5

Dit nationale rapport voor de EC Vertegenwoordiging in Nederland is geschreven door
Wiene Klasema

Introductie

De Eurobarometer is een grootschalig onderzoek dat, in opdracht van de Europese Commissie, wordt gehouden onder burgers van de 25 lidstaten van de Europese Unie, de twee toetredende lidstaten Bulgarije en Roemenië en de twee kandidaat-lidstaten (Kroatië en Turkije) en de Turks-Cypriotische gemeenschap.

Dit rapport geeft de resultaten weer van de Eurobarometer die gehouden is in september en oktober van dit jaar en draagt de naam 'Herfstmeting 2006'. Voor deze meting zijn in totaal 27.147 mensen geïnterviewd. De Nederlandse cijfers zijn gebaseerd op 1.018 interviews. De exacte veldwerkperiode voor Nederland was van 6 september tot en met 5 oktober 2006. De interviews zijn *face-to-face* uitgevoerd.

Leeswijzer

Hoofdstuk één gaat over de mening van de Nederlander over huidige persoonlijke omstandigheden en verwachtingen hieromtrent voor de middellange termijn. Tevens wordt in kaart gebracht hoe de Nederlandse burger aankijkt tegen nationale macro-economische ontwikkelingen. De resultaten van het onderzoek in Nederland worden vergeleken met het gemiddelde van de hele Europese Unie.

De kennis *van* en het vertrouwen *in* de Europese instellingen komt in hoofdstuk twee uitgebreid aan bod. De cijfers van de Nederlanders worden afgezet tegen de Europese resultaten.

In hoofdstuk drie worden de resultaten gepresenteerd van de vragen die gaan over de gevolgen van het Europese lidmaatschap van Nederland aan de Europese Unie. Het gaat dan om de voordelen die de burgers persoonlijk ervaren en de voordelen die zij zien voor de leden in het algemeen.

Hoofdstuk vier gaat voornamelijk over de voor- en nadelen van het lidmaatschap van Nederland aan de Europese Unie en de zaken die volgens de burgers prioriteit behoeven in de beleidsvoering. Ook wordt in kaart gebracht welke zaken men bij voorkeur nationaal regelt en welke zaken het beste op Europees niveau georganiseerd kunnen worden.

Alvorens de persoonlijke waarden en Europese waarden van de Nederlanders en die van de gemiddelde Europese burger te presenteren in hoofdstuk zes, wordt in hoofdstuk vijf ingegaan op het Europese gemeenschappelijke beleid en de opinieontwikkelingen rondom de Europese Grondwet.

Hoe denken de Nederlanders over de verdere uitbreiding van de Europese Unie? En hoe denkt de gemiddelde Europese burger daarover? In hoofdstuk zeven wordt uitgebreid op deze materie ingegaan.

In hoofdstuk acht wordt, ten slotte, een samenvatting van de belangrijkste resultaten weergegeven.

In de bijlagen treft de lezer een beknopt profiel aan van de Nederlander, de technische specificaties van dit onderzoek en de vragenlijst waarop de analyse betrekking heeft.

De antwoorden van de Nederlandse respondenten zijn vergeleken met het gemiddelde van de 25 lidstaten van de Europese Unie. Als er sprake is van het EU25-gemiddelde, wordt het gemiddelde van deze lidstaten bedoeld.

De respondenten komen uit verschillende bevolkings-, beroeps-, en leeftijdsgroepen, uit verschillende regio's van Nederland, zowel uit een dorp of een stad, hebben uiteenlopende politieke voorkeuren en een gevarieerd opleidingsniveau.

Omdat bij de gestelde vragen soms meer antwoorden mogelijk waren, komt het totaal percentage soms uit op meer dan 100%. Soms is het totaal ook lager dan 100%, omdat sommige mensen niet wisten wat ze moesten antwoorden of dat er mensen waren die geen antwoord wilden geven. Ook kan het voorkomen dat percentages op een iets hoger of lager percentage dan '100' uitkomen. Dit komt door afrondingen.

1 Nederlandse context

1.1 Situatie in Nederland

Persoonlijke omstandigheden

Nagenoeg alle Nederlanders zijn tevreden met het leven dat zij leiden (95%). De helft is ‘zeer tevreden’ (50%). Nederlanders in de leeftijd van 40 tot 55 zijn iets minder tevreden dan de overige leeftijdsgroepen vanaf 15 jaar (92% versus 98% van de 15 tot 25 jarigen, 97% van de 25 tot 40 jarigen en 94% van de 55-plussers).

Naarmate het huishouden groter is, geeft men vaker aan over het algemeen tevreden te zijn met het leven dat men leidt. Van de eenpersoons huishoudens is 88% tevreden, versus 98% van de huishoudens met vier of meer personen. Dat werkzaamheid een belangrijke invloed heeft op het feit of men wel of niet tevreden is over het leven, blijkt duidelijk uit de cijfers. Zo zijn werklozen ‘slechts’ in 75% van de gevallen tevreden, versus 98% van de hoger leidinggevenden en zelfs 100% van de zelfstandigen.

Externe omstandigheden

Negen op de tien Nederlanders zijn optimistisch over de economische situatie (90%). Van de Nederlanders in de leeftijd van 15 jaar en ouder geeft 9% aan dat de economische situatie zelfs *zeer goed* is. Dit voorjaar werd nog een percentage van 71% genoteerd van Nederlanders die de economische situatie als *goed* waardeerden, dit is een toename van maar liefst 19 procentpunten¹.

Opvallend detail in de resultaten van deze meting is dat het deel van de bevolking dat aangeeft tegen de euro te zijn minder optimistisch gestemd is over de huidige economische situatie van Nederland dan voorstanders van de euro (20% is negatief versus 6% van de voorstanders van de euro).

Heeft nagenoeg iedere Nederlander van 15 jaar en ouder een bepaald beeld van de *ationale economie*², bijna een op de tien Nederlanders weet geen inschatting te maken van de huidige stand van de *Europese economie* (9%). 75% Heeft een *positief* beeld van de Europese economie, 16% een *negatief* beeld.

¹ In Nederland laat het consumentenvertrouwen in deze periode ook een flinke groei zien

² 90% vindt de nationale economie ‘goed’ versus 10% ‘slecht’

85% Van de Nederlanders is tevreden over de werkgelegenheid in Nederland op dit moment. 15% Geeft aan de werkgelegenheidssituatie onder de maat te vinden. Vrouwen zijn opvallend minder tevreden over de arbeidsmarkt dan mannen (79% versus 90%). In het voorjaar van 2005 lag het gemiddelde percentage Nederlanders dat de werkgelegenheid het predikaat 'goed' mee gaf nog op 38%. Dit voorjaar was dat nog 59% en nu dus 85%. Ook hier is, met een stijging van maar liefst 26 procentpunten ten opzichte van de voorlaatste meting, dus sprake van een duidelijke opwaartse beweging. Gekeken naar de verschillen van mening naar leeftijd in de huidige meting, blijkt dat de mensen in de leeftijdsgroep 25 tot 40 jaar het meest *positief* zijn (met 88%) en dat jongeren in de leeftijd van 15 tot 25 jaar het minst optimistisch zijn (met 77%).

Er is een opvallende stijging in tevredenheid als het gaat om de situatie van het sociale zekerheidsstelsel in Nederland. Was in het voorjaar van 2005 nog 62% en dit voorjaar nog 60% van de Nederlanders goed te spreken over het nationale sociale zekerheidsstelsel, nu blijkt dat 72% van de Nederlanders van mening is dat de situatie 'goed' is als het gaat om het sociale zekerheidsstelsel.

68% Van de Nederlanders is van mening dat de huidige staat van het milieu *goed* is. Bijna één op de drie Nederlanders vindt de staat van het milieu zorgwekkend (30%), ofwel *slecht*. Vrouwen zijn iets *negatiever* gestemd over de huidige staat waarin het milieu zich bevindt dan mannen (33% versus 28% vindt de milieusituatie *slecht*).

1.2 Nederland ten opzicht van andere landen

Het EU25-gemiddelde ligt op 82% als het gaat om tevredenheid over het leven dat men leidt. Nederland (95%) is koploper, samen met de Scandinavische landen. De cijfers voor Zweden, Denemarken en Finland zijn respectievelijk 98%, 97% en 94%. De Litouwers, Portugezen en Hongaren sluiten de rij met respectievelijk 63%, 62% en 50% tevredenheid.

In vergelijking met de gemiddelde Europeaan is men in Nederland duidelijk *positiever* over de *nationale* economie (90% versus 46%). In Denemarken is men het best te spreken over de staat van de nationale economie (96% tevredenheid) en in Hongarije is men het *minst* tevreden over de eigen economie (10% tevredenheid).

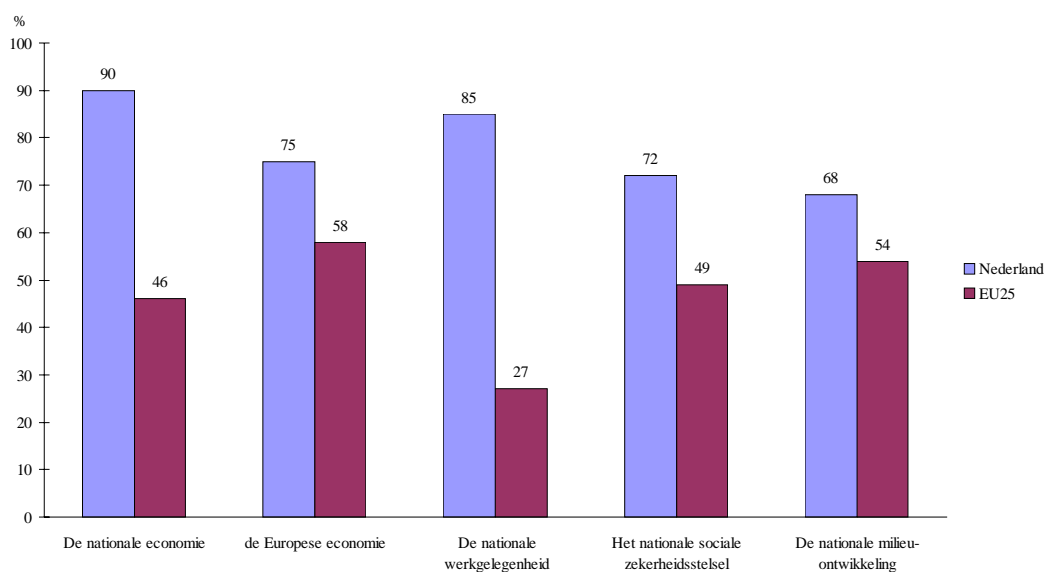
De Nederlandse kijk op de *Europese* economie (75% zegt situatie is 'goed') komt overeen met de mening van de Tsjechen (74%) en de Bulgaren (76%). Nederland behoort hiermee tot de landen die *bovengemiddeld* 'optimistisch' zijn ten aanzien van de Europese economie (EU25-gemiddelde is 58%).

In vergelijking met de gemiddelde Europeaan zijn Nederlanders *veel optimistischer* over de werkgelegenheid in eigen land (85% versus 27%). De burgers van Denemarken (95%) zijn het beste te spreken over de nationale werkgelegenheid. Duitsland sluit de rij met 8% tevredenheid.

In vergelijking met het EU25-gemiddelde is de Nederlander ruim *boven*gemiddeld tevreden (72% versus 49%) als het gaat om het sociale zekerheidsstelsel.

Als het gaat om de heersende opinie in Nederland over de situatie waarin het milieu zich bevindt in vergelijking met het EU25-gemiddelde, dan is de Nederlander eveneens *boven*gemiddeld positief (68% versus 54%).

1 | Beoordeling huidige stand van zaken als ‘goed’ voor de volgende zaken...

Bron: TNS NIPO, 2006

1.3 Verwachtingen voor de toekomst

Als het gaat om het ‘leven in het algemeen’, verwacht het grootste deel van de Nederlanders dat dit in de komende twaalf maanden *niet of nauwelijks zal veranderen* (62% zegt ‘zelfde’). 33% Verwacht een *verbetering* in het komende jaar en 4% een *verslechtering* in die periode van de eigen algemene omstandigheden. Naarmate men jonger is, is men optimistischer over de toekomst (44% 15 tot 40-jarigen, 35% 40 tot 55 jaar en 15% 55+).

Als de cijfers van Nederland vergeleken worden met de gemiddelde verwachting in de EU25, blijkt dat een nagenoeg gelijk percentage van de Nederlanders een verbetering verwacht (33% versus 34%). Verder blijkt dat de gemiddelde Europeaan over het geheel een stuk *minder* positief is over veranderingen in de nabije toekomst in *het leven van alle dag*: 12% Verwacht een verslechtering (versus 4% van de Nederlanders).

De helft van de Nederlanders verwacht dat de nationale economie in de komende twaalf maanden zal verbeteren (50%). 35% Verwacht een stabilisatie van de economische situatie en 11% is somber gestemd als het gaat om de Nederlandse economie in het komend jaar. Nederlandse burgers in de leeftijdscategorie 25 tot 40 jaar zijn gemiddeld het *meest* positief als het gaat om de groei van de economie in eigen land (64%).

Is de helft van de Nederlanders van mening dat de eigen economie het komend jaar gaat groeien en verwacht 35% dat de economie onveranderd blijft, de verwachtingen van de gemiddelde Europeaan zijn iets bescheidener: 20% Verwacht groei, 40% verwacht stabilisatie en 35% denkt dat de nationale economie terug gaat lopen.

In Nederland leeft 30% in de veronderstelling dat de persoonlijke financiële situatie op de middellange termijn *verbetert*. 14% Verwacht een *verslechtering* en 55% denkt dat de eigen financiële positie *onveranderd* blijft in die periode. Naarmate het huishouden groter is, is men optimistischer over de financiële ruimte in het komend jaar (23% eenpersoons, 26% tweepersoons, 28% driepersoons en 40% vierpersoons of meer verwacht een verbetering). Het EU25-gemiddelde ligt op 24% als het gaat om een *verbetering* van de eigen financiële situatie, 19% verwacht *verslechtering* en 55% *stabilisatie*.

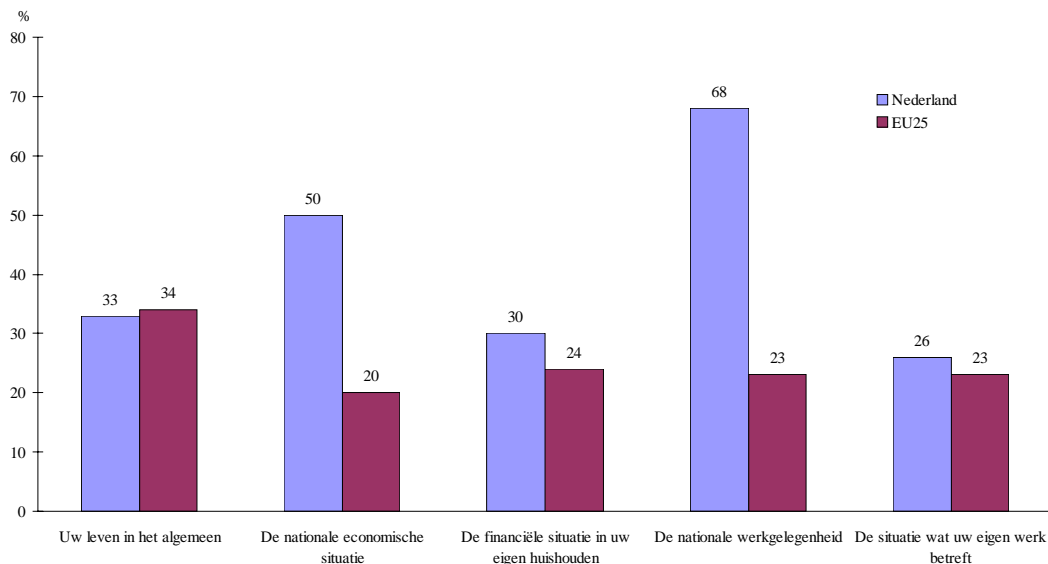
68% Van de Nederlanders verwacht in het komende jaar een *verbetering* voor de werkgelegenheid in eigen land. 6% Verwacht een *verslechtering* en 22% denkt dat de werkgelegenheidssituatie *onveranderd* blijft. Bovengemiddeld optimistisch zijn de managers en het overig kantoorpersoneel (78%) alsmede de zelfstandigen (70%).

Het EU25-gemiddelde wat betreft de positieve verwachtingen voor de nationale werkgelegenheid ligt op 23%. Verder verwacht 34% een *verslechtering* en 38% een *stabilisatie* van de landelijke werkgelegenheid.

In de (mogelijk) eigen positie op de arbeidsmarkt verwacht 26% van de Nederlanders een *verbetering*, 7% een *verslechtering* en een krappe meerderheid van 56% een *stabilisatie*. 11% Weet geen inschatting op de middellange termijn te maken. *Starters* op de arbeidsmarkt, de jongeren van 15 tot 25 jaar, zijn *bovengemiddeld* optimistisch over de persoonlijke kansen: 40% verwacht een *verbetering*.

Het EU25-gemiddelde voor de verwachting van de eigen werkgelegenheidssituatie ligt op 23% groei, 9% daling en 60% stabilisatie.

2 | Verwacht komende twaalf maanden verbetering voor de onderstaande zaken...

Bron: TNS NIPO, 2006

1.4 Vertrouwen in maatschappelijke instellingen

63% Van de Nederlanders geeft aan *eerder wel vertrouwen* te hebben in de geschreven pers. Het vertrouwen in de pers als maatschappelijke actor neemt af naarmate men ouder is, zo blijkt uit de Nederlandse resultaten (72% *eerder wel vertrouwen* 15 tot 25 jaar versus 66% 25 tot 40 jaar, 62% 40 tot 50 jaar en 57% 55 jaar en ouder). In Europa ligt dit vertrouwen gemiddeld op 44%.

Van de overige media kan de 'radio' rekenen op het hoogste percentage *eerder wel vertrouwen*, namelijk gemiddeld 71%. Televisie krijgt van 61% het vertrouwen en het internet volgt op flinke afstand met 47%. Gekeken naar de EU25-resultaten van deze overige media is het beeld als volgt: radio 63%, televisie 53% en internet 34%.

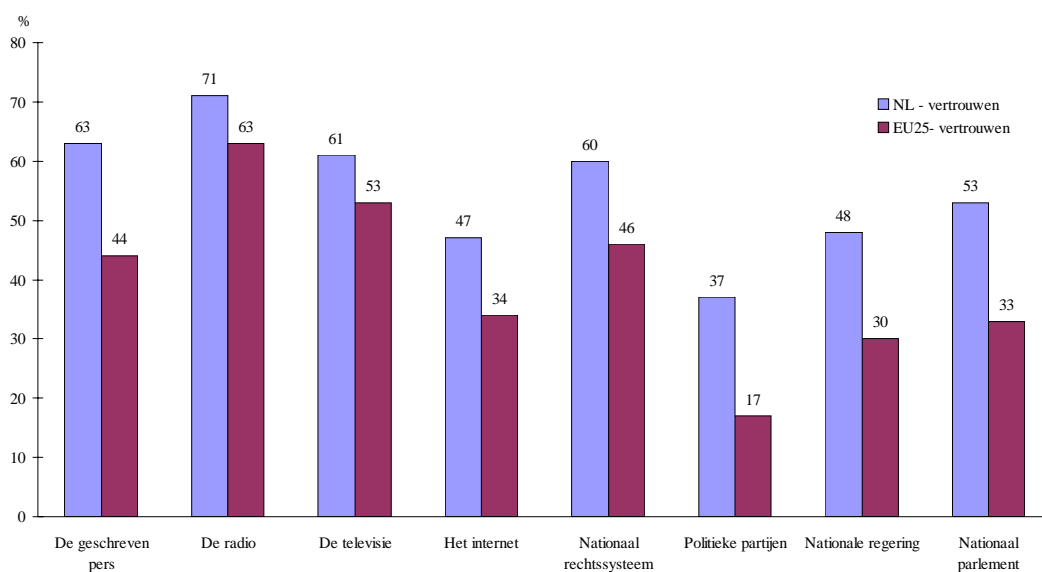
Drie op de vijf Nederlanders hebben *eerder wel vertrouwen* in het nationale rechtssysteem (60%). Het vertrouwen onder mannen is opvallend hoger dan onder vrouwen: respectievelijk 67% en 54%. Ook laten de Nederlandse cijfers zien dat het vertrouwen daalt naarmate de leeftijd stijgt (71% onder 15 tot 25 jarigen versus 54% onder Nederlandse burgers in de leeftijd van 55 jaar en ouder). Het EU25-gemiddelde ligt op 46%.

Politieke partijen kunnen rekenen op 37% van het vertrouwen van de Nederlanders. Dit lijkt weinig, maar binnen de Europese Unie is het relatief hoog. Het gemiddelde in de EU25 ligt namelijk op 17% (*eerder wel vertrouwen* in de politieke partijen).

Bijna de helft van de Nederlanders heeft *eerder wel vertrouwen* in de nationale overheid (48%). Vrouwen hebben opvallend minder vaak vertrouwen dan mannen in de overheid (42% versus 54%). Binnen de Europese Unie scoort de Nederlandse overheid *bovengemiddeld* als het om vertrouwen gaat (48% Nederland versus 30% EU25).

Een nipte meerderheid van 53% geeft aan *eerder wel vertrouwen* te hebben in het Nederlands parlement, de Tweede Kamer. Net als bij de overheid, ligt het vertrouwen onder vrouwen beduidend *lager* dan onder mannen (49% versus 58%). Qua nationaal parlement binnen de Europese Unie scoort de Tweede Kamer op vertrouwen *bovengemiddeld* (53% versus 33% EU25).

3 | Percentage 'eerder wel vertrouwen' in nationale instellingen

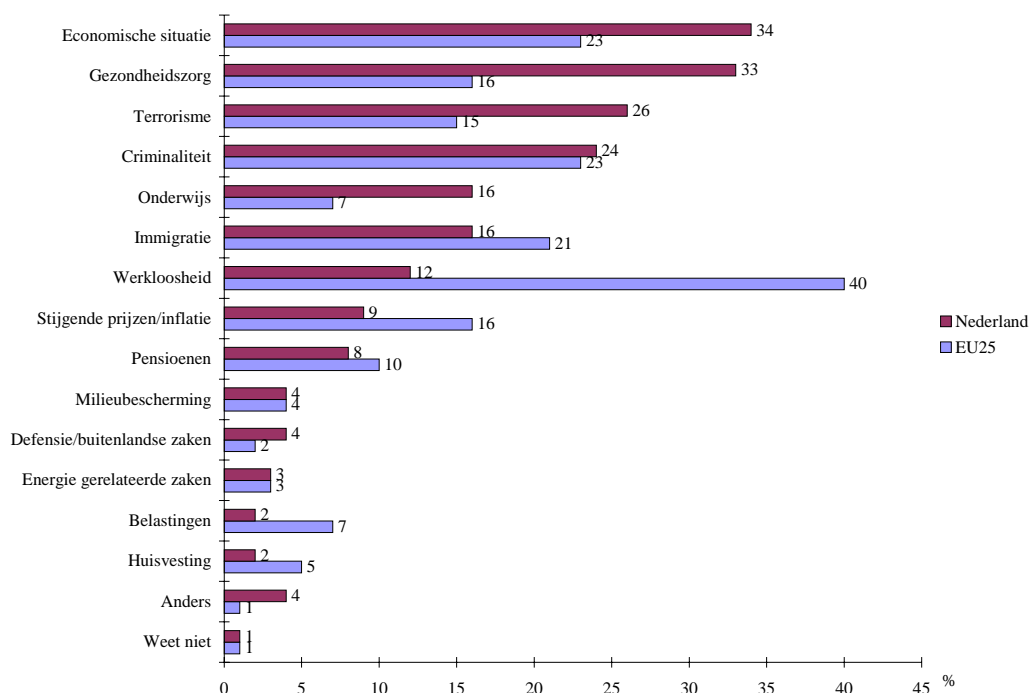
Bron: TNS NIPO, 2006

1.5 Belangrijke onderwerpen in Nederland

Op de vraag wat de twee belangrijkste zaken op dit moment zijn in Nederland, worden 'economische situatie' (34%) en 'gezondheidszorg' (33%) het meest genoemd. Ook in de lente van dit jaar waren dit de twee voornaamste onderwerpen in Nederland. Na 'gezondheidszorg' volgen 'terrorisme' (26%) en 'criminaliteit' (24%).

Voor de gemiddelde Europeaan is de ‘werkloosheid’ op dit moment veruit het belangrijkste onderwerp (40%), op grote afstand gevolgd door ‘economische situatie’ (23%) en ‘criminaliteit’ (23%). In Nederland staat ‘werkloosheid’ op de zevende plaats met 12%.

4 | De twee belangrijkste nationale zaken

Bron: TNS NIPO, 2006

1.6 Nederlandse waarden

Aan de hand van actuele Europese thema's is een aantal stellingen geformuleerd. De stellingen zijn aan de Nederlanders en andere Europeanen voorgelegd om zo in enige mate inzicht te krijgen in de heersende *Nederlandse* waarden en, als je daar van zou kunnen spreken, de dominante *Europese* waarden.

Nederlandse waarden

Volgens een meerderheid van de Nederlanders bemoeit de staat zich *te veel* met het dagelijks leven van de burger (57%). Ook in 2003 was de Nederlandse burger eenzelfde mening toegedaan (56%). Andersom zou de burger zich, aldus een meerderheid van de Nederlanders, wel wat *actiever* met de politiek mogen bemoeien (81%).

Het recht van het individu is een belangrijk verworven recht voor de Nederlander. Een *minderheid* van 46% is het dan ook eens met de stelling ‘wij hebben meer gelijkheid en gerechtigheid nodig, zelfs als dit minder vrijheid voor het individu betekent’.

Nederlanders zijn anno 2006 een stuk *positiever* over de bijdrage die immigranten leveren aan Nederland dan in 2003. Nu is 53% van mening dat deze bijdrage belangrijk is, terwijl dat in 2003 nog 40% was.

Als het gaat om het tolereren van crimineel gedrag, dan is een grote meerderheid van 82% voor het zwaardere straffen hiervan. Overigens was het Nederlandse publiek in 2003 een stuk minder coulant richting criminelen. Toen was 89% voorstander van zwaardere straffen.

Religie neemt, aldus bijna éénderde van de Nederlanders (31%) een *te* belangrijke plaats in de maatschappij in. Verder vindt een *minderheid* van de Nederlandse burgers dat ‘vrije tijd meer aandacht zou moeten behoeven dan werk’ (40%). De stelling dat ‘vrije concurrentie de beste garantie is voor economische voorspoed’ wordt door 61% beaamd.

Homo's en lesbiennes kunnen in Nederland rekenen op steun van 82% voor het homohuwelijk en 69% voor de adoptievrijheid voor homostellen.

Cannabisgebruikers in Europa moeten, aldus een nipte minderheid van de Nederlanders (49%), vrij zijn in het consumeren van deze drug in de hele Europese Unie.

Nederlandse waarden in vergelijking met de heersende opinie in de Europese Unie

Nog meer dan in Nederland is de gemiddelde EU25-burger van mening dat de staat zich *te veel* bemoeit met het dagelijks leven (62% EU25 versus 57% in Nederland). De roep om meer burgerparticipatie is over heel Europa gezien net zo luid als in Nederland (81%).

De mening dat ‘wij meer gelijkheid en gerechtigheid nodig hebben, zelfs als dit minder vrijheid voor het individu betekent’ wordt in Nederland door 46% ondersteund. Nederland sluit de lijst van EU-landen op dit punt, net achter Denemarken (48%). Het EU25-gemiddelde ligt op 64%, een verschil van 18 procentpunten.

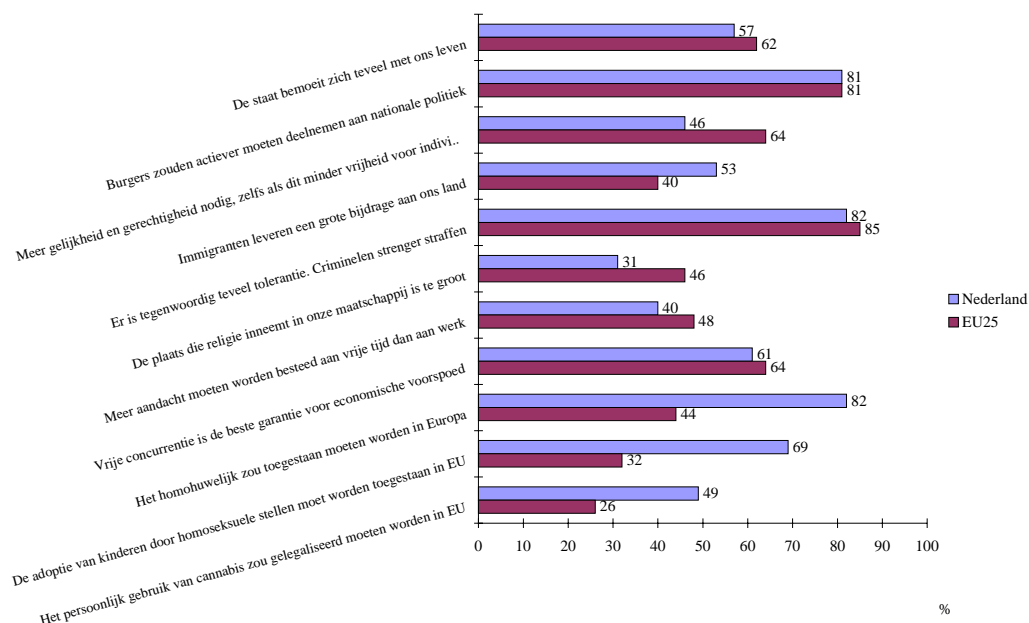
Als het gaat om de Nederlandse kijk op de bijdrage die immigranten leveren aan het land, blijkt die kijk *bovengemiddeld positief* te zijn ten opzichte van de heersende opinie in de Europese Unie (53% versus 40%). Nederland neemt op dit punt de zesde positie in binnen de Europese Unie, na Zweden, Portugal, Ierland, Luxemburg en Finland.

Als het om de rol van religie in de maatschappij gaat, ligt het EU25 gemiddelde van mensen die deze *te* groot vindt op 46% (versus 31% in Nederland). Volgens het EU25 gemiddelde is 48% van mening dat ‘vrije tijd *meer* aandacht behoeft dan arbeid’ (versus 40% in Nederland). ‘Vrije concurrentie is de beste garantie voor economische

voorspoed'. Van de burgers van de EU25 is gemiddeld 64% het met deze stelling eens, versus 61% van de Nederlandse burgers.

Nederlanders zijn overeenkomstig de verwachtingen, in vergelijking met het EU25 gemiddelde, een stuk *toleranter* als het gaat om cannabisgebruik (49% versus 26%), het homohuwelijk (82% versus 44%) en de mogelijkheid voor homostellen om een kind te adopteren (69% versus 32%). Nederland neemt op deze drie thema's de topospositie in binnen de Europese Unie. Als het gaat om tolerantie richting criminelen, dan lijkt het of we *iets* toleranter zijn; 82% van de Nederlandse burgers is voor het zwaarder straffen van criminelen versus 85% in de EU. Echter, een één op één vergelijking tussen de verschillende lidstaten gaat niet helemaal op, omdat de huidige nationale strafmaat, het uitgangspunt van de vraag, van land tot land sterk verschilt.

5 / Nederlandse waarden versus waarden EU25

Bron: TNS NIPO, 2006

2 De Europese Unie: kennis en vertrouwen

2.1 Kennis van de Europese Unie

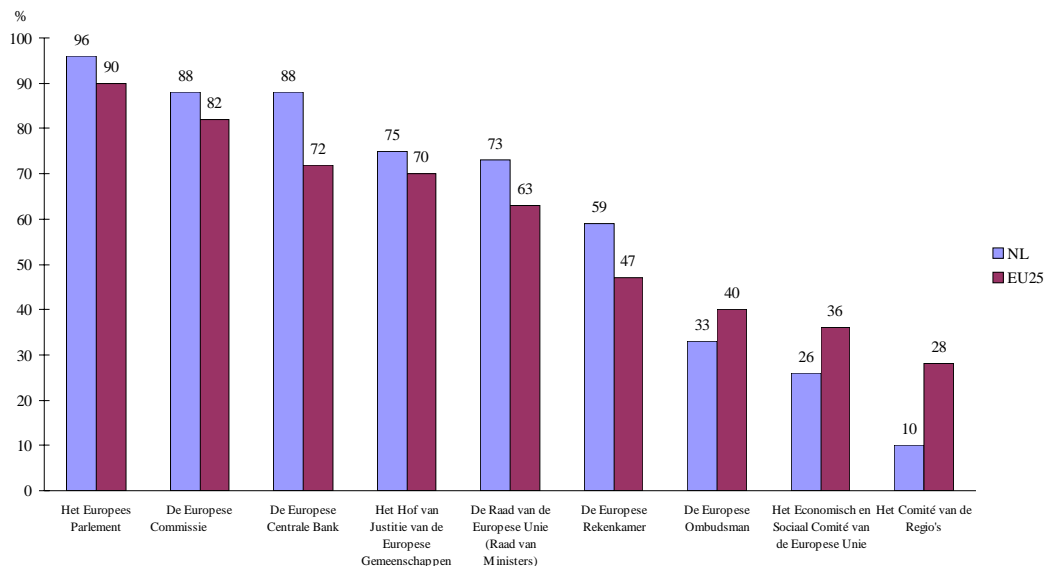
Subjectieve kennis

52% Van de Nederlanders van 15 jaar en ouder begrijpt, naar eigen zeggen, hoe de Europese Unie in elkaar zit. Het EU25-gemiddelde ligt op 43%.

Bijna alle Nederlanders hebben wel eens van het Europees Parlement gehoord (96%). Het EU25-gemiddelde ligt op 90%. Als het om de geholpen bekendheid van de instellingen gaat, volgen de Europese Commissie en de Europese Centrale Bank met 88% op een tweede en derde plek. Ook hier is de bekendheid *boven*gemiddeld in vergelijking met het EU25-gemiddelde van respectievelijk 82% en 72%.

Opvallend is de *lage* geholpen bekendheid van het Comité van de Regio's met 10% ten opzichte van 28% bij het EU25-gemiddelde. Overigens is de bekendheid in Nederland in vergelijking met de bekendheid van een jaar geleden wel met 5 procentpunten *gestegen*. Het feit blijft dat in geen van de andere lidstaten de bekendheid van het Comité *zo laag* is als in Nederland. Landen waar de bekendheid van het Comité van de Regio's *ook* opvallend laag is, zijn het Verenigd Koninkrijk (14%), Frankrijk en België (18%). In Portugal is de geholpen bekendheid van het Comité van de Regio's verreweg het grootst met 65%.

6 / Percentage burgers dat wel eens heeft gehoord van...

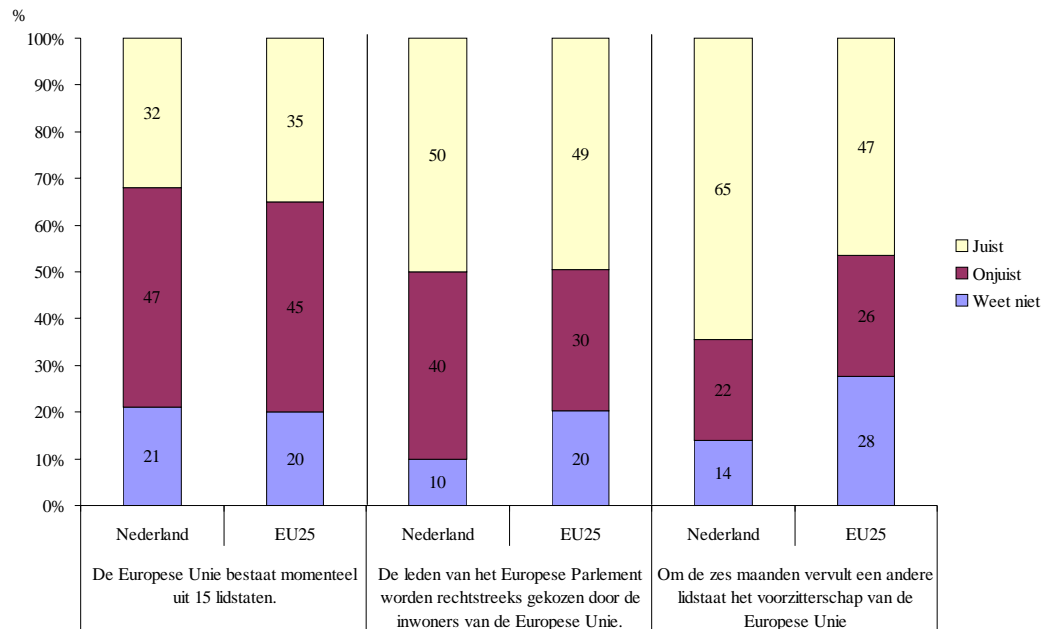
Bron: TNS NIPO, 2006

Kennis van de Europese Unie (quiz)

Bijna een derde van de Nederlanders denkt, ten onrechte, dat de Europese Unie nog steeds uit 15 lidstaten bestaat (32%). Binnen de Europese Unie ligt dit gemiddelde op 35%. 47% Weet *wel* dat de EU niet uit 15 lidstaten bestaat. Dit wil echter nog niet zeggen dat men ook exact weet uit hoeveel lidstaten de Europese Unie wel bestaat.

De helft van de Nederlanders weet dat het Europese Parlement, de Europese volksvertegenwoordiging, rechtstreeks door de burgers van de Europese Unie wordt gekozen. Dit komt nagenoeg overeen met het EU25-gemiddelde (49%). In Malta is dit democratische aspect van de Europese Unie bijvoorbeeld veel beter bekend onder de burgers (79%). 65% Van de Nederlandse burgers acht de (juiste) stelling dat 'om de zes maanden een ander lidstaat het voorzitterschap van de Europese Unie vervult' juist, tegen 47% van de EU25.

7 / Stellingen Europese Unie: denkt u dat de volgende stellingen juist of onjuist zijn...

Bron: TNS NIPO, 2006

2.2 Vertrouwen in de Europese Unie

In de herfst van 2005 lag het vertrouwen dat de Nederlanders in de Europese Unie hebben nog op 41%. In de lente van dit jaar was dit 48%.

Op dit moment, de herfst van 2006, kan de Europese Unie rekenen op het vertrouwen van 44% van de Nederlandse bevolking. De hoogte van dit percentage in de huidige meting wordt voor een belangrijk deel bepaald door het vertrouwen onder jongeren in de leeftijd van 15 tot 25 jaar. Van deze groep geeft 69% aan *eerder wel vertrouwen* in de Europese Unie te hebben.

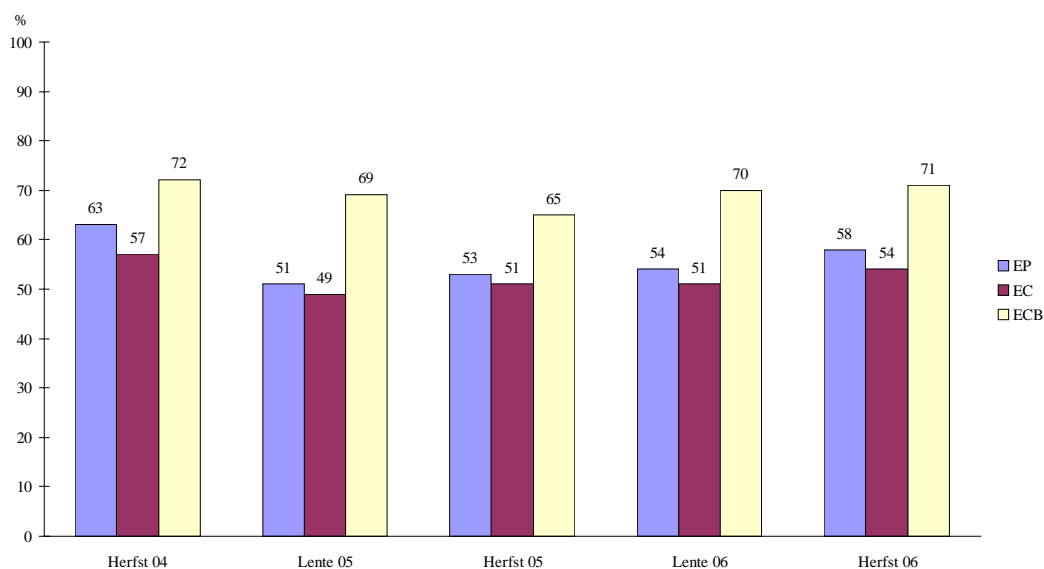
In vergelijking met de Europese Unie als geheel scoort de EU in Nederland op vertrouwen nagenoeg gelijk (45% EU25).

Om dit vertrouwen in een groter geheel te beschouwen is het goed om het vertrouwen dat de Nederlandse en Europese burgers hebben in een andere, gezaghebbende, internationale instellingen naast deze cijfers te leggen. Zo blijkt een meerderheid van de Nederlanders (58%) *eerder wel vertrouwen* in de Verenigde Naties te hebben. Ook hier is het vertrouwen, net als bij de Europese Unie, groter onder jongeren. De resultaten van de

Eurobarometer van de eerste helft van 2006 laten zien dat het vertrouwen in de Verenigde Naties in Nederland toen nog wat hoger lag, namelijk op 65%. Het EU25-gemiddelde is 51%.

Gekeken naar het vertrouwen dat de gemiddelde Nederlander heeft in het Europees Parlement, de Europese Commissie en de Europese Centrale Bank en de veranderingen in dat vertrouwen in de afgelopen twee jaar, blijkt dat er voor al deze drie instellingen sprake is van een *opwaartse lijn* in 2006. Het vertrouwen is alleen nog niet zo groot als twee jaar geleden voor het referendum over de Europese Grondwet.

8 / Vertrouwen Nederlanders in instellingen herfst 2004 tot en met herfst 2006

Bron: TNS NIPO, 2006

Het EU25-gemiddelde ligt nu voor het Europees Parlement op 52% (*eerder wel vertrouwen*). De Europese Commissie en de Europees Centrale Bank kunnen Europa-breed rekenen op een vertrouwen van respectievelijk 48% en 46%. De Europese Commissie en de Europees Centrale Bank laten, ten opzichte van de laatste meting, ook een *stijging* in vertrouwen zien onder het EU25-publiek als geheel. Het vertrouwenscijfer EU25 voor het Europees Parlement blijft ten opzichte van de laatste meting *stabiel*.

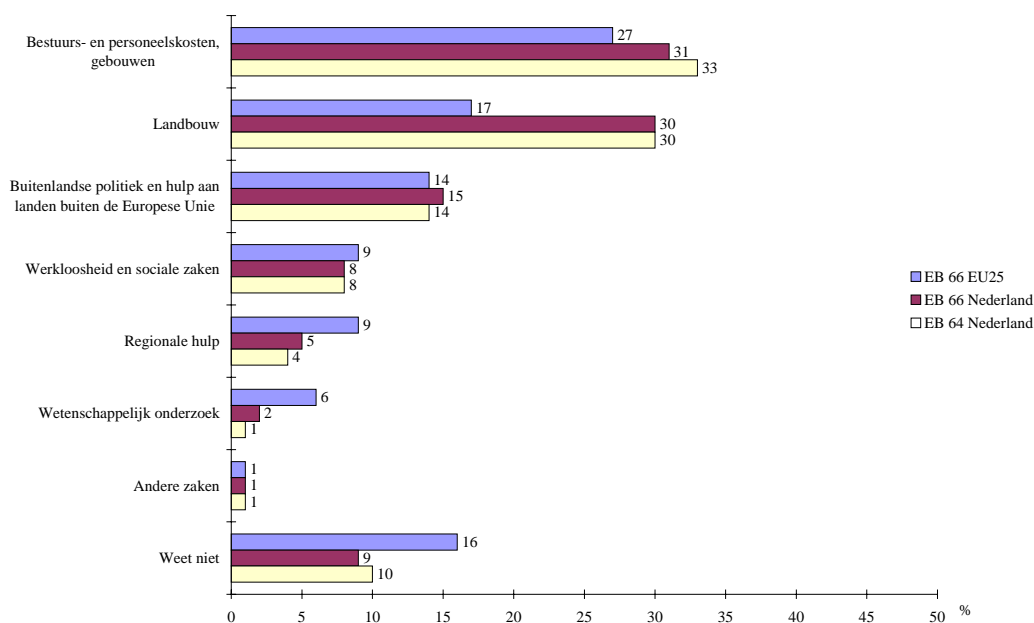
Tevens is er gevraagd naar het vertrouwen in een aantal andere instellingen van de Europese Unie. Zo ligt het vertrouwen in het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen in Nederland op 63% versus het EU25-gemiddelde van 51%. Een dusdanig hoog percentage Nederlanders geeft bij de overige instellingen (de Raad van de Europese Unie - Raad van Ministers -, de Europese Ombudsman, de Europese Rekenkamer en het Comité van de Regio's en het Economisch en Sociaal Comité van de

Europese Unie) aan *onbekend* te zijn met de instelling en dus niet aan te kunnen geven *eerder wel of eerder geen* vertrouwen in de instellingen te hebben.

2.3 Budget Europese Unie

Bijna een derde van de Nederlanders denkt anno 2006 dat het grootste deel van het budget van de Europese Unie wordt uitgegeven aan ‘bestuurs- en personeelskosten en gebouwen’. Dit is iets hoger dan het EU25-gemiddelde (27%). De een na grootste kostenpost is, aldus de gemiddelde Nederlander, ‘het landbouwbeleid’ (30% versus 17% EU25 gemiddelde). ‘De buitenlandse politiek en de hulp aan landen buiten de Europese Unie’ is na ‘bureaucratie’ en ‘landbouw’ de grootste kostenpost in de ogen van de Nederlandse burgers (15%). Overigens verschilt het huidige beeld dat de Nederlanders hebben van de budgetverdeling nagenoeg niet met het beeld dat zij een jaar eerder hadden.

9 / Aan welk van de volgende zaken geeft de Europese Unie volgens u het grootste deel van het budget uit?

Bron: TNS NIPO, 2006

3 Betekenis van Europa in Nederland

3.1 Nationale en Europese gevoelens

87% Van de Nederlanders is er in *meer of mindere mate* trots op 'Nederlander' te zijn. Onder jongeren in de leeftijd van 15 tot 25 jaar ligt dit percentage *hoger*, namelijk op 91%. Met 92% zijn de Nederlanders in het zuiden van het land het *meest* trots op de eigen nationaliteit, in vergelijking met de burgers in de rest van het land.

Van de Nederlandse burgers voelt 17% zich *vaak*, naast de eigen nationaliteit, 'Europeaan'. Nog eens 42% geeft aan zich *soms* 'Europeaan' te voelen. 41% Identificeert zichzelf *nooit* met het woord 'Europeaan'. Opvallend meer mannen dan vrouwen voelen zich *vaak* 'Europeaan': respectievelijk 21% versus 13%. De Nederlandse *overallcijfers* komen redelijk overeen met het EU25-gemiddelde.

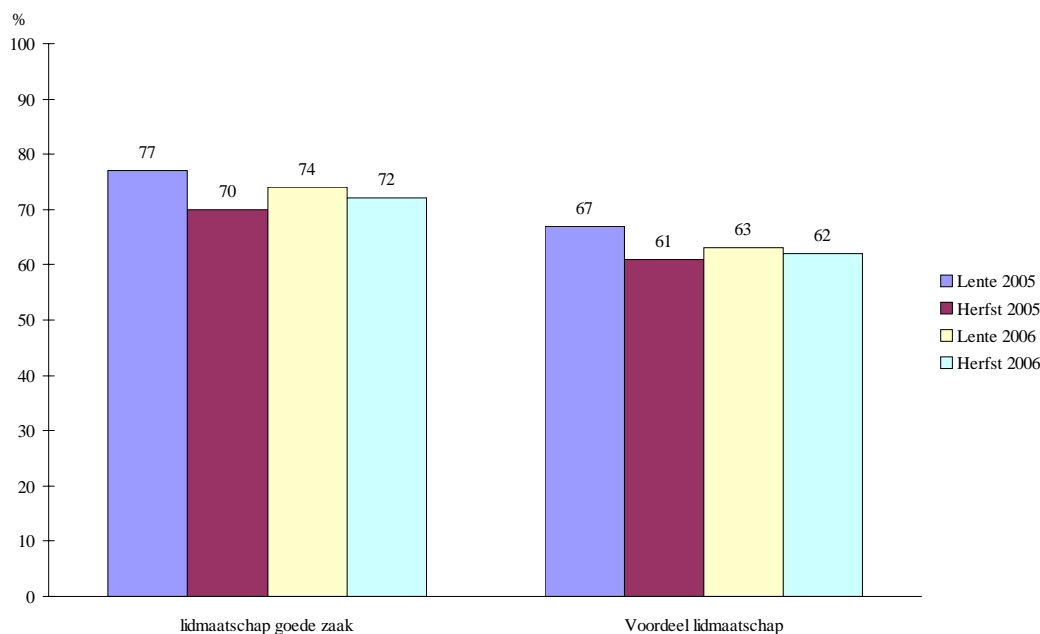
Op de vraag of men 'trots is om Europeaan te zijn', antwoordt een meerderheid van 55% van de Nederlandse burgers *positief*, 24% *negatief* en 18% zegt zich *geen* Europeaan te voelen.

3.2 Betekenis van het lidmaatschap van de Europese Unie

Ruim zeven op de tien Nederlanders zijn van mening dat het lidmaatschap aan de Europese Unie een *goede* zaak is (72%). In de vorige meting lag dit percentage iets *hoger*, namelijk op 74%. Ten opzichte van het EU25-gemiddelde van 53% in deze meting blijken Nederlanders *bovengemiddeld* vaak het nut van het lidmaatschap in te zien. Landen waar het lidmaatschap het *minst* overtuigend wordt omhelsd zijn het Verenigd Koninkrijk (34%), Oostenrijk (36%), Hongarije en Finland (39%). Overigens is er een opvallende val in de steun in het Verenigd Koninkrijk te zien voor het lidmaatschap tussen deze en de vorige meting: de steun ('lidmaatschap is goede zaak') keldert van 42% naar 34%.

Volgens 62% van de Nederlanders heeft het eigen land over het geheel genomen *wel* voordeel van het lidmaatschap. In de afgelopen drie metingen is de trend op dit punt stabiel wat betreft Nederland. Het EU25-gemiddelde ligt deze herfst op 54%. De resultaten laten zien dat de burgers van de nieuwe lidstaten Hongarije en Cyprus het voordeel over het algemeen wat *mager* vinden: respectievelijk 41% en 46% van de burgers van die twee lidstaten geeft aan dat het land over de hele lijn *wel* voordeel geniet van het lidmaatschap.

10 | Positief oordeel over het lidmaatschap van Nederland aan de Europese Unie, lente 2005 tot en met herfst 2006

Bron: TNS NIPO, 2006

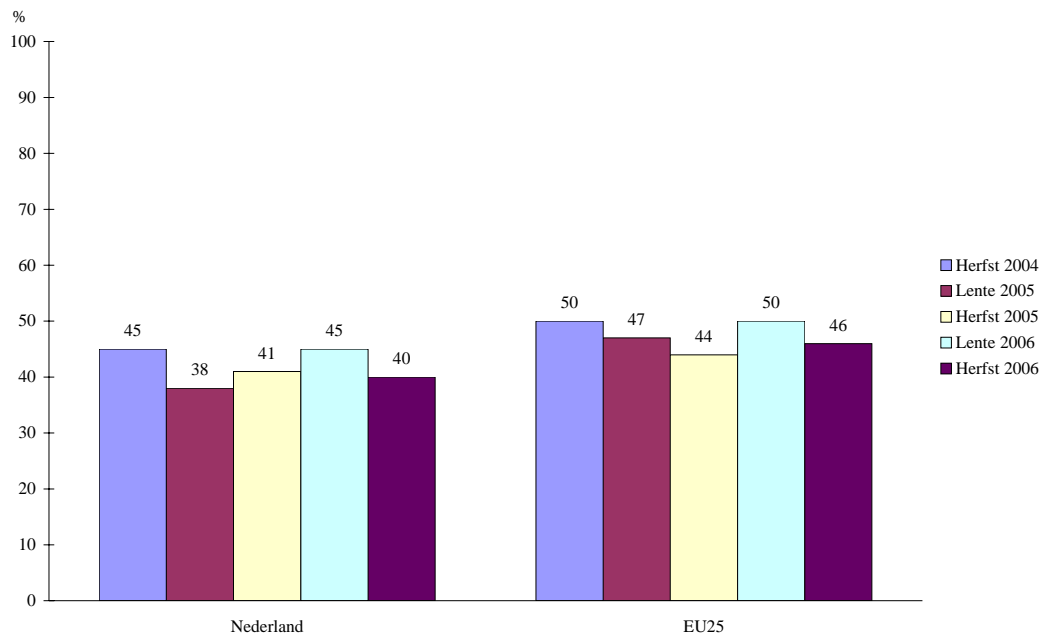
3.3 Persoonlijke betekenis van Europese Unie

Ook nu weer is naar het imago van de Europese Unie gevraagd. Uit de cijfers blijkt dat 40% van de Nederlanders overwegend *positief* is over de Europese Unie. 40% is *neutraal* en 20% is overwegend *negatief*. Het beeld is *minder* positief dan bij de vorige meting: toen was 45% van de Nederlanders over het algemeen positief. Er is een duidelijk verschil in imago naar geslacht. Zo is het beeld dat mannen van de Europese Unie hebben een stuk *positiever* dan het beeld dat vrouwen hebben (45% versus 36%). Ook naar leeftijd zijn er duidelijke verschillen te zien. Jongeren in de leeftijd van 15 tot 25 jaar zijn *boven*gemiddeld positief met 55%. Nederlandse burgers in de leeftijd van 25 tot 40 en in de leeftijd van 40 tot 55 jaar zijn, daarentegen, *beneden*gemiddeld positief: respectievelijk 35% en 38%.

Het EU25-gemiddelde voor 'positief' ligt bij deze meting op 46%. Met andere woorden: bijna de helft van de Europeanen heeft een 'positief' beeld van de Europese Unie. Onder de Ieren kan het imago van de Europese Unie niet meer stuk met 73% 'positief'. In het

buurland, het Verenigd Koninkrijk, is het beeld dat men heeft van de Europese Unie het *minst* ‘positief’ met 28%.

11 | Welk beeld roept de Europese Unie in het algemeen bij u op? Percentages ‘positief’ herfst 2004 tot en met herfst 2006

Bron: TNS NIPO, 2006

Een kleine meerderheid van de Nederlanders is van mening dat zijn of haar mening *wel* een verschil kan maken in de Europese Unie, ofwel, dat zijn of haar stem telt (55%). Bij de vorige meting was dit nog 58%. De burgers van Nederland zijn te midden van de overige Europese burgers *bovengemiddeld* optimistisch over de eigen invloed. Het EU25-gemiddelde ligt namelijk op 34%.

3.4 Betrokkenheid bij de Europese Unie

Ruim één op de vier Nederlanders in de leeftijd van 15 jaar en ouder geeft aan zich heel betrokken te voelen als het om Europese zaken gaat (27%). Overigens was dit een jaar geleden nog 43% (meting herfst 2005). Een verschil van maar liefst 16 procentpunten³. Het gemiddelde van de EU25 ligt nu ook lager dan een jaar geleden, namelijk 19% versus 26%.

³ Een mogelijke verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat er in Nederland, op het moment dat het veldwerk wordt uitgevoerd, Tweede Kamerverkiezingen aankomen. De focus zou hierdoor iets meer *nationaal* en iets minder *Europees* kunnen zijn.

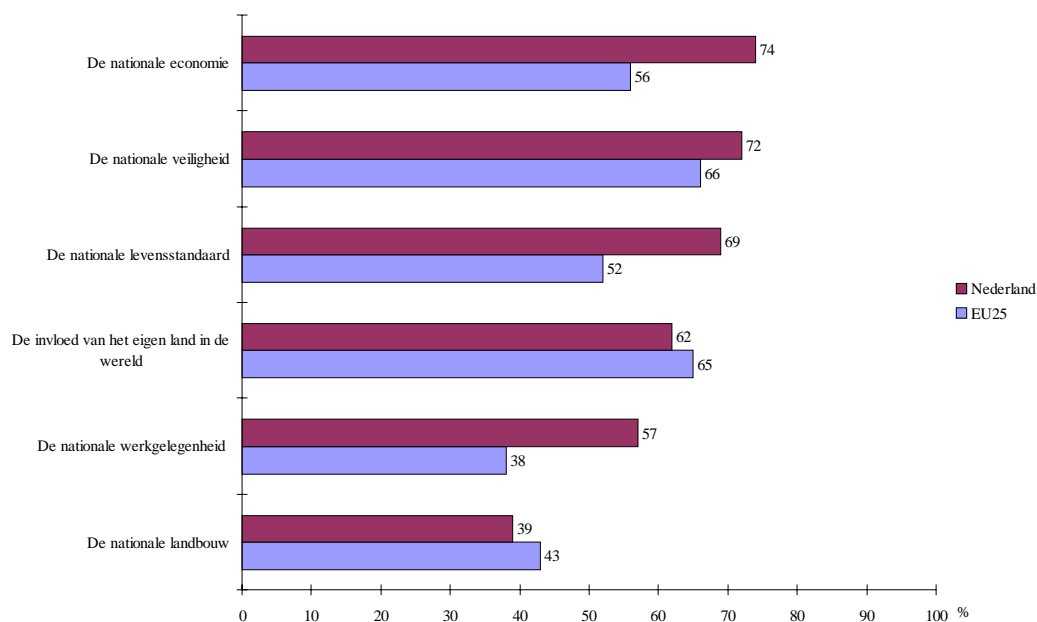
4 Rol van de Europese Unie

4.1 Voor- en nadelen van het lidmaatschap van de Europese Unie

Tegenstanders van het lidmaatschap van Nederland van de Europese Unie zijn opvallend *minder* positief gestemd over de Europese economie van vandaag: één op de drie van hen (32%) is van mening dat de economische situatie op dit moment *niet* goed is tegen 13% van de voorstanders van het Nederlands lidmaatschap. 75% Van de Nederlanders, zo bleek al eerder in deze rapportage, is van mening dat de Europese economie op dit moment *goed* is.

Op de gevolgen van de nationale landbouw (39% *positief* effect) na, is een meerderheid van de Nederlanders van mening dat het lidmaatschap van Nederland aan de Europese Unie op de verschillende beleidsterreinen een *positief* effect heeft. Nederland is, in vergelijking met het EU25-gemiddelde, op de meeste terreinen een stuk *optimistischer* over de invloed van het lidmaatschap op de nationale prestaties. Naast de economische aspecten, is de Nederlandse burger ten opzichte van het EU25-percentage ook *bovengemiddeld* van mening dat het lidmaatschap goed is voor de nationale veiligheid (72%).

12 | Effecten EU-lidmaatschap

Bron: TNS NIPO, 2006

Dat de gemeenschappelijke markt de concurrentie heeft vergroot op een aantal gebieden, waaronder transport, telecomdiensten, het bankwezen en verzekeringen heeft, aldus bijna

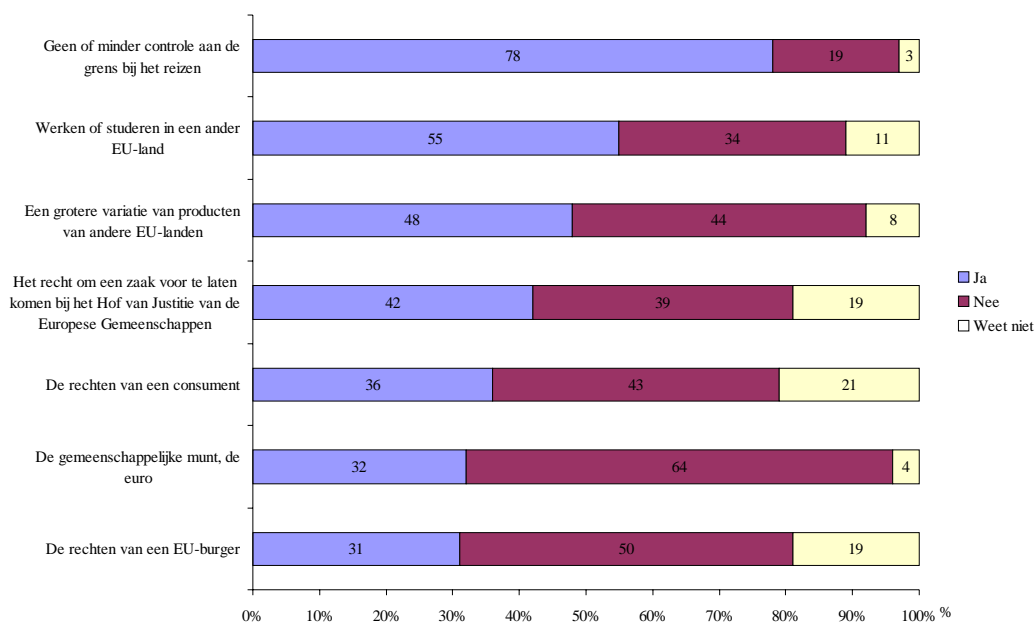
driekwart van de Nederlanders (73%), een *positief* effect. EU-breed deelt 61% deze opinie. Het percentage Nederlandse burgers dat *geen mening heeft of kan vormen* over het effect van de concurrentievergroting door de gemeenschappelijke markt is overigens wel *hoger* bij de gemiddelde EU-burger (11% versus 5% 'weet niet').

De helft van de Nederlanders van 15 jaar en ouder is van mening dat de internationale concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven door de gemeenschappelijke markt nu *beter* is dan tien jaar geleden (51%). Een kwart van de Nederlandse burgers geeft aan dat de concurrentiepositie *ongewijzigd* is (24%) en 18% is van mening dat deze positie *slechter* is geworden in het afgelopen decennium.

Nu volgt een overzicht van de mogelijke *persoonlijke* voordelen die de Nederlandse burgers *zouden kunnen* hebben van de behaalde resultaten van de Europese Unie. De vraag is of de burgers deze punten ook daadwerkelijk *persoonlijk* als voordeel ervaren.

Van de zeven genoemde punten die het resultaat zijn van de samenwerking op Europees niveau zijn, volgens de Nederlanders, 'slechts' twee zaken *echt* in het voordeel van de Nederlandse burger. Dat is dat de 'controle aan de grens minder is geworden, hetgeen het reizen vergemakkelijkt' (78% zegt dat dit een persoonlijk voordeel is) en 'dat de Europese Unie voor haar burgers de vrijheid biedt om in een ander EU-land te werken of te studeren' (55%). De euro wordt per saldo als grootste nadeel ervaren met 64%.

13 | Persoonlijke voordelen Nederlandse burgers door resultaten Europese Unie

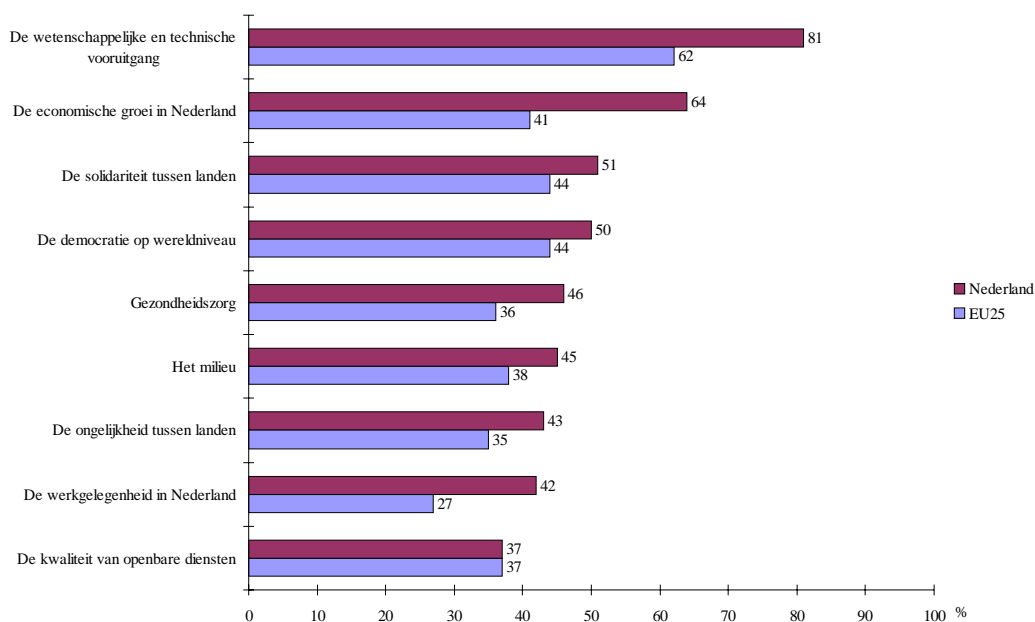
Bron: TNS NIPO, 2006

Een sprong van de gemeenschappelijke markt van de Europese Unie naar globalisering is snel gemaakt. Volgens een meerderheid van 57% van de Nederlanders biedt het

globaliseringproces *kansen* voor Nederlandse bedrijven. Een vergelijking met het EU25-gemiddelde laat zien dat de Nederlanders een stuk *positiever* zijn over de kansen van de globalisering voor de eigen economie dan de EU als geheel (40% kans EU25 versus 57% kans Nederland).

Zaken waar het globaliseringproces, aldus de Nederlander, een overwegend *positief* effect op heeft, zijn ‘de wetenschappelijke en technische ontwikkeling’ (81%), ‘de economische groei in Nederland’ (64%) en ‘de solidariteit tussen landen’ (51%). Op alle voorgelegde punten, op het onderwerp ‘kwaliteit van openbare diensten’ na, is de gemiddelde Nederlander *positiever* dan de gemiddelde Europeaan.

14 | Positief effect globalisering

Bron: TNS NIPO, 2006

Bijna de helft van de Nederlandse bevolking is van mening dat de Europese Unie Nederland beschermt tegen de negatieve effecten die de globalisering met zich mee brengt (48%)⁴. Dit is een stuk *positiever* dan een jaar geleden, toen dacht 38% van de Nederlanders er nog zo over. Van de Europeanen is anno 2006 41% de mening toegedaan dat de Europese Unie het eigen land behoedt voor de negatieve invloeden van de globalisering. In 2005 lag dat percentage ook een stuk lager, namelijk op 33%.

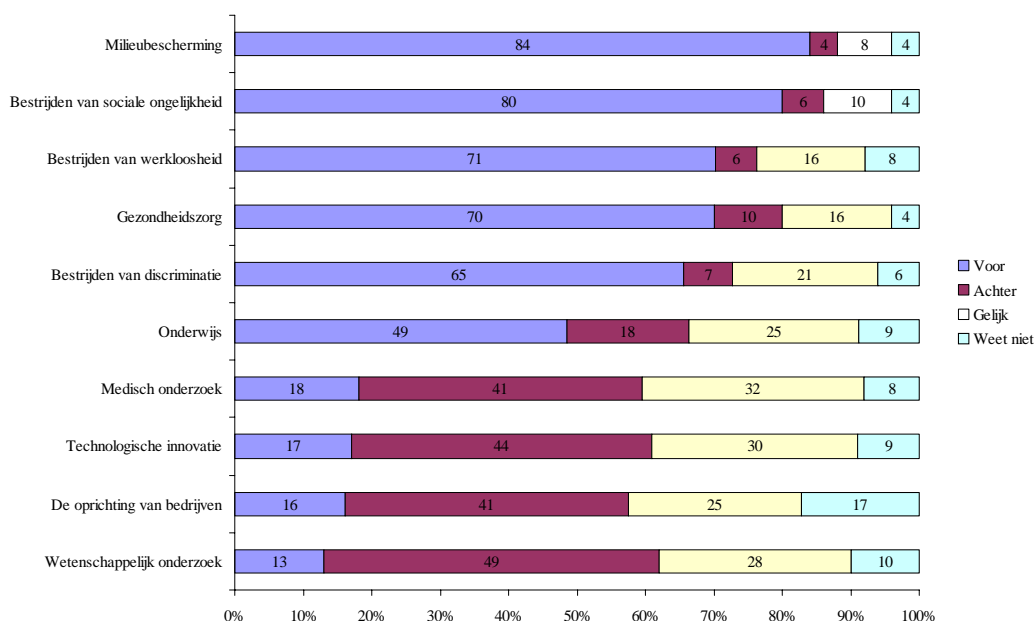
⁴ Deze vraag, in de vorm van de stelling ‘de Europese Unie helpt om ons te beschermen tegen de negatieve gevolgen van globalisering, in welke mate bent u daarmee eens of oneens’ is aan ongeveer de helft van de respondenten voorgelegd (n=505).

Deze cijfers laten zien dat de Europese burger meer en meer kennis neemt *van* en vertrouwen krijgt *in* de gezamenlijke inspanningen op Europees niveau als het gaat om de strijd tegen de negatieve gevolgen van globalisering.

4.2 Europese Unie vergeleken met de Verenigde Staten

Europa loopt, volgens de Nederlanders, *voor* op de Verenigde Staten als het gaat om zaken als ‘milieubescherming’ (84%), ‘bestrijden van sociale ongelijkheid’ (80%), ‘bestrijden van werkloosheid’ (71%), ‘gezondheidszorg’ (70%) en ‘bestrijden van discriminatie’ (65%). Deze percentages, op ‘bestrijden van werkloosheid’ na, komen redelijk overeen met de percentuele verdeling van de meting van een jaar eerder. Als het gaat om ‘het tegengaan van de werkloosheid’, heeft Europa, volgens de Nederlanders, nu toch een veel grotere voorsprong op de Verenigde Staten dan een jaar geleden (71% nu versus 62% in 2005). Net als in 2005 loopt, volgens de helft van de Nederlanders (49%), Europa op de Verenigde Staten *achter* als het gaat om ‘wetenschappelijk onderzoek’.

15 / Kunt u voor ieder van de volgende zaken aangeven of de Europese Unie voorop loopt, achter loop of gelijk loopt met de Verenigde Staten

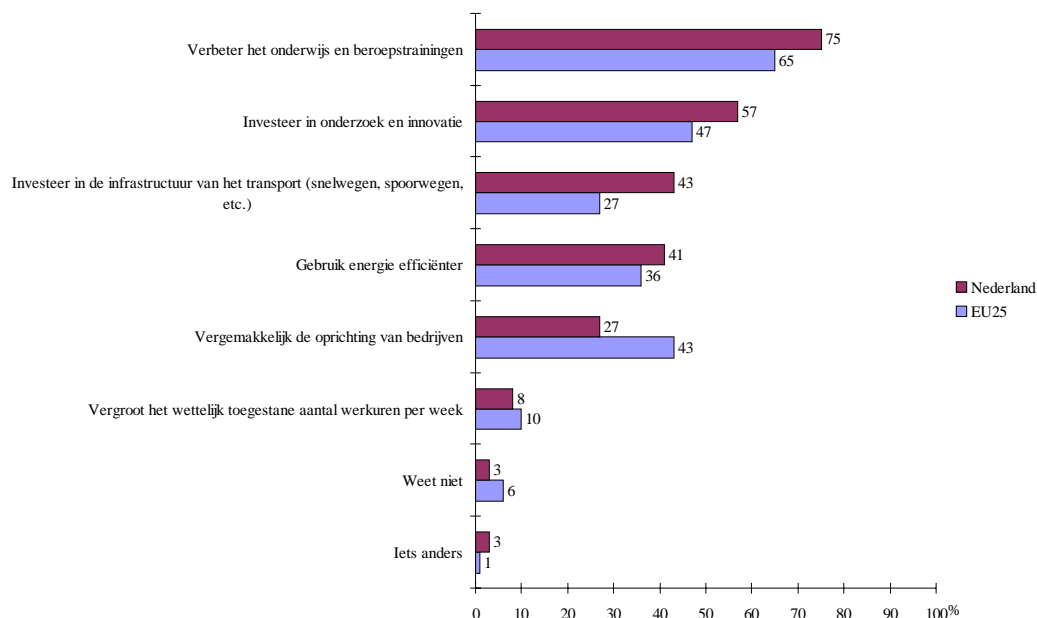
Bron: TNS NIPO, 2006

4.3 Prioriteiten in het Europese economisch beleid

Als het aan de Nederlanders ligt, geeft de Europese Unie prioriteit aan een verbetering van het onderwijs (75%). Ook in de rest van Europa denkt men er, al is het in mindere mate, zo over (65%). Na onderwijs komt voor de Nederlanders ‘investeren in onderzoek en innovatie’ op de tweede plaats (57%), gevolgd door ‘investeren in infrastructuur van

transport' (43%). In de gehele Europese Unie komt 'vergemakkelijk de oprichting van bedrijven' op de derde plaats (43%).

16 | Prioriteiten voor het verbeteren van de prestaties van de Europese economie

Bron: TNS NIPO, 2006

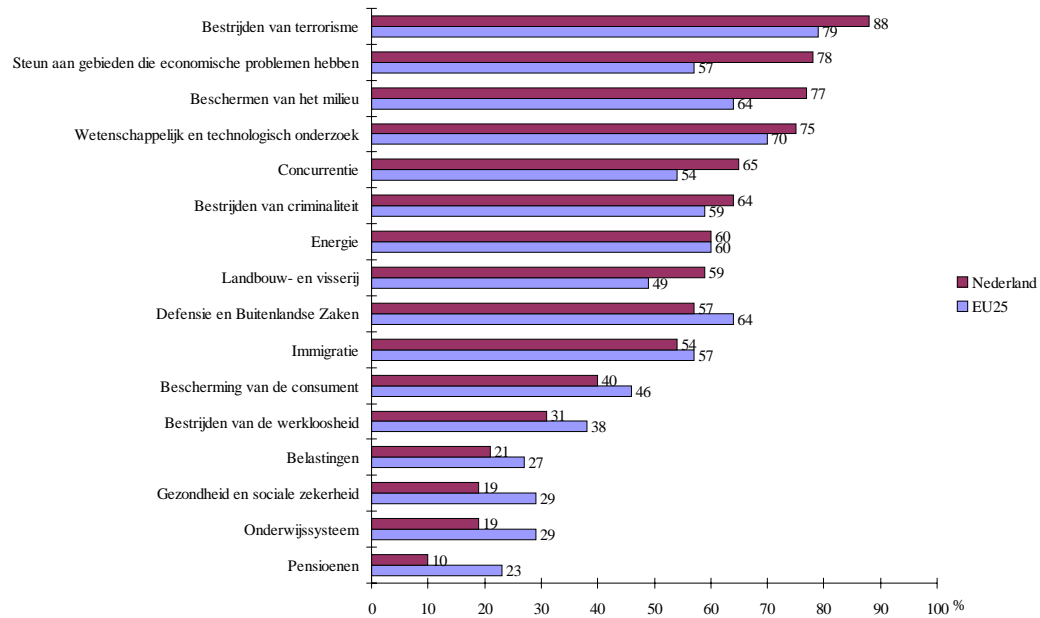
4.4 Het niveau waarop besluitvorming plaatsvindt

Zaken waar de Nederlanders in ruime meerderheid de voorkeur voor uitspreken met betrekking tot een gemeenschappelijke besluitvorming op Europees niveau, zijn onder meer 'het bestrijden van terrorisme' (88%), 'steun aan economisch achtergestelde gebieden' (78%), 'beschermen van het milieu' (77%) en besluitvorming omtrent 'wetenschappelijk en technologisch onderzoek' (75%).

Zaken als 'bescherming van de consument', 'bestrijden van werkloosheid', 'belastingen', 'onderwijssysteem', 'gezondheid en sociale zekerheid' en 'pensioenen', zijn de zaken die de Nederlander bij voorkeur op *nationaal* niveau houdt.

De mening van de Nederlanders afgezet tegen die van de gemiddelde EU-burger, laat, op het punt van 'landbouw- en visserij' na, geen opmerkelijke zaken zien. Als het gaat om het besluitvormingsniveau voor 'landbouw- en visserij', dan is een *meerderheid* van de Nederlanders van 59% voor *centrale* besluitvorming en een *nijpe minderheid* van de gemiddelde EU-burger voor besluitvorming op Europees niveau (49%).

17 / Gewenst niveau van besluitvorming: % dat besluitvorming op Europees niveau steunt

Bron: TNS NIPO, 2006

5 **Gemeenschappelijk beleid en de Europese Grondwet**

5.1 **Gemeenschappelijk beleid**

Politieke Unie

In een half jaar tijd is er nauwelijks verandering opgetreden in de heersende opinie in Nederland en Europa als geheel als het gaat om de ontwikkeling naar een Europese politieke unie. De helft van de Nederlanders is *voor* een politieke unie (50%) versus 54% van de gemiddelde EU-burger. Ruim twee vijfde van de Nederlandse burgers is *tegen* (42%), terwijl dit in de hele Unie 30% is. Binnen de EU als geheel ligt het percentage 'weet niet' relatief *hoog* in vergelijking met dat in Nederland, respectievelijk 15% en 8%.

Overigens is de steun voor een ontwikkeling naar een politieke unie in Slowakije en Slovenië het grootst met 77%. De minste steun is te vinden onder de burgers van het Verenigd Koninkrijk (31%), gevolgd door Finland met 36%.

Monetaire Unie

Bijna driekwart van de Nederlanders is *voorstander* van een Europese Monetaire Unie met één munteenheid, de euro (73%). Ondanks het feit dat men de komst van de euro per saldo als *negatief* ervaart (zie 4.1). Het draagvlak voor de Monetaire Unie is in Nederland beduidend *hoger* dan in de Europese Unie, waar het gemiddelde 60% is. Een verschil van dertien procentpunten. De Ieren zijn verreweg de grootste *voorstanders* van de Europese Monetaire Unie (met 87%).

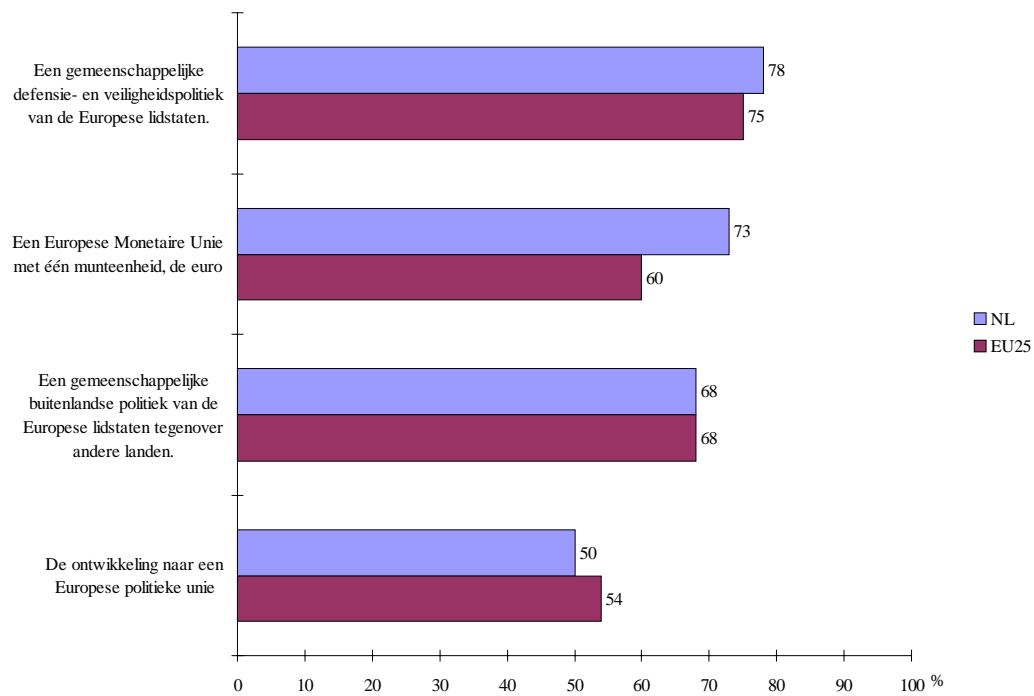
Gemeenschappelijke buitenlandse politiek

Net als vorige jaar zijn ongeveer zeven op de tien Nederlanders *voorstander* van een gemeenschappelijke buitenlandse politiek (68%). Nederland loopt hiermee in de pas met het EU25-gemiddelde.

Gemeenschappelijke defensie- en veiligheidspolitiek

78% Van de Nederlanders is *voorstander* van een gemeenschappelijke defensie- en veiligheidspolitiek (versus 75% van de EU25). Een jaar geleden lag het percentage voor Nederland *hoger*, namelijk op 82%. Het EU25-gemiddelde lag in 2005 op 77%.

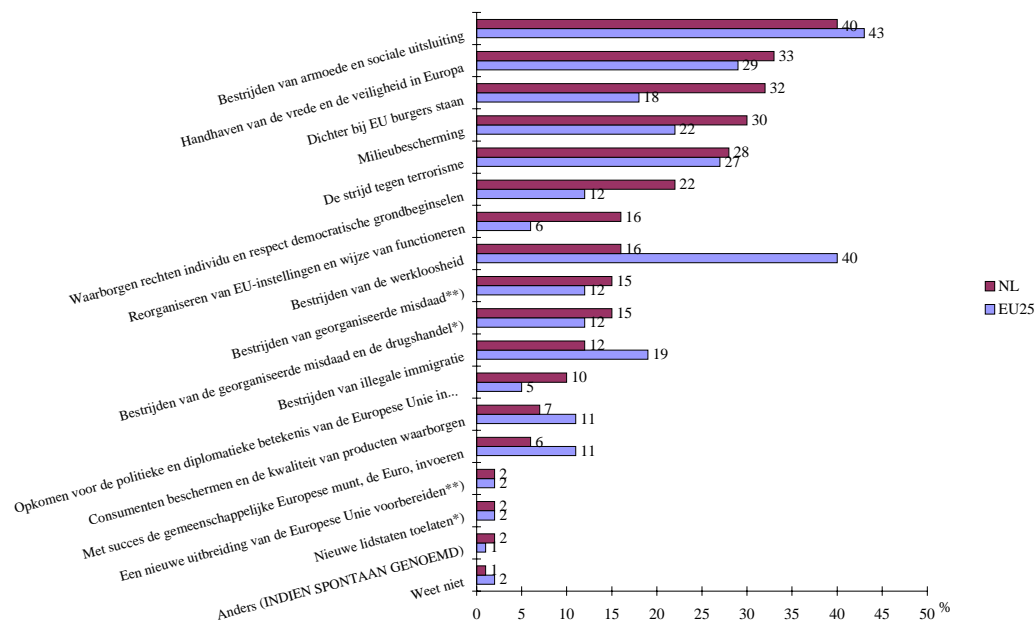
18 / Steun voor gemeenschappelijk beleid

Bron: TNS NIPO, 2006

Op de vraag welke concrete acties van de Europese Unie prioriteit moeten hebben, antwoordt 40% van de Nederlanders dat 'de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting' prioriteit moet hebben. Daarna volgen 'het handhaven van vrede en veiligheid in Europa' met 33% en het 'dichter bij de EU-burger staan' (32%).

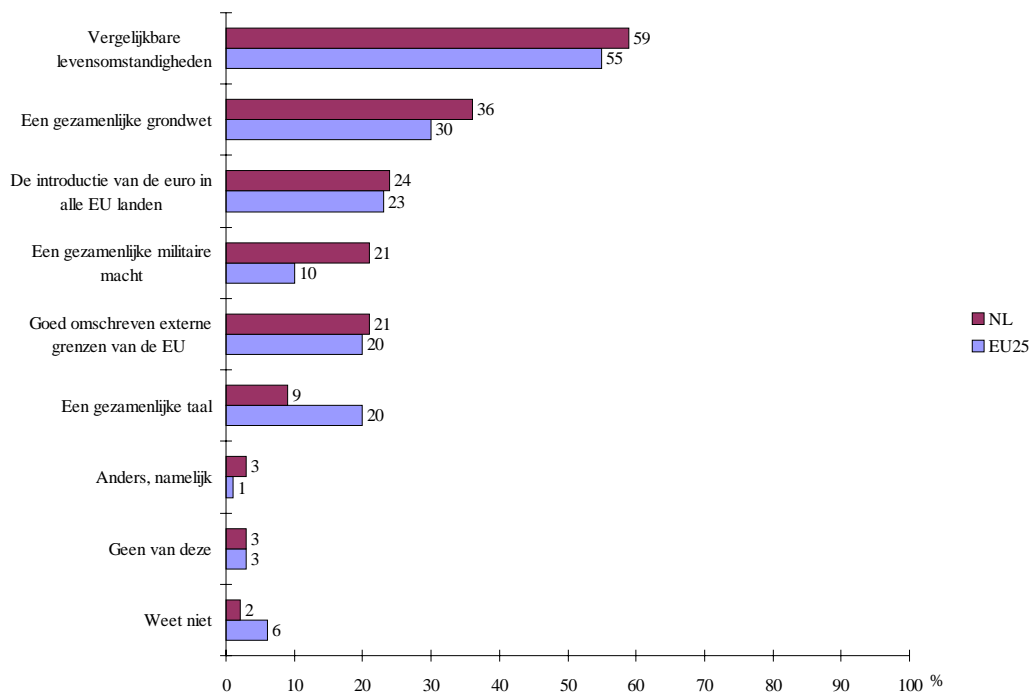
19 | Acties van de Europese Unie die prioriteit moeten hebben

*) Gesteld aan helft respondenten, split A. **) Gesteld aan andere helft, split B. Bron: TNS NIPO, 2006

Als het om de toekomst van de Europese Unie gaat, vinden de Nederlanders' het verkrijgen van vergelijkbare leefomstandigheden voor alle EU-burgers' het *nuttigste* voor de toekomst van Europa (59%). Het EU25-gemiddelde zet dit streven ook bovenaan de lijst, al is het iets minder prominent (55%). Het tweede punt dat de Nederlanders van de lijst kiezen, is 'een gezamenlijke grondwet'. Ondanks het 'NEE' tijdens het referendum ziet een groot deel van de Nederlandse burgers het nut in van een gezamenlijke grondwet (met 36% op de tweede plek en *boven*gemiddeld ten opzichte van het EU25-gemiddelde van 30%). Over de mening van de Nederlanders ten aanzien van de grondwet volgt in de volgende paragraaf meer informatie.

20 / Welke zaken vindt u het nuttigst voor de toekomst van Europa...

Bron: TNS NIPO, 2006

5.2 De Europese Grondwet

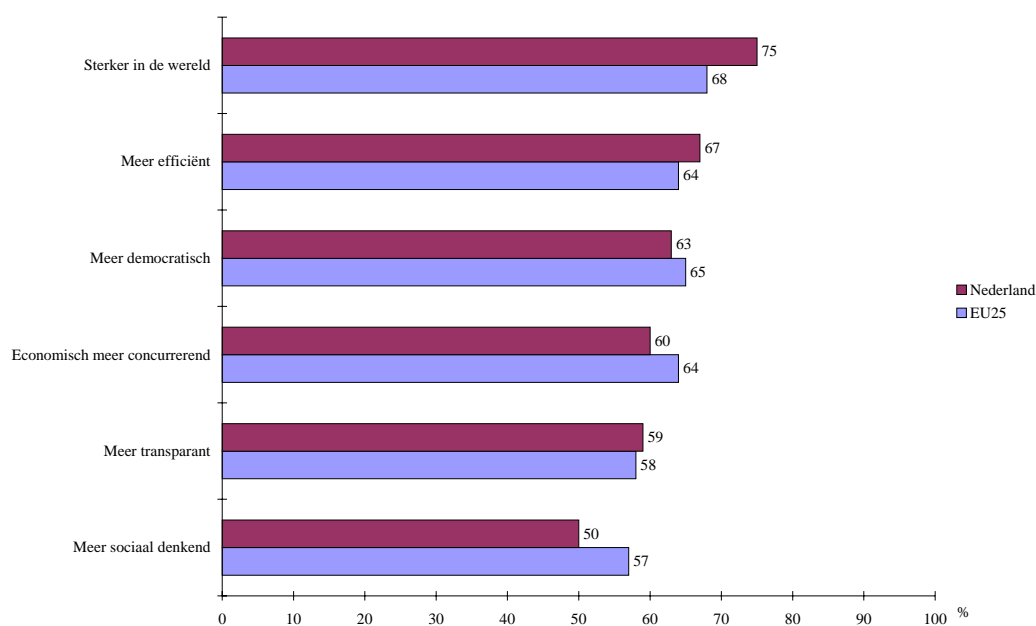
Op de vraag of men voor of tegen een grondwet voor de Europese Unie is, geeft 59% van de Nederlanders, overeenkomstig de meting van een half jaar geleden, een positief antwoord. In vergelijking met het EU25-gemiddelde van 63% is dit benedengemiddeld. Overigens blijkt in Frankrijk, naast Nederland het land waar de burgers 'NEE' stemden bij het referendum voor de Europese Grondwet, 66% van de burgers de vraag positief te beantwoorden.

Driekwart van de Nederlanders is de mening toegedaan dat een Europese Grondwet Europa sterker in de wereld zal maken (75%). Het EU25-gemiddelde ligt iets lager op 68%. Verder denkt 67% van de Nederlanders dat een Europese Grondwet meer efficiency zal brengen in de werkprocessen van de Europese Unie en verwacht 63% dat de Grondwet een positieve invloed heeft op het democratisch gehalte van de Europese Unie.

Wat opvalt aan de Nederlandse cijfers, is dat jongeren op drie van de zes punten bovengemiddeld positief zijn. Als het gaat om de efficiency, dan denkt 83% van de jongeren in de leeftijd van 15 tot 25 jaar dat een Europese Grondwet dit bevordert (versus 67% gemiddeld). Tevens is 86% van de jongeren van mening dat Europa sterker staat in

de wereld met een gezamenlijke Grondwet voor haar burgers (versus 75% gemiddeld). Ook zijn de jongeren opvallend optimistisch: van hen verwacht 61% dat Europa socialer wordt middels het bekrachtigen van een Europese Grondwet.

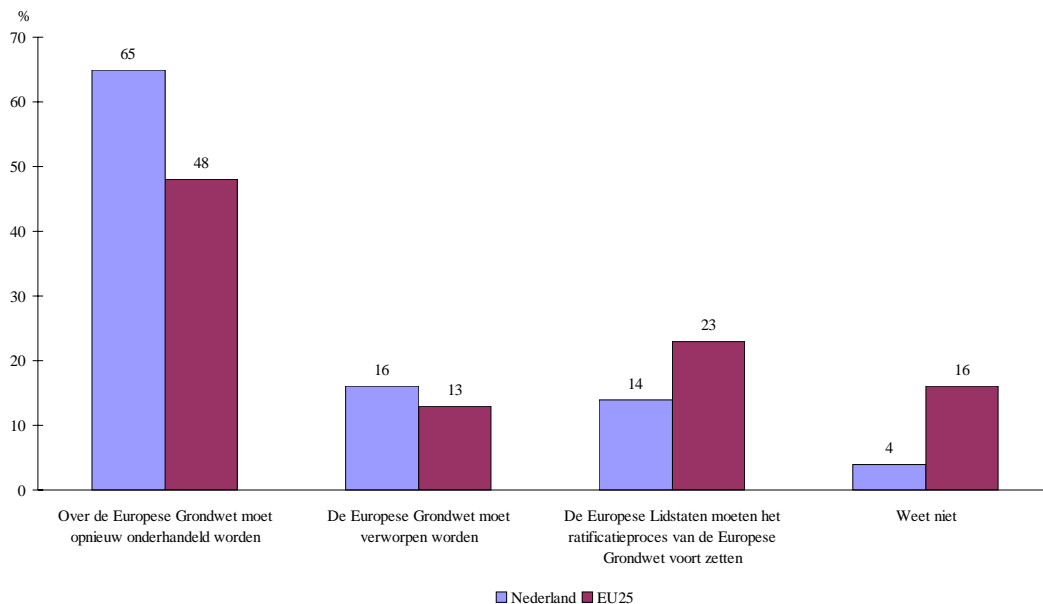
21 | Invloed Europese Grondwet op werking Europese Unie: percentage 'eens'

Bron: TNS NIPO, 2006

Op de vraag hoe het nu verder moet met de Europese Grondwet na het 'NEE' van Frankrijk en Nederland, geeft 65% van de Nederlandse burgers de voorkeur aan een Europese Grondwet die het resultaat is van *nieuwe onderhandelingen* (65%). 16% Vindt dat de Europese Grondwet *verworpen* dient te worden en 14% wil het *ratificatieproces van de Europese Grondwet voortzetten*. De Nederlanders zijn, over de verschillende leeftijdsgroepen, zeer verdeeld over het 'hoe nu verder met de Grondwet'. Jongeren zijn voor een belangrijk deel voor het *opnieuw starten van de onderhandelingen*. Naarmate de leeftijd stijgt, blijkt men *vaker* voor het doorgaan op de ingeslagen weg, ofwel het *voortzetten van het ratificatieproces van de Europese Grondwet*.

22 / De Europese Grondwet: hoe verder?

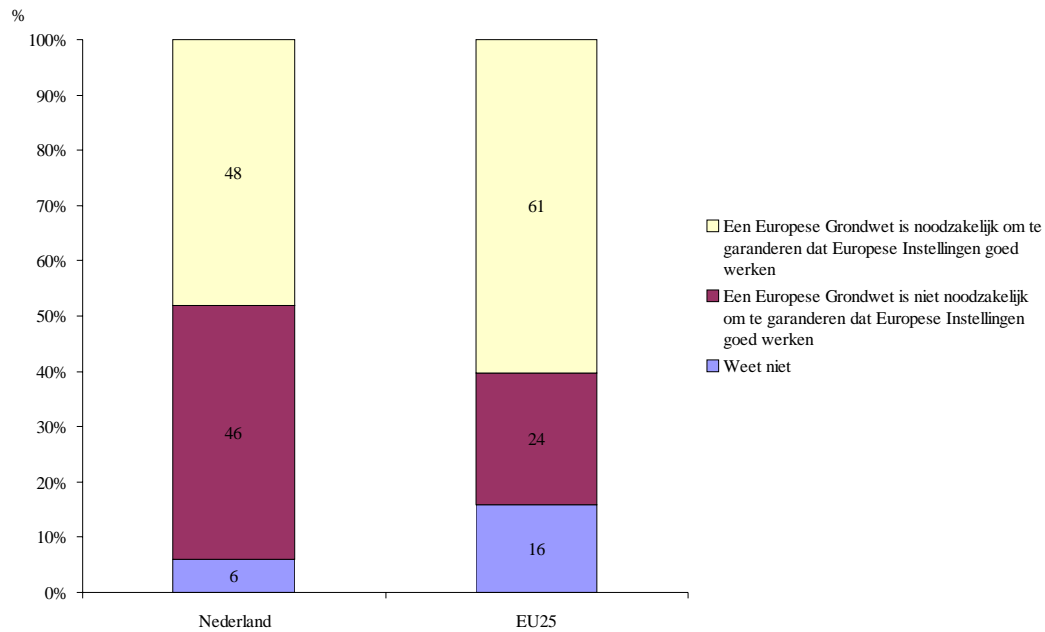

Bron: TNS NIPO, 2006

Deze cijfers komen redelijk overeen met de meting van een jaar geleden (herfst 2005). De voorkeur van de Nederlanders voor *nieuwe onderhandelingen* is nu net als toen sterker dan in de lentemeting van dit jaar. In de eerste helft van dit jaar wilde maar 60% van de Nederlanders *opnieuw onderhandelen* en 17% het *ratificatieproces continueren*.

Nederland is zeer verdeeld als het gaat om het nut van een Europese Grondwet voor het 'garanderen van de juiste werking van de Europese instellingen': 48% denkt dat een Europese Grondwet *wel* nodig is om de instellingen goed te laten werken en 46% denkt dat een Europese Grondwet hier *geen verschil* in kan maken. Nederland wijkt op dit punt sterk *af* van de gemiddelde Europese burger. Zo ligt het EU25-gemiddelde *voor* de stelling dat 'een Europese Grondwet noodzakelijk is voor het beter laten functioneren van de Europese instellingen' op 61% en denkt 24% dat een gezamenlijke Grondwet *niet* nodig is in dit kader. Overigens naderen de Nederlandse 55-plussers wel het EU25-gemiddelde: een meerderheid van 56% (versus 48% gemiddeld) acht de Europese Grondwet *noodzakelijk* voor het optimaal functioneren van de Europese instellingen.

23 / Europese Grondwet: wel of niet noodzakelijk om Europese instellingen goed te laten werken?

Bron: TNS NIPO, 2006

De percentages voor Nederland komen redelijk overeen met de cijfers van de vorige keer dat deze vraag aan de Europese burgers werd voorgelegd (herfst 2005).

6 Waarden van Europese burgers

6.1 Persoonlijke waarden

In hoofdstuk één is uitgebreid ingegaan op de Nederlandse waarden aan de hand van een aantal stellingen die is voorgelegd aan het publiek. Ook werd er een vergelijking gemaakt tussen de resultaten van Nederland en de resultaten op Europees niveau. Hieruit kwam naar voren dat Nederland op de thema's 'homohuwelijk', 'cannabisgebruik' en 'vrijheid van het individu' naar verwachting *bovengemiddeld* tolerant is binnen de Europese Unie.

Om te kijken in hoeverre er sprake is van 'Europese waarden op basis van gedeelde persoonlijke waarden', is het boeiend te zien in hoeverre er overeenstemming bestaat tussen de persoonlijke waarden van de burgers van de verschillende landen binnen de EU25. Komen de burgers op basis van 'persoonlijke waarden' dicht bij elkaar of zijn er grote verschillen, ofwel staan we *dichtbij* of *ver van elkaar*? Is er sprake van 'convergentie' of 'divergentie'?

Bij het vergelijken van de hoogste en de laagste percentages 'eens' op de genoemde elf stellingen over actuele thema's, blijkt dat de waarde die men binnen de Europese Unie het meeste deelt, het punt is dat 'burgers actiever zouden moeten deelnemen aan de nationale politiek' (verschil van 21 procentpunten tussen hoogste waarde in Griekenland en laagste waarde in Spanje en een meerderheid die het in alle landen *eens* is met de stelling).

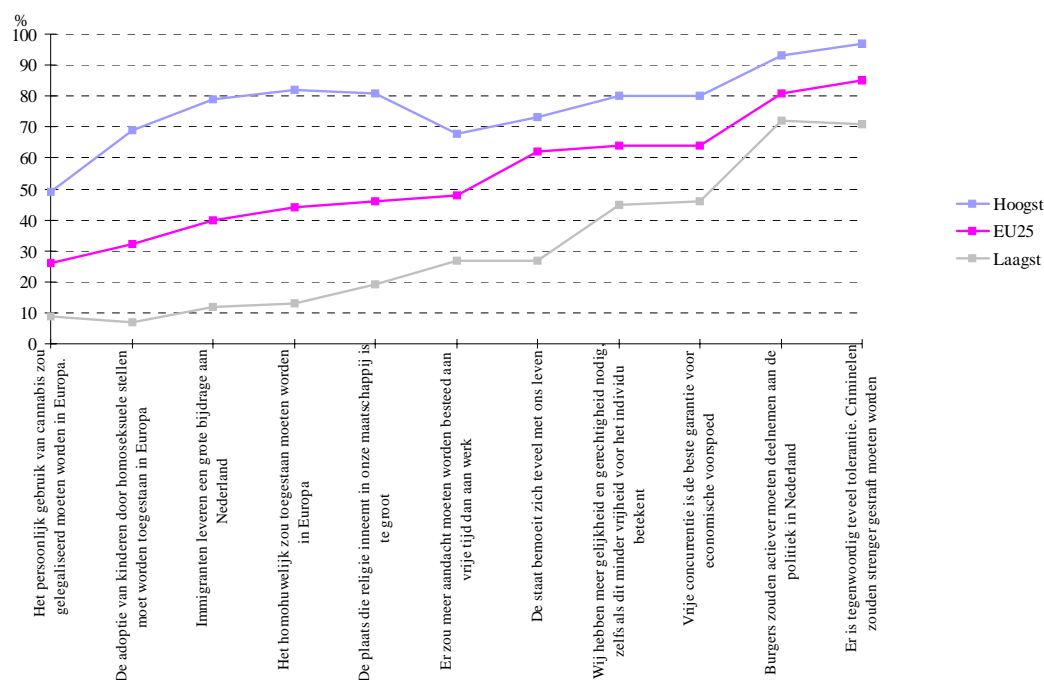
Daarna volgt het punt dat we 'minder tolerant moeten zijn jegens crimineel gedrag en dat er zwaarder gestraft moet worden' met een verschil van 26 procentpunten (hoogste waarneming in Cyprus en laagste waarneming in Denemarken en ook hier een meerderheid in alle landen die het *eens* is met de stelling).

Zaken waar de waarden van de Europese burgers toch wel erg ver uit elkaar lopen (meer dan 50 procentpunten), blijken verbonden te zijn aan de stellingen over homo's (en lesbiennes), immigranten en religie. Zo is er op het punt van het 'homohuwelijk dat moet worden toegestaan in heel Europa' een verschil van mening van 69 procentpunten (hoogste waarneming in Nederland en laagste in Letland) en blijkt ook 'het toestaan van de adoptie van kinderen door homostellen in heel Europa' een zaak waarover de meningen sterk uiteen lopen in Europa (verschil van 62 procentpunten, waarbij hoogste waarneming in Nederland en laagste waarneming in Polen).

Dat 'immigranten een grote bijdrage leveren aan het land' is tevens een punt waar de volkeren binnen Europa geen overeenstemming blijken te hebben: hier is een verschil van 67 procentpunten tussen de hoogst gevonden waarde in Zweden en laagst gevonden waarde in Slowakije. Dat 'religie een *te grote* plaats inneemt in de nationale maatschappij' gaat veel meer op voor het ene land dan voor het andere land, zo blijkt uit

de cijfers: in Cyprus is 81% deze mening toegedaan en in het nabijgelegen Griekenland is dat 19%, een verschil van maar liefst 62 procentpunten.

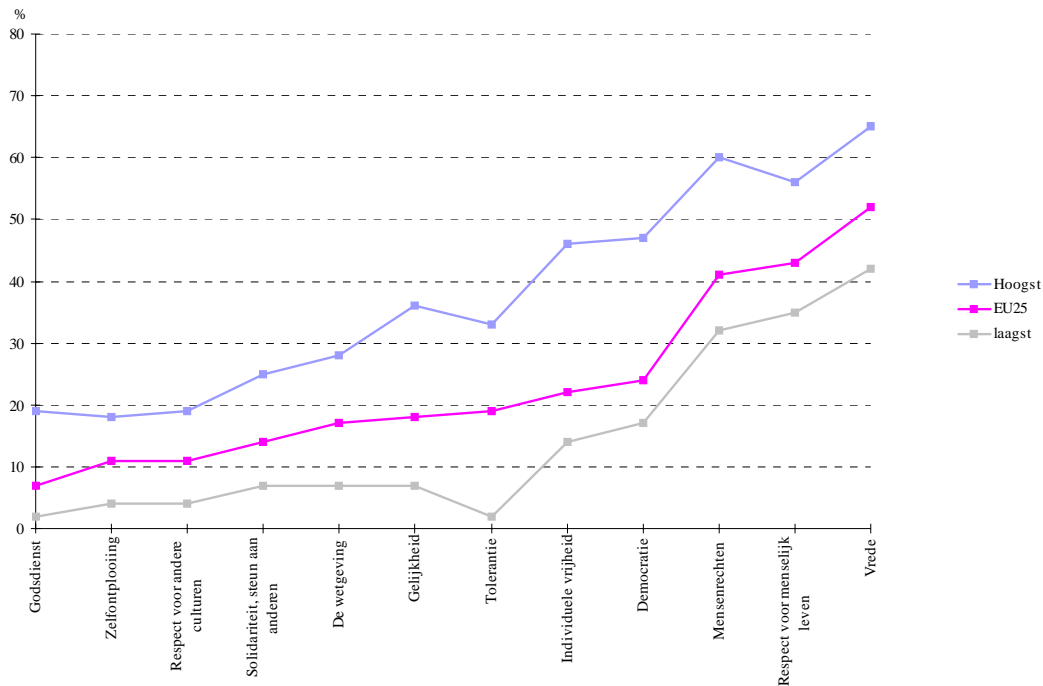
24 | Europese waarden: in hoeverre is hier sprake van?

Bron: TNS NIPO, 2006

Zaken die de ‘gemiddelde Europeaan’ het meest aan het hart gaan als het om waarden gaat, zijn ‘vrede’ (52%) en ‘respect voor menselijk leven’ (43%). De verdeeldheid is het grootst als het gaat over ‘tolerantie’ en ‘democratie’. Gemiddeld is een kwart van de Europese burgers (24%) van mening dat de democratische verworvenheden een van de belangrijkste waarden is. Het verschil tussen de hoogste waarneming in Denemarken (47%) en het laagste percentage dat genoteerd werd in het Verenigd Koninkrijk, Ierland en Spanje van (17%) is 30 procentpunten.

25 / Belangrijkste persoonlijk waarden

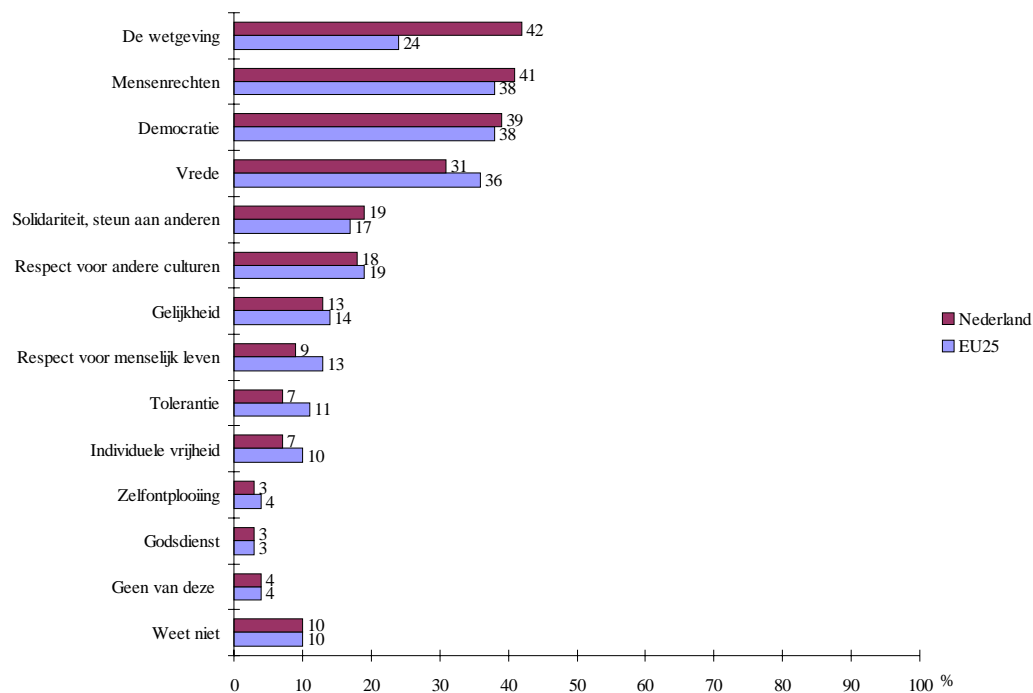

Bron: TNS NIPO, 2006

6.2 Europese waarden

Volgens de Nederlanders is de waarde die de burgers van de Europese Unie het meeste delen, de kijk op gerechtigheid, in de vorm van het *middel* 'wetgeving' (42%). Daarna volgt de Europese overeenstemming als het gaat om 'mensenrechten' (met 41%) en 'democratie' (39%). Europabreed staat 'democratie' samen met 'mensenrechten' aan kop met 38%, gevolgd door 'vrede' (36%).

26 / Waarden die Europese Unie vertegenwoordigen

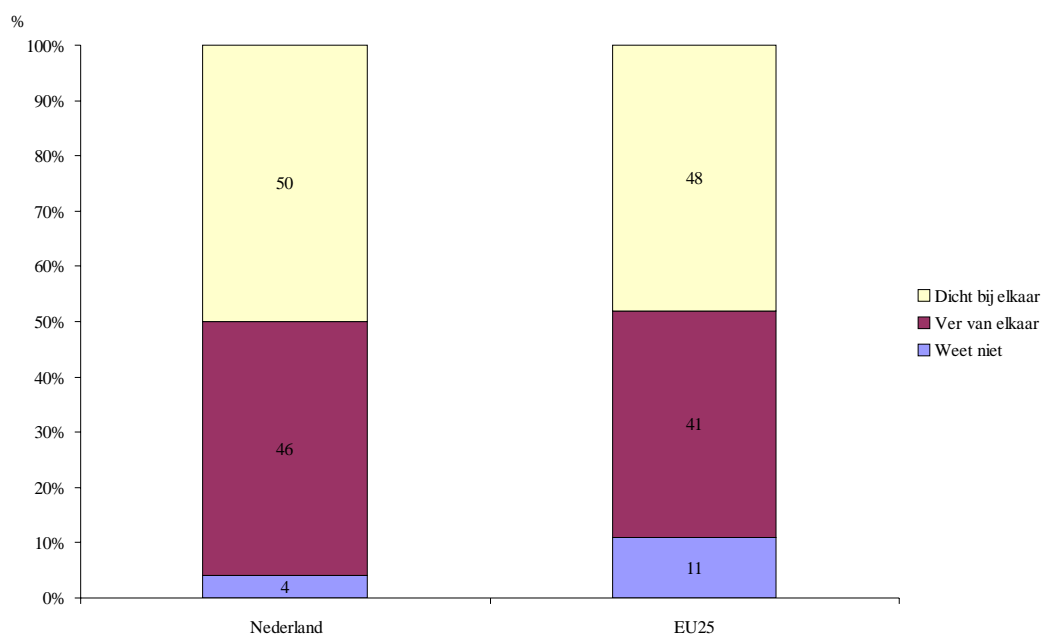

Bron: TNS NIPO, 2006

In de vorige paragraaf is een vergelijking gemaakt tussen de kijk van de verschillende nationaliteiten binnen de Europese Unie als het gaat om waarden. De burgers hebben in dit onderzoek ook direct de vraag voorgelegd gekregen in hoeverre de waarden van de verschillende lidstaten *dichtbij* of *veraf* van elkaar liggen.

Het Nederlandse volk is zeer verdeeld in haar antwoord op deze vraag: 50% zegt *dichtbij* en 46% zegt *veraf*. Europabreed is men minder uitgesproken en heeft 11% hierover 'geen mening'. Verder is 48% de mening toegedaan dat de waarden eerder *dicht bij* elkaar liggen dan *veraf*. De burgers van Slowakije en Tsjechië zijn met respectievelijk 71% en 68% het meest optimistisch als het gaat om de afstand tussen de waarden van de verschillende lidstaten. De burgers van Letland en Frankrijk zijn het meest pessimistisch: 29% van de Letten en 34% van de Fransen is van mening dat de lidstaten op het gebied van waarden dichtbij elkaar staan.

27 | *Staan de lidstaten van de Europese Unie dicht bij elkaar of ver van elkaar af?*

Bron: TNS NIPO, 2006

7 Verdere uitbreiding van de Europese Unie

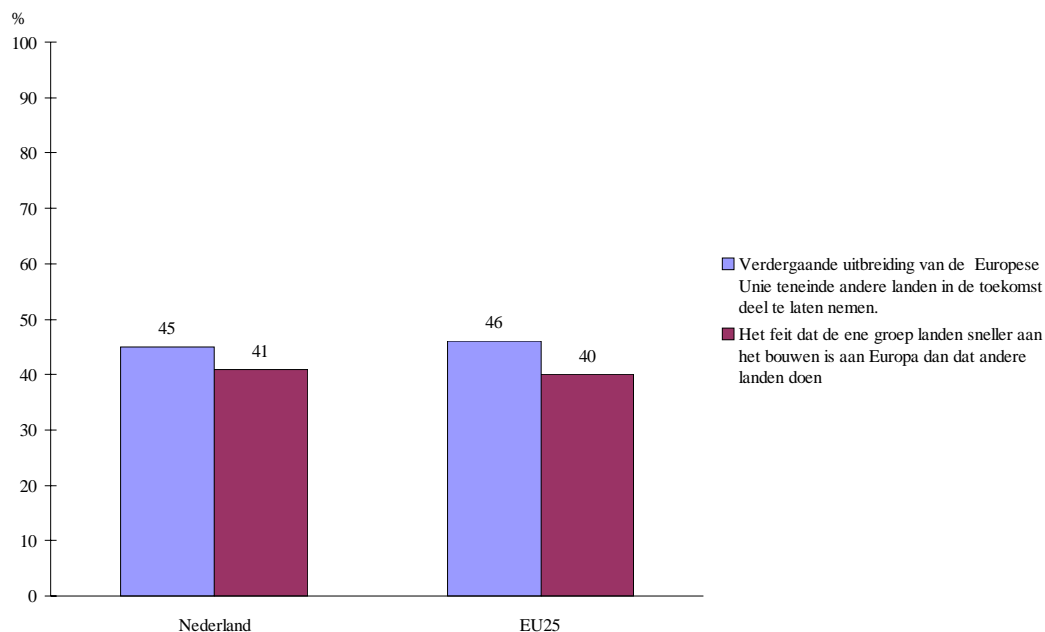
7.1 Steun voor uitbreiding van de Europese Unie

Een minderheid van de Nederlanders is voorstander van een verdergaande uitbreiding van de Europese Unie teneinde andere landen in de toekomst deel te laten nemen (45%). Een jaar geleden lag dit percentage iets *hoger*, op 48%. De mening van de gemiddelde Europeaan komt, als het op uitbreiding aan komt, overeen met de mening van de Nederlanders (46%).

De Nederlandse jongeren in de leeftijd van 15 tot 25 jaar zijn met 64% veel vaker voorstander van verdergaande uitbreiding dan de overige leeftijdscategorieën.

Minder steun is er voor de opbouw van de Europese Unie 'in verschillende snelheden'. In Nederland blijkt 41% hier een voorstander van te zijn versus 40% van de gemiddelde EU-burger.

28 / *Uitbreidingsvorm: percentage voorstanders*

Bron: TNS NIPO, 2006

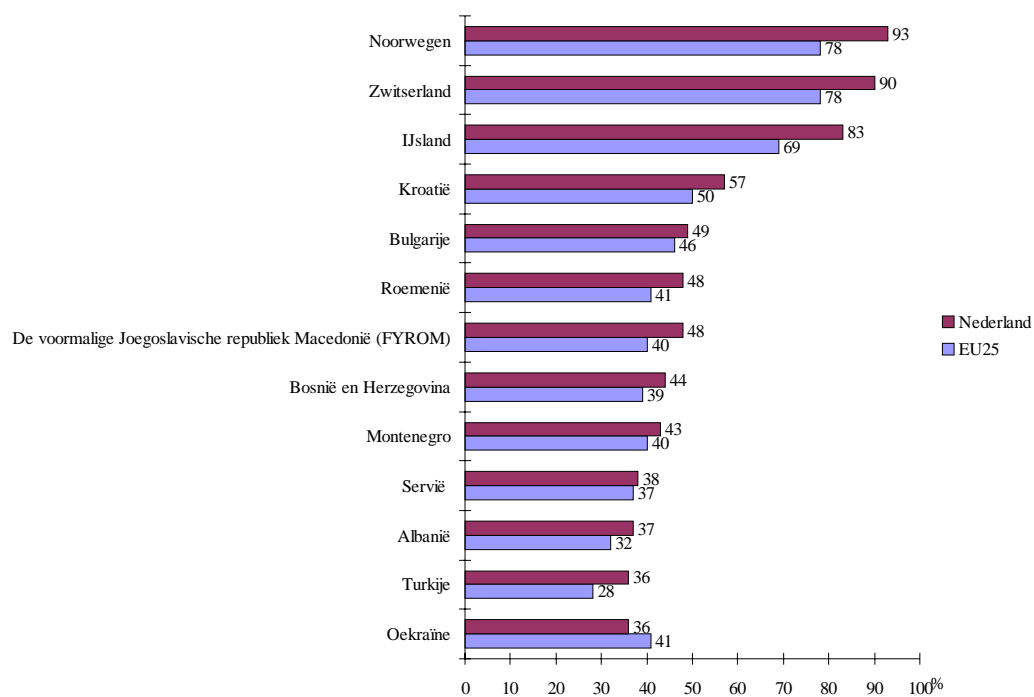
7.2 De toetreding van nieuwe landen

Een meerderheid van de Nederlanders en Europeanen is *voor* toetreding van Zwitserland, Noorwegen en IJsland tot de Europese Unie. Ruim de helft van de Nederlandse burgers (57%) en de helft van de Europese burgers (50%) is *voorstander* van een toetreding tot de Unie van Kroatië.

Landen waar men het *minst* gastvrij tegenover staat als het op toetreding aankomt, zijn Turkije (36% van de Nederlanders *voorstander* en 28% van de Europeanen), Albanië (37% Nederlanders versus 32% Europeanen), Servië (38% Nederlanders en 37% Europeanen) en Oekraïne (36% van de Nederlanders versus 41% van de Europeanen).

De volgende paragraaf gaat over de toetreding van Turkije tot de Europese Unie.

29 / Toetreding nieuwe landen: percentage voorstanders

Bron: TNS NIPO, 2006

7.3 De toetreding van Turkije

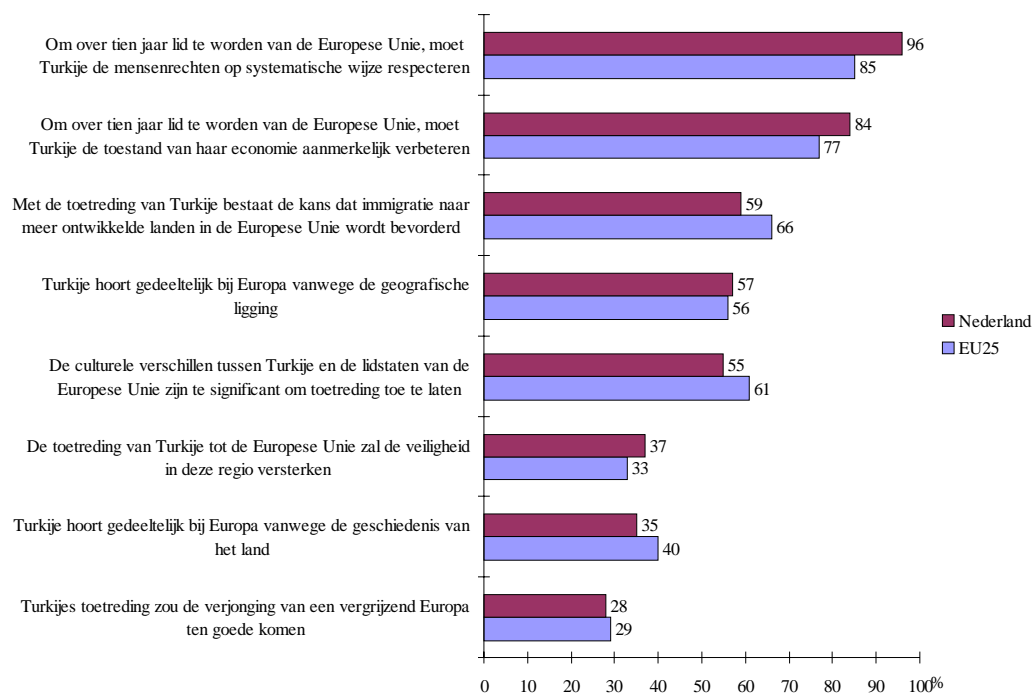
Een nipte meerderheid van de Nederlanders (57%) en de EU-burgers (56%) vindt dat Turkije vanwege de geografische ligging logischerwijs bij Europa hoort. Wel is een meerderheid van 55% van de Nederlandse bevolking en 61% van de Europese burgers van mening dat de culturele verschillen tussen Turkije en de lidstaten van de Europese Unie te groot zijn om Turkije lid te laten worden van de EU. Een mogelijk voordeel voor

de leden, als zou de bevolking van Turkije de vergrijzing van Europa kunnen keren met veel jonge bewoners, wordt door een minderheid van de mensen als zo ervaren (28% van de Nederlanders en 29% van de Europeanen).

Dat de Europese Unie veiliger zou zijn als Turkije lid is, wordt door (ruim) een derde van de mensen beaamd (37% van de Nederlanders en 33% van de EU25). In plaats van de kans op een veiligere EU, is men eerder geneigd te denken dat, als de Turken eenmaal lid zijn van de Europese Unie, er een stroom van immigratie op gang komt naar de meer welvarende landen binnen de EU (59% van de Nederlanders en 66% van de EU25 denkt hier zo over).

Een ruime meerderheid van de Nederlanders en de burgers van de Europese Unie is van mening dat Turkije, alvorens het tot de EU kan toetreden, de mensenrechten beter moet respecteren (96% en 85%) en hard moet werken aan een verbetering van de economische positie van het land (84% en 77%).

30 / Toetreding Turkije: percentage 'eens'

Bron: TNS NIPO, 2006

8 Conclusie

Positief

De Nederlandse burgers behoren tot de *meest tevreden* burgers van de Europese Unie als het gaat om de kijk op het eigen dagelijks leven. Nederland voert samen met de Scandinavische landen de lijst aan op dit punt.

Verder is de Nederlander *bovengemiddeld positief* als het gaat om de nationale economie, de Europese economie, het nationale sociale zekerheidsstelsel, de nationale milieuontwikkeling en de nationale werkgelegenheid. Vooral op dit laatste punt zijn de Nederlandse burgers *bovenmatig positief*. Er is hier een verschil van maar liefst 58 procentpunten ten opzichte van het EU25-gemiddelde. De verwachtingen op het gebied van de werkgelegenheid voor de middellange termijn zijn *nog* rooskleuriger: ruim tweederde van de Nederlanders verwacht het komend jaar een verbetering van de werkgelegenheid in Nederland (versus 23% van het Europese gemiddelde).

Als het gaat om de *persoonlijke* financiële situatie tussen nu en een jaar, dan is de Nederlander *iets optimistischer* gestemd dan de gemiddelde Europese burger. Hetzelfde geldt voor de *persoonlijke* werkgelegenheidssituatie.

Gevraagd naar het vertrouwen dat de burgers in de verschillende (maatschappelijke) instellingen hebben, hebben de Nederlanders over de *hele linie bovengemiddeld* vertrouwen in vergelijking met het Europese gemiddelde. Vooral als het gaat om het vertrouwen in politieke partijen en het nationaal parlement is het verschil noemenswaardig (20 procentpunten).

Op waardestellingen scoren de Nederlanders *bovengemiddeld* op de *positief* geformuleerde stellingen als ‘immigranten leveren een grote bijdrage aan ons land’, ‘het persoonlijk gebruik van cannabis zou gelegaliseerd moeten worden in Europa’, ‘het homohuwelijk zou toegestaan moeten worden in Europa’ en ‘de adoptie van kinderen door homoseksuelen moet worden toegestaan in Europa’.

De Nederlanders zijn het, als het op waarden aankomt, *benedengemiddeld* eens met de *negatieve* stellingen ‘de overheid bemoeit zich te veel met het dagelijks leven van de burgers’, ‘wij hebben meer gerechtigheid nodig, zelfs als dit minder vrijheid voor de individu betekent’ (hierop is Nederland samen met Denemarken hekkensluiter in de lijst), ‘religie neemt een te grote plaats in binnen onze maatschappij’ en ‘er is tegenwoordig teveel tolerantie, criminelen zouden strenger gestraft moeten worden’. Op dit laatste punt is het verschil tussen Nederland en het EU25-gemiddelde overigens *minimaal*.

Op de stelling dat ‘burgers actiever zouden moeten deelnemen aan de nationale politiek’ wordt in heel Europa met evenveel enthousiasme *positief* gereageerd.

Ruim de helft van de Nederlanders geeft aan te weten hoe de Europese Unie in elkaar zit.

Het vertrouwen van de Nederlandse burgers in de Europese Unie ligt gelijk met het vertrouwen van de gemiddelde Europese burger. Het vertrouwen in het Europees Parlement, de Europese Commissie en de Europees Centrale Bank is in Nederland *boven*gemiddeld groot en laat, ten opzichte van recente metingen, een *stijging* zien voor deze drie instellingen.

Een *ruime meerderheid* van de Nederlanders is trots om ‘Nederlander’ te zijn en een *nijpe meerderheid* geeft aan trots te zijn om ‘Europeaan’ te zijn.

Het lidmaatschap van Nederland aan de Europese Unie is, volgens een *ruime meerderheid* van de Nederlanders, een goede zaak en levert Nederland *boven*al voordelen op. Ook is men in Nederland overwegend de mening toegedaan dat de eigen stem telt in Europa. De Nederlanders zijn op dit punt een stuk *positiever* dan de gemiddelde Europese burger.

Terugkomend op de voordelen die het lidmaatschap aan de Europese Unie biedt voor Nederland: volgens een *meerderheid* van de eigen burgers gelden deze voordelen voor essentiële zaken als de nationale economie, de nationale veiligheid, de nationale levensstandaard, de invloed van Nederland in de wereld en de nationale werkgelegenheid.

Ook zijn de Nederlandse burgers in meerderheid van mening dat de toegenomen concurrentie op een aantal gebieden (zoals transport, telecomdiensten, het bankwezen en de verzekeringsbranche) als gevolg van de gemeenschappelijke markt een overwegend *positief* effect heeft.

Als het gaat om *persoonlijke* voordelen van het Europees lidmaatschap van Nederland, dan blijft het lijstje beperkt tot ‘minder controles aan de grens’ en ‘het positieve effect op studeer- en carrièrekansen in een ander Europees land’.

Net als in heel Europa, zijn de Nederlandse cijfers ten aanzien van de resultaten van de Europese Unie als het aankomt op het bundelen van krachten tegen de nadelige gevolgen van globalisering, een stuk *positiever* dan een jaar geleden.

In vergelijking met de Verenigde Staten loopt de Europese Unie, volgens de Nederlanders, *voor* als het gaat om ‘milieubescherming’, ‘bestrijden van sociale ongelijkheid’, ‘bestrijden van werkloosheid’, ‘gezondheidszorg’, ‘bestrijden van discriminatie’ en (in mindere mate) ‘onderwijs’.

Op het gebied van ‘onderwijs’ zijn de Nederlanders de mening toegedaan dat de Europese Unie ‘het verbeteren van het onderwijs en beroepstrainingen’ als prioriteit moet hebben in de economische beleidsvoering. Op de tweede plaats volgt ‘investeren in onderzoek in innovatie’.

Over beleidsvoering gesproken: het niveau waarop de besluitvorming tot stand moet komen (Europees of nationaal niveau) verschilt sterk per onderwerp. Zo zien de Nederlanders zaken op het gebied van 'terrorismebestrijding', 'steun aan economisch achtergestelde gebieden', 'beschermen van milieu', 'wetenschappelijk en technologisch onderzoek', 'concurrentie', 'bestrijden van criminaliteit', 'energie', 'landbouw- en visserij' en besluitvorming op het gebied van 'defensie en Buitenlandse Zaken' bij voorkeur op Europees niveau behandeld.

Ruim driekwart van de Nederlanders is *positief* over een gemeenschappelijke defensie- en veiligheidspolitiek. Bijna driekwart van de Nederlanders blijkt *voor* een Europese Monetaire Unie. Het draagvlak voor een Monetaire Unie onder de gemiddelde EU-burger is een stuk *lager*. Een *meerderheid* van de Nederlanders steunt, net als de gemiddelde Europese burger, een gemeenschappelijke buitenlandse politiek. De helft van de Nederlanders is voorstander van een politieke unie. Het Europees gemiddelde ligt een paar procenten *hoger*.

Acties die, volgens de Nederlanders, op Europees niveau prioriteit zouden moeten hebben, zijn het 'bestrijden van armoede en sociale uitsluiting', het 'handhaven van vrede en veiligheid in Europa', 'het dichterbij de Europese burger staan', 'milieubescherming' en de 'strijd tegen het terrorisme'.

Een *meerderheid* van de Nederlanders steunt het initiatief voor een Europese Grondwet. Zo is, volgens een *meerderheid*, een grondwet op Europees niveau *positief* voor 'de positie van Europa in de wereld', 'de efficiency van de Europese instellingen', 'het democratisch gehalte van de Europese Unie', 'de concurrentiepositie van de Europese Unie' en zal het 'de Europese Unie transparanter' maken. Ook is de helft van de Nederlanders van mening dat Europa als geheel 'meer sociaal denkend' wordt als er een Europese Grondwet is.

Over het algemeen zijn Nederlanders en EU-burgers van mening dat er op dit moment *geen* uitbreiding van de Europese Unie plaats moet vinden (45% NL versus 46% EU25). Landen die, bij nader inzien, *wel* in *meerderheid* welkom zijn als lidstaat, zijn Noorwegen, Zwitserland en IJsland. Voor de toelating van Kroatië is onder de Nederlanders een *nijpe meerderheid* van 57% te vinden. De Europese burgers blijken op dit punt verdeeld met 50% *voorstanders*.

Turkije zou, vanwege de geografische ligging, logischerwijs bij Europa horen volgens een *meerderheid* van 57% van de Nederlandse burgers en 56% van de EU-burgers.

Negatief

Nederlanders zijn het iets *minder* eens met de voorgelegde waardestelling dat de 'vrije concurrentie de beste garantie is voor economische voorspoed' in vergelijking met de EU25.

Als het gaat om de kennis van de verschillende Europese instituties, dan blijkt dat de kennis van de Nederlanders van de instellingen als de Europese Ombudsman, Het Economisch en Sociaal Comité van de Europese Unie en Het Comité van de Regio's achterblijft bij dat van het Europese gemiddelde.

Ondanks het feit dat het vertrouwen dat de Nederlanders hebben in de Europese Unie gelijk ligt aan dat van de EU25, loopt dit vertrouwen, in vergelijking met de meting in de lente van dit jaar, wel *iets terug*.

Overeenkomstig de resultaten van een jaar geleden, zijn de Nederlanders nog steeds niet op de hoogte van de juiste budgetverdeling van de Europese Unie. Vooral als het gaat om de post 'bestuurs- en personeelskosten en gebouwen' is er sprake van een riant overschatting van het aandeel van deze post binnen de begroting.

De Nederlanders zijn *benedengemiddeld positief* over het Europese imago in vergelijking met de gemiddelde EU-burger. Het imago van de Europese Unie is in Nederland, ten opzichte van de laatste meting, iets *teruggelopen*.

De betrokkenheid bij Europese zaken is ook een punt waarop de resultaten in Nederland zijn *teruggelopen* in vergelijking met een jaar geleden. Dit is overigens ook het geval voor het EU25-gemiddelde.

Er zijn een heleboel belangrijke nationale zaken waar het lidmaatschap van Nederland aan de Europese Unie, volgens de eigen burgers, een *positief* effect heeft. Als het gaat om de invloed van het lidmaatschap op de nationale landbouw, dan ziet *slechts* een *minderheid* van de Nederlanders hierop een *positief* effect.

Wat betreft de *persoonlijke* voordelen van het Europees lidmaatschap van Nederland voor de burger, blijkt dat bijna tweederde van de Nederlanders *geen positief* effect ziet als het gaat om de 'gemeenschappelijke munt, de euro'. Ook de helft van de Nederlanders geeft aan persoonlijk *geen voordeel* te ervaren als het gaat om 'de rechten van een EU-burger'.

Europa loopt, volgens de helft van de Nederlandse burgers, *achter* op de Verenigde Staten op de gebied van 'wetenschappelijk onderzoek'.

Zaken die men liever niet op Europees, maar op nationaal niveau organiseert zijn 'bescherming van de consument', 'bestrijden van de werkloosheid', 'belastingen', 'onderwijssystemen', 'gezondheid en sociale zekerheid' en 'pensioenen'.

Ondanks het feit dat de steun onder de Nederlanders voor een gezamenlijke defensie- en veiligheidspolitiek relatief *groot* is, blijkt de steun ten opzichte van 2005 wel iets *afgenomen*.

Net als eerdere metingen laten de resultaten van Nederland ten aanzien van de Europese Grondwet zien dat er, ondanks de steun van een *meerderheid* voor de Europese Grondwet, een *minderheid* van de Nederlanders een voortzetting van het ratificatieproces

ondersteunt. De Nederlandse burger wenst nieuwe onderhandelingen die uiteindelijk moeten resulteren in een Europese Grondwet.

Er is *geen* meerderheid in Nederland te vinden die de mening is toegedaan dat het hebben van een Europese Grondwet een *must* is voor het functioneren van de Europese instellingen. Onder de EU-burger is *wel* een *meerderheid* te ontwaren die er zo over denkt.

De Europeanen zijn zeer verdeeld als het gaat om ‘Europese waarden’. Ook in Nederland heerst verdeeldheid over de overeenstemming van waarden onder de Europese burgers. Zo liggen, volgens de ene helft van de Nederlanders, de waarden van de verschillende lidstaten *ver van elkaar af*. De andere helft van de Nederlanders denkt dat die waarden juist *dichtbij elkaar liggen*. De waarden die men Europa-breed, volgens de Nederlandse inschatting, het meest delen, zijn waarden op het gebied van ‘wetgeving’, ‘mensenrechten’ en ‘democratie’.

Een *minderheid* van de Nederlanders en de Europeanen geeft aan *voorstander* te zijn van een verdere uitbreiding van Europese Unie (45% NL en 46% EU25). Ondanks het feit dat men daarna *wel* toetreding van Noorwegen, Zwitserland, IJsland en (minder overtuigend) Kroatië toestaat, is er een *minderheid* die *positief* denkt over de toetreding wenst van Bulgarije, Roemenië, de Voormalige Joegoslavische republiek Macedonië, Bosnië en Herzegovina, Montenegro, Servië, Albanië, Turkije en Oekraïne.

Ondanks het feit dat Turkije vanwege de geografische ligging logischerwijs, volgens een *meerderheid* van de Nederlanders en EU-burgers *wel* bij Europa hoort, is een bijna even grote groep (55% NL en 61% EU25) van mening dat de culturele verschillen tussen Turkije en de huidige lidstaten van de Europese Unie *te groot* zijn om Turkije lid te laten worden. Het argument dat Turkije bij de Europese Unie zou horen vanuit historisch perspectief, vindt geen draagvlak onder de burgers (35% NL versus 40% EU25).

Turkije zal, wil het over tien jaar kans willen maken om lid te worden, volgens een ruime *meerderheid* van de Nederlandse en Europese burgers, mensenrechten op een systematische wijze moeten respecteren (96% NL versus 85% EU25) en haar economische toestand moeten verbeteren (84% NL versus 77% EU25).

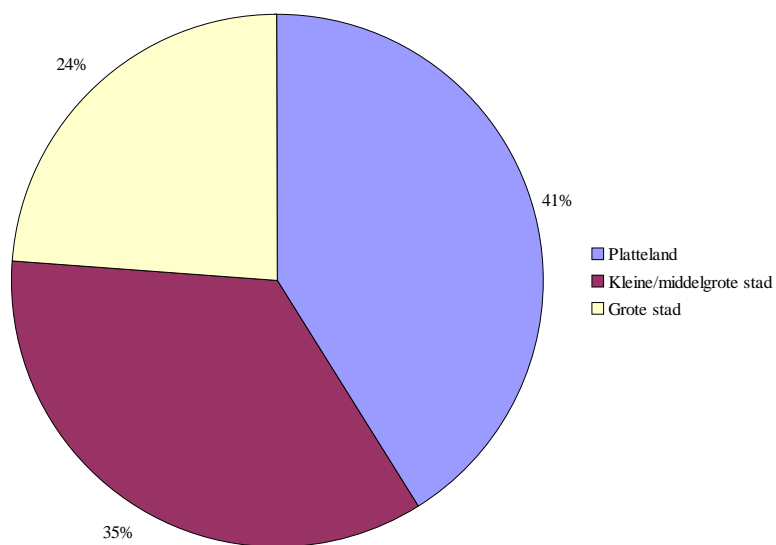
Dat een toetreding van Turkije zou leiden tot een toestroom van immigranten naar de meer ontwikkelde landen in Europa, is een verwachting die onder een *meerderheid* van de Nederlanders en Europeanen leeft (59% NL versus 66% EU25).

Dat de toetreding van Turkije een positief effect zou hebben op de veiligheid in de regio en dat de toetreding van het ‘relatief jonge’ Turkije een ‘vergrijzend’ Europa ten goede zou komen, zijn twee argumenten die door een *minderheid* van het publiek worden gesteund (respectievelijk 37% NL versus 33% EU25 en 28% NL versus 29% EU25).

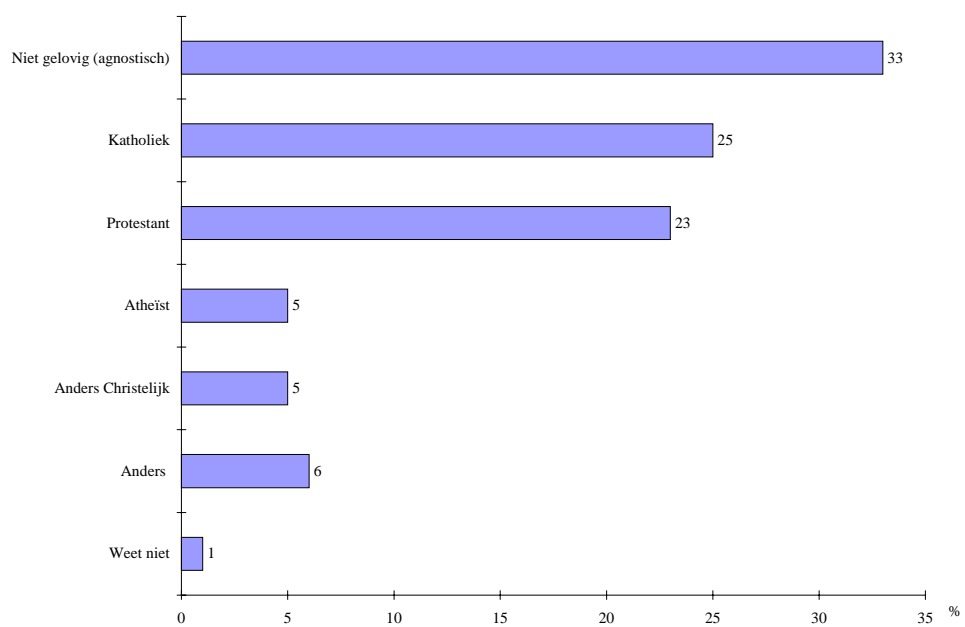
Bijlagen

Bijlage 1 Profiel van de Nederlander

31 / Woonplaats

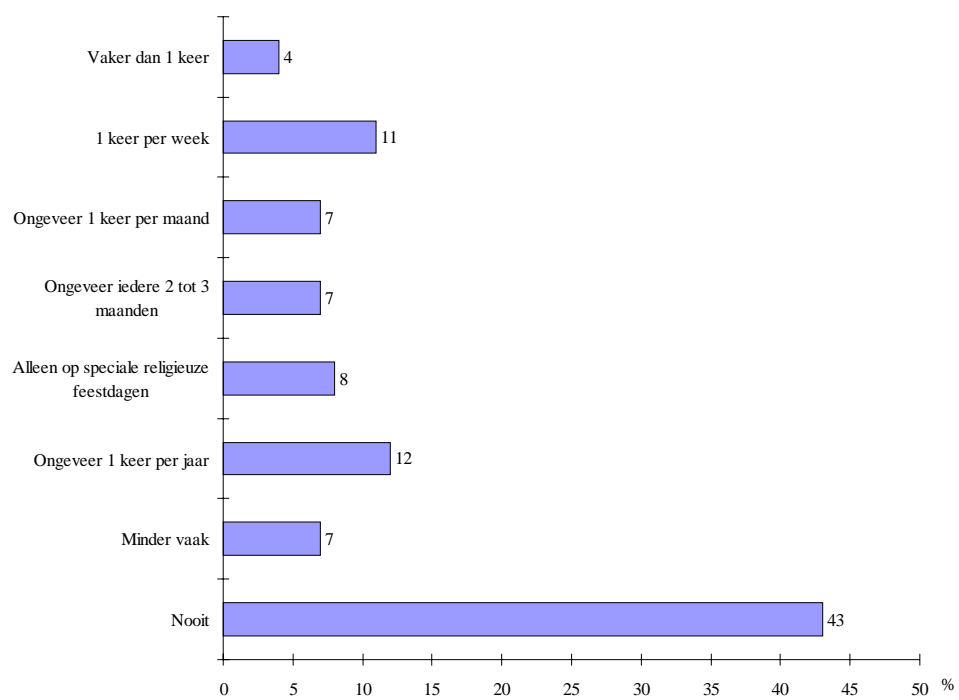

Bron: TNS NIPO, 2006

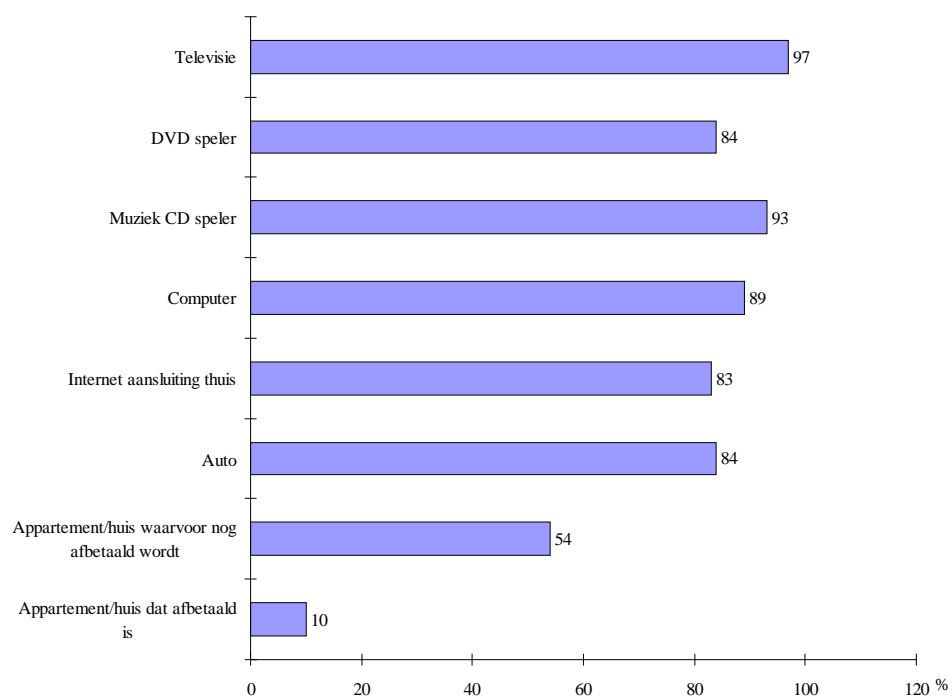
NIPO, 2006

33 / Frequentie bezoek religieuze bijeenkomsten

Bron: TNS NIPO, 2006

34 | Bezittingen

Bron: TNS NIPO, 2006

Bijlage 2 Technische specificatie

EUROBAROMETER "Standard" 66.1 TECHNICAL SPECIFICATIONS

Between the 6th of September and the 10th of October 2006, TNS Opinion & Social, a consortium created between Taylor Nelson Sofres and EOS Gallup Europe, carried out wave 66.1 of the EUROBAROMETER, on request of the EUROPEAN COMMISSION, Directorate General Communication, "Public Opinion and Media Monitoring".

The EUROBAROMETER "Standard" is part of wave 66.1 and covers the population of the respective nationalities of the European Union Member States, resident in each of the Member States and aged 15 years and over. The EUROBAROMETER "Standard" has also been conducted in the two acceding countries (Bulgaria and Romania) and in the two candidate countries (Croatia and Turkey) and in the Turkish Cypriot Community. In these countries, the survey covers the national population of citizens of the respective nationalities and the population of citizens of all the European Union Member States that are residents in those countries and have a sufficient command of one of the respective national language(s) to answer the questionnaire. The basic sample design applied in all states is a multi-stage, random (probability) one. In each country, a number of sampling points was drawn with probability proportional to population size (for a total coverage of the country) and to population density.

In order to do so, the sampling points were drawn systematically from each of the "administrative regional units", after stratification by individual unit and type of area. They thus represent the whole territory of the countries surveyed according to the EUROSTAT NUTS II (or equivalent) and according to the distribution of the resident population of the respective nationalities in terms of metropolitan, urban and rural areas. In each of the selected sampling points, a starting address was drawn, at random. Further addresses (every Nth address) were selected by standard "random route" procedures, from the initial address. In each household, the respondent was drawn, at random (following the "closest birthday rule"). All interviews were conducted face-to-face in people's homes and in the appropriate national language. As far as the data capture is concerned, CAPI (*Computer Assisted Personal Interview*) was used in those countries where this technique was available.

ABBREVIATIONS	COUNTRIES	INSTITUTES	N° INTERVIEWS	FIELDWORKDATES		POPULATION 15+
BE	Belgium	TNS Dimarso	1.003	6/09/2006	1/10/2006	8.650.994
CZ	Czech Rep.	TNS Aisa	1.091	7/09/2006	26/09/2006	8.571.710
DK	Denmark	TNS Gallup DK	1.003	9/09/2006	10/10/2006	4.411.580
DE	Germany	TNS Infratest	1.525	8/09/2006	4/10/2006	64.361.608
EE	Estonia	Emor	1.000	8/09/2006	2/10/2006	887.094
EL	Greece	TNS ICAP	1.000	6/09/2006	3/10/2006	8.693.566
ES	Spain	TNS Demoscopia	1.003	6/09/2006	5/10/2006	37.024.972
FR	France	TNS Sofres	1.007	6/09/2006	30/09/2006	44.010.619
IE	Ireland	TNS MRBI	1.000	6/09/2006	10/10/2006	3.089.775
IT	Italy	TNS Abacus	1.006	7/09/2006	5/10/2006	48.892.559
CY	Rep. of Cyprus	Synovate	503	6/09/2006	1/10/2006	596.752
CY(tcc)	Turkish Cypriot Comm.	KADEM	500	7/09/2006	30/09/2006	157.101
LV	Latvia	TNS Latvia	1.015	8/09/2006	9/10/2006	1.418.596
LT	Lithuania	TNS Gallup Lithuania	1.000	6/09/2006	2/10/2006	2.803.661
LU	Luxembourg	TNS ILReS	500	6/09/2006	4/10/2006	374.097
HU	Hungary	TNS Hungary	1.005	6/09/2006	25/09/2006	8.503.379
MT	Malta	MISCO	500	7/09/2006	4/10/2006	321.114
NL	Netherlands	TNS NIPO	1.018	6/09/2006	5/10/2006	13.030.000
AT	Austria	Österreichisches Gallup-Institut	1.016	6/09/2006	5/10/2006	6.848.736
PL	Poland	TNS OBOP	1.000	9/09/2006	4/10/2006	31.967.880
PT	Portugal	TNS EUROTESTE	995	6/09/2006	2/10/2006	8.080.915
SI	Slovenia	RM PLUS	1.031	6/09/2006	5/10/2006	1.720.137
SK	Slovakia	TNS AISA SK	1.023	13/09/2006	26/09/2006	4.316.438
FI	Finland	TNS Gallup Oy	1.000	7/09/2006	4/10/2006	4.348.676
SE	Sweden	TNS GALLUP	1.013	7/09/2006	2/10/2006	7.486.976
UK	United Kingdom	TNS UK	1.308	6/09/2006	7/10/2006	47.685.578
BG	Bulgaria	TNS BBSS	1.035	6/09/2006	20/09/2006	6.671.699
RO	Romania	TNS CSOP	1.047	7/09/2006	29/09/2006	18.173.179
HR	Croatia	Puls	1000	7/09/2006	27/09/2006	3.722.800
TR	Turkey	TNS PIAR	1005	6/09/2006	4/10/2006	47.583.830
TOTAL			29.152	6/09/2006	10/10/2006	444.406.021

For each country a comparison between the sample and the universe was carried out. The Universe description was derived from Eurostat population data or from national statistics offices. For all countries surveyed, a national weighting procedure, using marginal and intercellular weighting, was carried out based on this Universe description. In all countries, gender, age, region and size of locality were introduced in the iteration procedure. For international weighting (i.e. EU averages), TNS Opinion & Social applies the official population figures as provided by EUROSTAT or national statistic offices. The total population figures for input in this post-weighting procedure are listed above.

Readers are reminded that survey results are estimations, the accuracy of which, everything being equal, rests upon the sample size and upon the observed percentage. With samples of about 1,000 interviews, the real percentages vary within the following confidence limits:

Observed percentages	10% or 90%	20% or 80%	30% or 70%	40% or 60%	50%
Confidence limits	± 1.9 points	± 2.5 points	± 2.7 points	± 3.0 points	± 3.1 points

Bijlage 3 Vragenlijst

A	uw studienummer (101-105)				
	<input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/>				
	EB65.2 A				
B	landcode (106-107)				
	<input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/>				
	EB65.2 B				
C	ons studienummer (108-110)				
	<input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/>				
	EB65.2 C				
D	nummer van het interview (111-116)				
	<input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/>				
	EB65.2 D				
E	Split ballot				
	(117)				
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 70%; border-bottom: 1px solid black;">A</td> <td style="width: 30%; text-align: center;">1</td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px solid black;">B</td> <td style="text-align: center;">2</td> </tr> </table>	A	1	B	2
A	1				
B	2				
	EB65.2 E				
	Item 26 alleen in Bulgarije				
	Item 27 alleen in Roemenië				
	Item 28 alleen in Turkije				
	Item 29 alleen in Kroatië				
	Item 30 alleen in Cyprus (Noord)				

Q1	Wat is uw nationaliteit? Noemt u maar het land, of de landen, waarvan u de nationaliteit bezit.
----	---

(ENQ.: MEER ANTWOORDEN MOGELIJK)

(118-149)

België	1,
Denemarken	2,
Duitsland	3,
Griekenland	4,
Spanje	5,
Frankrijk	6,
Ierland	7,
Italië	8,
Luxemburg	9,
Nederland	10,
Portugal	11,
Engeland (Groot-Brittannië, Noord-Ierland)	12,
Oostenrijk	13,
Zweden	14,
Finland	15,
Cyprus (Zuid)	16,
Tsjechië	17,
Estland	18,
Hongarije	19,
Letland	20,
Litouwen	21,
Malta	22,
Polen	23,
Slowakije	24,
Slovenië	25,
	26,
	27,
	28,
	29,
	30,
Andere landen	31,
Weet niet	32,

EB65.2 Q1

INDIEN "EEN ANDER LAND" OF "WN" Q1 STOP INTERVIEW

Vraag QA in EU25, BG, RO, TR, HR en CY (TCC)

QA1	Als u onder vrienden bent, wordt er dan vaak, af en toe, of nooit over politieke zaken gesproken?
-----	---

(150)

Vaak	1
Af en toe	2
Nooit	3
Weet niet	4

EB65.2 QA1

QA2	Slaagt u er wel eens in om vrienden, familie en collega's te overtuigen van iets waaraan u veel belang hecht? Gebeurt dit ...?
-----	--

(ENQ.: LEES OP)

	(151)
Meestal	1
Af en toe	2
Zelden	3
Nooit	4
Weet niet	5

EB65.2 QA2

QA3	Bent u over het geheel genomen zeer tevreden, tamelijk tevreden, niet zo tevreden of helemaal niet tevreden met het leven dat u leidt? Zou u zeggen dat u:
-----	--

(ENQ.: LEES OP)

	(152)
zeer tevreden bent	1
tamelijk tevreden bent	2
niet zo tevreden bent	3
helemaal niet tevreden bent	4
Weet niet	5

EB65.2 QA3

QA4	Wat zijn uw verwachtingen voor de komende 12 maanden: zullen de komende 12 maanden beter, slechter of hetzelfde zijn als het gaat om ...
-----	--

(ENQ.: LEES OP)	Beter	Slechter	Hetzelfde	Weet niet
-----------------	-------	----------	-----------	-----------

(153)	1	uw leven in het algemeen?	1	2	3	4
(154)	2	de economische situatie in (OUR COUNTRY)?	1	2	3	4
(155)	3	de financiële situatie in uw eigen huishouden?	1	2	3	4
(156)	4	de werkgelegenheid in (OUR COUNTRY)?	1	2	3	4
(157)	5	de situatie wat uw eigen werk betreft?	1	2	3	4

EB65.2 QA4

QA5	Zou u zeggen dat het over het algemeen de goede kant of de verkeerde kant opgaat, in ...
-----	--

(ENQ.: ÉÉN ANTWOORD PER REGEL)

	(ENQ.: LEES OP)	Het gaat de goede kant op	Het gaat de verkeerde kant op	Geen van beide	Weet niet
--	-----------------	---------------------------	-------------------------------	----------------	-----------

(158)	1	(OUR COUNTRY)	1	2	3	4
(159)	2	De Europese Unie	1	2	3	4

EB65.1 QA14

VRAAG QA6: NUMMERS 5,11 en 12 NIET STELLEN IN CY (tcc)

QA6	Ik wil u nu een vraag stellen over het vertrouwen dat u heeft in bepaalde instellingen. Zegt u mij voor elk van de volgende instellingen of u er eerder wel vertrouwen of eerder geen vertrouwen in heeft.
-----	--

	(ENQ.: LEES OP)	eerder wel vertrouwen	eerder geen vertrouwen	Weet niet
--	-----------------	-----------------------	------------------------	-----------

(160)	1	De geschreven pers	1	2	3
(161)	2	De radio	1	2	3
(162)	3	De televisie	1	2	3
(163)	4	Het internet	1	2	3
	5	Justitie, het (NATIONALITY) rechtssysteem	1	2	3
(164)					
(165)	6	De politie	1	2	3
(166)	7	Het leger	1	2	3
(167)	8	De kerk	1	2	3
(168)	9	De vakbonden	1	2	3
(169)	10	Politieke partijen	1	2	3
(170)	11	De (NATIONALITY) regering	1	2	3
	12	Het (NATIONALITY PARLIAMENT) (USE PROPER NAME FOR LOWER HOUSE)	1	2	3
(171)					
(172)	13	De Europese Unie	1	2	3
(173)	14	De Verenigde Naties	1	2	3
(174)	15	De consumentenverenigingen	1	2	3

EB65.2 QA10 (items 5, 11-14) - EB64.2 QA7 (items 1-3, 6-10)

STEL QA7 t/m QA9a niet in BG, RO, TR, HR en CY(tcc) - BG, RO, TR, HR en CY(tcc) GAAN NAAR QA7b

QA7a	In het algemeen gesproken: vindt u het een goede of een slechte zaak of noch het één noch het ander dat (OUR COUNTRY) lid is van de Europese Unie?
------	--

(ENQ.: LEES OP)

	(175)
Goede zaak	1
Slechte zaak	2
Noch goed, noch slecht	3
Weet niet	4

EB65.2 QA11a

QA8a	Heeft (OUR COUNTRY), alles welbeschouwd, naar uw idee wel of geen voordeel bij zijn lidmaatschap van de Europese Unie?
------	--

	(176)
Wel voordeel	1
Geen voordeel	2
Weet niet	3

EB65.2 QA12a

IEDEREEN

QA10 Welk beeld roept de Europese Unie in het algemeen bij u op: een zeer positief beeld, een tamelijk positief beeld, een neutraal beeld, een tamelijk negatief beeld, of een zeer negatief beeld?

	(191)
Zeer positief	1
Tamelijk positief	2
Neutraal	3
Tamelijk negatief	4
Zeer negatief	5
Weet niet	6

EB65.2 QA13

QA11 Bent u persoonlijk voor of tegen de ontwikkeling naar een Europese politieke unie?

	(192)
Voor	1
Tegen	2
Weet niet	3

EB64.2 QA12

QA12 Wilt u mij voor elke uitspraak zeggen of u het eerder eens of oneens bent?

	(ENQ.: LEES OP)	Eerder eens	Eerder oneens	Weet niet
--	-----------------	-------------	---------------	-----------

(193)	1	Mijn stemt telt mee in de Europese Unie.	1	2	3
(194)	2	Ik begrijp hoe de Europese Unie in elkaar zit.	1	2	3
(195)	3	Ik voel me heel erg betrokken bij Europese zaken.	1	2	3

EB64.2 QA15 - EB64.2 QA16 TREND MODIFIED (ITEM 3)

QA13a Hoe snel gaat momenteel volgens u het opbouwproces van Europa? Op het scherm ziet u 7 mannetjes. Nummer 1 staat stil, nummer 7 loopt zo hard mogelijk. Wilt u het cijfer noemen van het mannetje dat het beste uw mening weergeeft over de snelheid van het opbouwproces van Europa?

QA13b En welk mannetje geeft het beste de snelheid weer die u zou wensen?

(ENQ.: TOON SCHERM MET SCHAAL.)

	(196)	(197)
(ENQ.: LEES OP)	QA13a	QA13b
	HUIDIGE SNELHEID	GEWENSTE SNELHEID
Staat stil	1	1
	2	2
	3	3
	4	4
	5	5
	6	6
Loopt zo hard mogelijk	7	7
Weet niet	8	8

EB64.2 QA17a&b

QA14 Gebruikmakend van de schaal op dit scherm, welk cijfer geeft dan het beste weer hoeveel u weet over de Europese Unie, haar beleid en haar instellingen?

(ENQ.: TOON SCHERM MET SCHAAL.)

(198-199)

WEET ER					WEET ER ALLES				
HELEMAAL NIETS					VAN				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Weet niet 11

EB65.2 QA19

QA15 Zoekt u informatie op over de Europese Unie, haar beleid en haar instellingen? Is dat...

(ENQ.:TOON SCHERM - LEES OP - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

(200)

Vaak	1
Soms	2
Zelden	3
Nooit	4
Weet niet	5

NEW

QA16 Vindt u het makkelijk of niet makkelijk om informatie te vinden over de Europese Unie, haar beleid en haar instellingen? Vindt u dat...

(ENQ.:TOON SCHERM - LEES OP - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

(201)

Erg makkelijk	1
Redelijk makkelijk	2
Redelijk moeilijk	3
Erg moeilijk	4
Weet niet	5

NEW

QA17 Wist u dat u het recht heeft om toegang te vragen tot niet-gepubliceerde documenten van de instellingen van de Europese Unie?

(202)

Ja	1
Nee	2

NEW

QA18	Heeft u wel eens iets gehoord over.....?
------	--

	(ENQ.: LEES OP)	JA	NEE	Weet niet
--	-----------------	----	-----	-----------

(203)	1	Het Europees Parlement	1	2	3
(204)	2	De Europese Commissie	1	2	3
(205)	3	De Raad van de Europese Unie (Raad van Ministers)	1	2	3
(206)	4	Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen	1	2	3
(207)	5	De Europese Ombudsman	1	2	3
(208)	6	De Europese Centrale Bank	1	2	3
(209)	7	De Europese Rekenkamer	1	2	3
(210)	8	Het Comité van de Regio's	1	2	3
(211)	9	Het Economisch en Sociaal Comité van de Europese Unie	1	2	3

EB65.2 QA23 (1-4, 6) - EB64.2 QA26 (5, 7-9)

QA19	En kunt u mij voor de volgende instanties zeggen of u er eerder wel vertrouwen of eerder geen vertrouwen in heeft?
------	--

	(ENQ.: LEES OP)	EERDER WEL VERTROU WEN	EERDER GEEN VERTROU WEN	Weet niet
--	-----------------	---------------------------------	----------------------------------	-----------

(212)	1	Het Europees Parlement	1	2	3
(213)	2	De Europese Commissie	1	2	3
(214)	3	De Raad van de Europese Unie (Raad van Ministers)	1	2	3
(215)	4	Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen	1	2	3
(216)	5	De Europese Ombudsman	1	2	3
(217)	6	De Europese Centrale Bank	1	2	3
(218)	7	De Europese Rekenkamer	1	2	3
(219)	8	Het Comité van de Regio's	1	2	3
(220)	9	Het Economisch en Sociaal Comité van de Europese Unie	1	2	3

EB65.2 QA25 (ITEMS 1-4, 6) - EB64.2 QA27 (ITEMS 5, 7-9)

QA20	Kunt u van elk van de volgende stellingen over de Europese Unie zeggen of u denkt dat het juist of onjuist is?
------	--

	(ENQ.: LEES OP)	JUIST	ONJUIST	Weet niet
--	-----------------	-------	---------	-----------

(221)	1	De Europese Unie bestaat momenteel uit 15 lidstaten.	1	2	3
(222)	2	De leden van het Europese Parlement worden rechtstreeks gekozen door de inwoners van de Europese Unie.	1	2	3
(223)	3	Om de zes maanden vervult een andere lidstaat het voorzitterschap van de Europese Unie	1	2	3

EB65.2 QA26 TREND MODIFIED

STEL QA21a EN QA21b ALLEEN IN FI

QA21a	
-------	--

		(224)
-		1
-		2
-		3

EB65.2 QA27a

QA21b	
-------	--

		(225)
-		1
-		2
-		3
-		4
-		5

EB65.2 QA27b

STEL QA21c t/m QA22b ALLEEN IN DE

QA21c	
-------	--

		(226)
-		1
-		2
-		3

EB65.2 QA27c

QA21d	
-------	--

		(227)
-		1
-		2
-		3
-		4
-		5

EB65.2 QA27d

NEW

		(240-251)
-		1,
-		2,
-		3,
-		4,
-		5,
-		6,
-		7,
-		8,
-		9,
-		10,
-		11,
-		12,

NEW

VRAAG AAN IEDEREEN

QA23	Wat zijn volgens u momenteel de twee belangrijkste zaken die in (OUR COUNTRY) spelen?
------	---

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES OP - MAXIMAAL 2 ANTWOORDEN)

	(252-267)
Criminaliteit	1,
Economische situatie	2,
Stijgende prijzen/Inflatie	3,
Belastingen	4,
Werkloosheid	5,
Terrorisme	6,
Defensie/buitenlandse zaken	7,
Huisvesting	8,
Immigratie	9,
Gezondheidszorg	10,
Onderwijs	11,
Pensioenen	12,
Milieubescherming	13,
Energie gerelateerde zaken	14,
Anders (ENQ.: INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	15,
Weet niet	16,

EB65.2 QA28a TREND MODIFIED

QA24	Kunt u mij voor elk van de volgende gebieden zeggen of u vindt dat beslissingen genomen moeten worden door de (NATIONALITY) regering, of binnen de Europese Unie.
------	---

	(ENQ.: LEES OP -ROTEER)	(NATIONALITY) REGERING	BINNEN DE EUROPESE UNIE	Weet niet
--	-------------------------	---------------------------	----------------------------------	-----------

(268)	1	Bestrijden van criminaliteit	1	2	3
(269)	2	Belastingen	1	2	3
(270)	3	Bestrijden van de werkloosheid	1	2	3
(271)	4	Bestrijden van terrorisme	1	2	3
(272)	5	Defensie en Buitenlandse Zaken	1	2	3
(273)	6	Immigratie	1	2	3
(274)	7	Onderwijssysteem	1	2	3
(275)	8	Pensioenen	1	2	3
(276)	9	Beschermen van het milieu	1	2	3
(277)	10	Gezondheid en sociale zekerheid	1	2	3
(278)	11	Landbouw- en visserij	1	2	3
(279)	12	Bescherming van de consument	1	2	3
(280)	13	Wetenschappelijk en technologisch onderzoek	1	2	3
(281)	14	Steun aan gebieden die economische problemen hebben	1	2	3
(282)	15	Energie	1	2	3
(283)	16	Concurrentie	1	2	3

EB64.2 Q31 TREND MODIFIED

QA25	Hoe denkt u over elk van de volgende voorstellen. Wilt u mij voor elk voorstel zeggen of u er vóór of tegen bent.
------	---

	(ENQ.: LEES OP -ROTEER)	VOOR	TEGEN	Weet niet
1	Een Europese Monetaire Unie met één munteenheid, de euro	1	2	3
2	Een gemeenschappelijke buitenlandse politiek van de Europese lidstaten tegenover andere landen.	1	2	3
3	Een gemeenschappelijke defensie- en veiligheidspolitiek van de Europese lidstaten.	1	2	3
4	Verdergaande uitbreiding van de Europese Unie teneinde andere landen in de toekomst deel te laten nemen.	1	2	3
5	Een grondwet voor de Europese Unie	1	2	3
6	Het feit dat de ene groep landen sneller aan het bouwen is aan Europa dan dat andere landen doen	1	2	3

EB65.2 QA30

QA26	Ik ga nu een aantal acties oplezen die de Europese Unie zou kunnen ondernemen. Kunt u mij van de volgende acties aangeven welke drie volgens u prioriteit hebben?
------	---

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES OP - MAXIMAAL 3 ANTWOORDEN)

(290-307)

Nieuwe lidstaten toelaten	1,
Een nieuwe uitbreiding van de Europese Unie voorbereiden	2,
Dichter bij de Europese burgers staan, bijvoorbeeld door ze meer te informeren over de Europese Unie haar beleid en haar instellingen	3,
Met succes de gemeenschappelijke Europese munt, de Euro, invoeren	4,
Bestrijden van armoede en sociale uitsluiting	5,
Milieubescherming	6,
Consumenten beschermen en de kwaliteit van producten waarborgen	7,
Bestrijden van de werkloosheid	8,
Reorganiseren van de instellingen van de Europese Unie en de wijze waarop zij functioneren	9,
Bestrijden van de georganiseerde misdaad en de drugshandel	10,
Bestrijden van georganiseerde misdaad	11,
Opkomen voor de politieke en diplomatieke betekenis van de Europese Unie in de wereld	12,
Handhaven van de vrede en de veiligheid in Europa	13,
Waarborgen van de rechten van het individu en van het respect voor de democratische grondbeginselen in Europa	14,
De strijd tegen terrorisme	15,
Bestrijden van illegale immigratie	16,
Anders (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	17,
Weet niet	18,

EB65.2 QA31 TREND MODIFIED

QA27	Wat vindt u: moeten beslissingen over de Europese defensiepolitiek genomen worden door de nationale regeringen, door de NAVO of door de Europese Unie?
------	--

(ENQ.: ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

(308)

Nationale regeringen	1
NAVO	2
Europese Unie	3
iets anders (ENQ.: INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	4
Weet niet	5

EB64.2 QA35

QA28	Aan welk van de volgende zaken die u daar ziet staan, geeft de Europese Unie volgens u het grootste deel van haar budget uit?
------	---

(ENQ.:TOON SCHERM - LEES OP - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

(309)

Werkloosheid en sociale zaken	1
Landbouw	2
Wetenschappelijk onderzoek	3
Regionale hulp	4
Buitenlandse politiek en hulp aan landen buiten de Europese Unie	5
Bestuurs- en personeelskosten, gebouwen	6
Andere zaken (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	7
Weet niet	8

EB64.2 QA37

QA29a	En probeert de Verenigde Staten volgens u een positieve, een negatieve rol of een neutrale rol te spelen bij ...?
-------	---

	(ENQ.: LEES OP)	POSITIEF	NEGATIE F	NOCH POSITIEF NOCH NEGATIE F	Weet niet
--	-----------------	----------	--------------	--	-----------

(310)	1	de vrede in de wereld	1	2	3	4
(311)	2	de bestrijding van het terrorisme	1	2	3	4
	3	de groei van de wereldeconomie	1	2	3	4
(312)	4	de bestrijding van de armoede in de wereld	1	2	3	4
(313)	5	de bescherming van het milieu	1	2	3	4
(314)						

EB64.2 QA38a

QA29b	En probeert de Europese Unie volgens u een positieve rol, een negatieve rol of een neutrale rol te spelen bij ...?
-------	--

	(ENQ.: LEES OP)	POSITIEF	NEGATIE F	NOCH POSITIEF NOCH NEGATIE F	Weet niet
--	-----------------	----------	--------------	--	-----------

(315)	1	de vrede in de wereld	1	2	3	4
(316)	2	de bestrijding van het terrorisme	1	2	3	4
	3	de groei van de wereldeconomie	1	2	3	4
(317)	4	de bestrijding van de armoede in de wereld	1	2	3	4
(318)	5	de bescherming van het milieu	1	2	3	4
(319)						

EB64.2 QA38b

QA30	Beschouwt u zichzelf behalve als (NATIONALITY) ook wel eens als Europeaan? Gebeurt dit vaak, soms of nooit
------	--

(ENQ.: ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

	(320)
Vaak	1
Soms	2
Nooit	3
Weet niet	4

EB64.2 QA39

QA31	Zou u zeggen dat u er zeer trots, tamelijk trots, niet zo trots of helemaal niet trots op bent (NATIONALITY) te zijn?
------	---

(ENQ.: ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

	(321)
Zeer trots	1
Tamelijk trots	2
Niet zo trots	3
Helemaal niet trots	4
Weet niet	5

EB64.2 QA41

QA32	En zou u zeggen dat u er zeer trots, tamelijk trots, niet zo trots of helemaal niet trots op bent een Europeaan te zijn?
------	--

(ENQ.: ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

	(322)
Zeer trots	1
Tamelijk trots	2
Niet zo trots	3
Helemaal niet trots	4
Ik voel me geen Europeaan	5
Weet niet	6

EB64.2 QA42

QA33	Voor elk van de volgende landen: bent u voor of tegen het lidmaatschap van de Europese Unie?
------	--

(ENQ.: ROTEER)

	(ENQ.: LEES OP)	Voor	Tegen	Weet niet
(323)	1 Zwitserland	1	2	3
(324)	2 Noorwegen	1	2	3
(325)	3 Bosnië en Herzegovina	1	2	3
(326)	4 Kroatië	1	2	3
(327)	5 De voormalige Joegoslavische republiek Macedonië (FYROM)	1	2	3
(328)	6 Servië	1	2	3
(329)	7 Montenegro	1	2	3
(330)	8 IJsland	1	2	3
(331)	9 Albanië	1	2	3
(332)	10 Bulgarije	1	2	3
(333)	11 Roemenië	1	2	3
(334)	12 Oekraïne	1	2	3
(335)	13 Turkije	1	2	3

EB64.2 QA44 TREND MODIFIED

QA34	Kunt u voor elk van de volgende uitspraken aangeven of u het er helemaal mee eens, een beetje mee eens, een beetje mee oneens of helemaal mee oneens bent?
------	--

(ENQ.:TOON SCHERM)

		Helemaal mee eens	Eerder mee eens	Eerder mee oneens	Helemaal mee oneens	Weet niet
(336)	1 Turkije hoort gedeeltelijk bij Europa vanwege de geografische ligging	1	2	3	4	5
(337)	2 Turkije hoort gedeeltelijk bij Europa vanwege de geschiedenis van het land	1	2	3	4	5
(338)	3 De toetreding van Turkije tot de Europese Unie zal de veiligheid in deze regio versterken	1	2	3	4	5
(339)	4 De culturele verschillen tussen Turkije en de lidstaten van de Europese Unie zijn te significant om toetreding toe te laten	1	2	3	4	5
(340)	5 Turkijes toetreding zou de verjonging van een vergrijzend Europa ten goede komen	1	2	3	4	5
(341)	6 Met de toetreding van Turkije bestaat de kans dat immigratie naar meer ontwikkelde landen in de Europese Unie wordt bevorderd	1	2	3	4	5

(342)	7	Om over tien jaar lid te worden van de Europese Unie, moet Turkije de mensenrechten op systematische wijze respecteren	1	2	3	4	5
	8	Om over tien jaar lid te worden van de Europese Unie, moet Turkije de toestand van haar economie aanmerkelijk verbeteren	1	2	3	4	5

EB64.2 QA45 TREND MODIFIED

Q35 NIET VRAGEN IN ES, EL, IT, SI, HU, LU, CY, MT, SK, LV, AT, DE, LT, BE en EE - DEZE LANDEN GAAN NAAR QA36

QA35	Voor zover u bekend bent met de Europese Grondwet, zou u zeggen dat u daar voor of tegen bent?
------	--

(ENQ.: LEES OP - EEN ANTWOORD MOGELIJK)

	(344)
Geheel voor	1
Enigszins voor	2
Enigszins tegen	3
Geheel tegen	4
Weet niet	5

EB65.2 QB2 FILTER MODIFIED

IEDEREEN

QA36	Kunt u voor ieder van de volgende zaken zeggen of u het hier helemaal mee eens, een beetje mee eens, een beetje mee oneens of helemaal mee oneens bent? Als alle lidstaten het verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa aannemen, dan zal dat de Europese Unie....maken
------	--

(ENQ.: EEN ANTWOORD PER REGEL)

	(ENQ.: LEES OP)	Helemaal mee eens	Eerder mee eens	Eerder mee oneens	Helemaal mee oneens	Weet niet
--	-----------------	-------------------	-----------------	-------------------	---------------------	-----------

(345)	1	meer democratisch	1	2	3	4	5
(346)	2	meer efficiënt	1	2	3	4	5
(347)	3	meer transparant	1	2	3	4	5
(348)	4	sterker in de wereld	1	2	3	4	5
(349)	5	economisch meer concurrerend	1	2	3	4	5
(350)	6	meer sociaal denkend	1	2	3	4	5

EB65.2 QB3 (ITEMS 1-3) EB65.2 QB4 (ITEMS 4-6)

STEL QA37 ALLEEN IN EU25-ANDEREN GAAN NAAR QA38

QA37	15 landen hebben de Europese Grondwet geratificeerd, maar Frankrijk en Nederland hebben "nee" gestemd. Welke van de volgende uitspraken beschrijft uw mening het best?
------	--

(ENQ.: LEES OP - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

(351)

De Europese Lidstaten moeten het ratificatieproces van de Europese Grondwet voort zetten	1
Over de Europese Grondwet moet opnieuw onderhandeld worden	2
De Europese Grondwet moet verworpen worden	3
Weet niet	4

EB65.2 QB5 TREND MODIFIED

IEDEREEN

QA38	Welke van de volgende twee uitspraken beschrijft uw mening het best?
------	--

(ENQ.: LEES OP - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

(352)

Een Europese Grondwet is noodzakelijk om te garanderen dat Europese Instellingen goed werken	1
Een Europese Grondwet is niet noodzakelijk om te garanderen dat Europese Instellingen goed werken	2
Weet niet	3

EB64.2 QA50

QA39	Voor ieder van de volgende zaken, kunt u aangeven of de Europese Unie voorop loopt, achter loopt of gelijk loopt met de Verenigde Staten
------	--

(ENQ.: TOON SCHERM - ÉÉN ANTWOORD PER REGEL)

(ENQ.: LEES OP)	Voor	Achter	Gelijk	Weet niet
-----------------	------	--------	--------	-----------

(353)	1	Wetenschappelijk onderzoek	1	2	3	4
(354)	2	Medisch onderzoek	1	2	3	4
(355)	3	Milieubescherming	1	2	3	4
(356)	4	Technologische innovatie	1	2	3	4
(357)	5	Gezondheidszorg	1	2	3	4
(358)	6	Onderwijs	1	2	3	4
(359)	7	Bestrijden van sociale ongelijkheid	1	2	3	4
(360)	8	Bestrijden van werkloosheid	1	2	3	4
(361)	9	Bestrijden van discriminatie	1	2	3	4
(362)	10	De oprichting van bedrijven	1	2	3	4

EB64.2 QA53

QA40	De Gemeenschappelijke markt heeft de concurrentie vergroot op een aantal gebieden waaronder transport, telecomdiensten, het bankwezen en verzekeringen. Zou u in het algemeen zeggen dat dit een zeer positief, enigszins positief, enigszins negatief, of zeer negatief effect heeft?
------	--

(ENQ.: LEES OP - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

	(363)
Zeer positief	1
Enigszins positief	2
Enigszins negatief	3
Zeer negatief	4
Noch positief, noch negatief (INT.: INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	5
Weet niet	6

EB64.2 QA54

QA41	Vergeleken met 10 jaar geleden, denkt u dat dankzij de Gemeenschappelijke markt de internationale concurrentie van (NATIONALITY) bedrijven nu beter, slechter of gelijk is?
------	---

(ENQ.: LEES OP - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

	(364)
Beter	1
Slechter	2
Gelijk	3
Weet niet	4

NEW

QA42	Kunt u mij vertellen of u voor elk van de volgende behaalde resultaten van de Europese Unie er voordeel van heeft gehad?
------	--

(ENQ.: TOON SCHERM - ÉÉN ANTWOORD PER REGEL)

	(ENQ.: LEES OP)	Ja	Nee	Weet niet
(365)	1 De gemeenschappelijke munt, de euro	1	2	3
(366)	2 Een grotere variatie van producten van andere EU-landen	1	2	3
(367)	3 De rechten van een EU-burger	1	2	3
(368)	4 Geen of minder controle aan de grens bij het reizen	1	2	3
(369)	5 Werken of studeren in een ander EU-land	1	2	3
(370)	6 De rechten van een consument	1	2	3
(371)	7 Het recht om een zaak voor te laten komen bij het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen	1	2	3

NEW

QA43	Welke van de volgende twee beweringen benadert het dichtst bij uw mening aangaande globalisering?
------	---

(ENQ.: LEES OP - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

	(372)
Globalisering betekent een goede kans voor (NATIONALITY) bedrijven dankzij het opengaan van markten	1
Globalisering betekent een bedreiging voor de werkgelegenheid en bedrijven in (OUR COUNTRY)	2
Weet niet	3

EB65.1 QA17

QA44	Kunt mij vertellen of u denkt dat de globalisering een redelijk positief of een redelijk negatief effect heeft op elk van de volgende zaken?
------	--

(ENQ.: TOON SCHERM - ÉÉN ANTWOORD PER REGEL)

(ENQ.: LEES OP)	Redelijk positief effect	Redelijk negatief effect	Geen effect (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	Weet niet
-----------------	--------------------------	--------------------------	---------------------------------------	-----------

(373)	1	De economische groei in (OUR COUNTRY)	1	2	3	4
(374)	2	De solidariteit tussen landen	1	2	3	4
(375)	3	De wetenschappelijke en technische vooruitgang	1	2	3	4
(376)	4	De democratie op wereldniveau	1	2	3	4
(377)	5	De kwaliteit van openbare diensten	1	2	3	4
(378)	6	De ongelijkheid tussen landen	1	2	3	4
(379)	7	De werkgelegenheid in (OUR COUNTRY)	1	2	3	4
(380)	8	Het milieu	1	2	3	4
(381)	9	Gezondheidszorg	1	2	3	4

NEW

STEL QA45a aan SPLIT A - ANDERS GA NAAR QA45b

QA45a	In welke mate bent u het eens of oneens met de volgende stelling: de Europese Unie helpt om ons te beschermen tegen de negatieve gevolgen van globalisering.
-------	--

(ENQ.: LEES OP - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

	(382)
Helemaal mee eens	1
Eerder mee eens	2
Eerder mee oneens	3
Helemaal mee oneens	4
Weet niet	5

EB64.2 QA56 FILTER + TREND MODIFIED

STEL QA45b aan SPLIT B - ANDEREN GA NAAR QA46

QA45b	In welke mate bent u het eens of oneens met de volgende stelling: De Europese Unie stelt Europese burgers in staat beter te profiteren van de positieve effecten van globalisering.
-------	---

(ENQ.: LEES OP - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

	(383)
Helemaal mee eens	1
Eerder eens	2
Eerder oneens	3
Helemaal mee oneens	4
Weet niet	5

NEW

IEDEREEN

QA46	Aan welke van de volgende voorstellen zou u prioriteit geven voor het verbeteren van de prestaties van de Europese economie?
------	--

(LEES OP - MAXIMAAL 3 ANTWOORDEN MOGELIJK)

(384-391)

Vergroot het wettelijk toegestane aantal werkuren per week	1,
Verbeter het onderwijs en beroepstrainingen	2,
Investeer in onderzoek en innovatie	3,
Vergemakkelijk de oprichting van bedrijven	4,
Gebruik energie efficiënter	5,
Investeer in de infrastructuur van het transport (snelwegen, spoorwegen, etc.)	6,
Iets anders (indien SPONTAAN genoemd)	7,
Weet niet	8,

EB65.2 QC5

QA47	Wilt u mij voor elk van de volgende stellingen aangeven of u het daar helemaal mee eens, eerder mee eens, eerder mee oneens of helemaal mee oneens bent?
------	--

(ENQ.: TOON SCHERM – ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

	(ENQ.: LEES OP)	Helemaal mee eens	Eerder eens	Eerder oneens	Helemaal mee oneens	Weet niet
(392)	1 De staat bemoeit zich teveel met ons leven	1	2	3	4	5
(393)	2 Wij hebben meer gelijkheid en gerechtigheid nodig, zelfs als dit minder vrijheid voor het individu betekent	1	2	3	4	5
(394)	3 Er is tegenwoordig teveel tolerantie. Criminelen zouden strenger gestraft moeten worden	1	2	3	4	5
(395)	4 Burgers zouden actiever moeten deelnemen aan de politiek in (OUR COUNTRY)	1	2	3	4	5
(396)	5 Immigranten leveren een grote bijdrage aan (OUR COUNTRY)	1	2	3	4	5
(397)	6 Economische groei zou prioriteit moeten hebben in (OUR COUNTRY), zelfs als het ten koste gaat van het milieu	1	2	3	4	5
(398)	7 Milieubescherming zou prioriteit moeten hebben in (OUR COUNTRY), zelfs als het ten koste gaat van de economische groei	1	2	3	4	5
(399)	8 Vrije concurrentie is de beste garantie voor economische voorspoed	1	2	3	4	5
(400)	9 De plaats die religie inneemt in onze maatschappij is te groot	1	2	3	4	5
(401)	10 Het persoonlijk gebruik van cannabis zou gelegaliseerd moeten worden in Europa.	1	2	3	4	5
(402)	11 Het homohuwelijk zou toegestaan moeten worden in Europa	1	2	3	4	5

(403)	12	De adoptie van kinderen door homoseksuelen moet worden toegestaan in Europa	1	2	3	4	5
	13	Er zou meer aandacht moeten worden besteed aan vrije tijd dan aan werk	1	2	3	4	5

(404)

EB60.1 Q37 TREND MODIFIED

QA48a En van de volgende lijst met waarden, welke van de drie zijn het belangrijkste voor u persoonlijk?

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES OP - MAX. 3 ANTWOORDEN MOGELIJK)

(405-418)	
De wetgeving	1,
Respect voor menselijk leven	2,
Mensenrechten	3,
Individuele vrijheid	4,
Democratie	5,
Vrede	6,
Gelijkheid	7,
Solidariteit, steun aan anderen	8,
Tolerantie	9,
Godsdienst	10,
Zelfontplooiing	11,
Respect voor andere culturen	12,
Geen van deze (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	13,
Weet niet	14,

EB60.1 Q36a

QA48b Welke van de volgende drie waarden vertegenwoordigen de Europese Unie het best?

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES OP - MAX. 3 ANTWOORDEN MOGELIJK)

(419-432)	
De wetgeving	1,
Respect voor menselijk leven	2,
Mensenrechten	3,
Individuele vrijheid	4,
Democratie	5,
Vrede	6,
Gelijkheid	7,
Solidariteit, steun aan anderen	8,
Tolerantie	9,
Godsdienst	10,
Zelfontplooiing	11,
Respect voor andere culturen	12,
Geen van deze (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	13,
Weet niet	14,

EB60.1 Q36b TREND SLIGHTLY MODIFIED

QA49	Met betrekking tot gedeelde waarden zijn naar uw mening de lidstaten van de Europese Unie...?
------	---

(ENQ.: LEES OP - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

(433)

Heel dicht bij elkaar	1
Redelijk dicht bij elkaar	2
Redelijk ver van elkaar	3
Heel ver van elkaar	4
Weet niet	5

NEW

QA50	Welke twee van de volgende zaken vindt u het nuttigst voor de toekomst van Europa
------	---

(ENQ.: LEES OP - TOON SCHERM - MAXIMAAL 2 ANTWOORDEN)

(434-442)

Een gezamenlijke taal	1,
Goed omschreven externe grenzen van de EU	2,
De introductie van de euro in alle EU landen	3,
Vergelijkbare levensomstandigheden	4,
Een gezamenlijke militaire macht	5,
Een gezamenlijke grondwet	6,
Geen van deze (SPONTAAN)	7,
Anders, namelijk (SPONTAAN - NOTEER)	8,
Weet niet	9,

EB65.1 QA11

QA51	Hoe beoordeelt u de huidige stand van zaken op elk van de volgende gebieden?
------	--

(ENQ.: TOON SCHERM)

	(ENQ.: LEES OP)	Zeer goed	Tamelijk goed	Tamelijk slecht	Zeer slecht	Weet niet
--	-----------------	-----------	---------------	-----------------	-------------	-----------

(443)	1	De (NATIONALITY) economie	1	2	3	4	5
(444)	2	De Europese economie	1	2	3	4	5
(445)	3	De werkgelegenheid in (OUR COUNTRY)	1	2	3	4	5
(446)	4	De milieuontwikkeling in (OUR COUNTRY)	1	2	3	4	5
(447)	5	Het sociale zekerheidstelsel in (OUR COUNTRY)	1	2	3	4	5

EB63.4 QD1 TREND MODIFIED

QA52	Zou u zeggen dat u zeer geïnteresseerd, tamelijk geïnteresseerd, niet erg geïnteresseerd of helemaal niet geïnteresseerd bent in ...?
------	---

(ENQ.: ÉÉN ANTWOORD PER REGEL)

	(ENQ.: LEES OP)	Zeer geïnteresseerd	Tamelijk geïnteresseerd	Niet erg geïnteresseerd	Helemaal niet geïnteresseerd	Weet niet
(448)	1 Binnenlandse politiek	1	2	3	4	5
(449)	2 Europese aangelegenheden	1	2	3	4	5

EB65.1 QA24

D43a	Is er een vaste telefoon aanwezig in het huishouden?
------	--

D43b	Heeft u zelf een mobiele telefoon?	(450)	(451)
		D43a	D43b
		vast	Mobiel
	Ja	1	1
	Nee	2	2

EB65.2 D43a D43b

STEL QB ALLEEN IN EU25-ANDEREN GAAN NAAR QC - CY (tcc) GAAN NAAR DEMOGRAFIE

We gaan nu verder met een ander onderwerp.

QB1	In vergelijking met de prijzen van lokale mobiele telefoondiensten, denkt u dat de kosten lager, gelijk of hoger zijn om...?
-----	--

(ENQ.: TOON SCHERM – ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

	(ENQ.: LEES OP)	Lager	Gelijk	Hoger	Veel te duur (SPONTAAN)	Weet niet
(452)	1 te bellen en gebeld te worden op uw mobiele telefoon wanneer u in het buitenland bent	1	2	3	4	5
(453)	2 SMS-berichten te sturen en ontvangen op uw mobiele telefoon wanneer u in het buitenland bent	1	2	3	4	5
(454)	3 geavanceerde mobiele datacommunicatiediensten te gebruiken, zoals toegang tot websites voor het downloaden van audio\ videobestanden, en het sturen en ontvangen van e-mails wanneer u in het buitenland bent	1	2	3	4	5

NEW

QB2a Kunt u mij vertellen welke van de volgende situaties op u van toepassing zijn?

(ENQ.: LEES OP - MEER ANTWOORDEN MOGELIJK)

(455-458)

U heeft een mobiele telefoon voor privé gebruik	1,
U heeft een zakelijke mobiele telefoon	2,
U heeft geen mobiele telefoon	3,
Weet niet	4,

NEW

STEL QB2b tot en met QB8 INDIEN "HEEFT EEN MOBIELE TELEFOON", CODE 1 of 2 in Qb2a - ANDEREN GAAN NAAR QB9

QB2b En heeft u een mobiele telefoon met een abonnement, ofwel betaling achteraf, of heeft u een pre-paidtelefoon ofwel met pre-paidkaarten? U heeft...

(ENQ.: LEES OP - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

(459)

een mobiele telefoon met een abonnement, ofwel betaling achteraf	1
een pre-paidtelefoon ofwel met pre-paidkaarten	2
Allebei (INT.: indien spontaan genoemd)	3
Weet niet	4

NEW

QB3 Heeft u in de laatste 12 maanden...?

(ENQ.: ÉÉN ANTWOORD PER REGEL)

	(ENQ.: LEES OP)	Ja, een aantal keer	Ja, slechts één of twee keer	Nee
(460)	1 een ander EU-land bezocht voor privé doeleinden?	1	2	3
(461)	2 een ander EU-land bezocht voor zakelijke doeleinden?	1	2	3
(462)	3 een land buiten de EU bezocht?	1	2	3

NEW

QB4 Welke van de volgende mobiele communicatiediensten gebruikt u het meest als u in het buitenland bent?

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES OP - MEER ANTWOORDEN MOGELIJK)

(463-472)

Bellen	1,
Gebeld worden	2,
SMS-berichten versturen	3,
SMS-berichten ontvangen	4,
Geavanceerde mobiele datacommunicatiediensten gebruiken, zoals toegang tot websites voor het downloaden van audio\ videobestanden, en het sturen en ontvangen van e-mails	5,
U neemt uw mobiele telefoon niet mee als u naar het buitenland gaat	6,
U schakelt uw mobiele telefoon gewoonlijk uit in het buitenland	7,
Ik ga nooit naar het buitenland (SPONTAAN)	8,
Anders (indien SPONTAAN genoemd)	9,
Weet niet	10,

NEW

QB5	Hoe zou u het beste het gebruik van uw mobiele telefoon in het buitenland omschrijven?
-----	--

(ENQ.: TOON SCHERM – ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

(473)

U gebruikt dezelfde SIM-kaart en gebruikt uw mobiele telefoon even vaak als thuis	1
U gebruikt dezelfde SIM-kaart en gebruikt uw mobiele telefoon minder vaak dan thuis	2
U gebruikt dezelfde SIM-kaart en gebruikt uw mobiele telefoon vaker dan thuis	3
U koopt een SIM-kaart in het land dat u bezoekt	4
Weet niet	5

NEW

STEL QB6 INDIEN "GEBRUIKT MOBIELE TELEFOON MINDER VAAK (of belt korter\SMS't minder) IN HET BUITENLAND", CODE 2 in QB5 - ANDEREN GAAN NAAR QB8

QB6	Welke van de volgende redenen is de belangrijkste dat u uw mobiele telefoon minder vaak in het buitenland gebruikt?
-----	---

(ENQ.: ROTEER - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

(474)

De kosten zijn te hoog	1
U wenst door niemand te worden gestoord als u in het buitenland bent	2
U bent bang uw mobiele telefoon kwijt te raken als u in het buitenland reist	3
Anders (indien SPONTAAN genoemd)	4
Weet niet	5

NEW

STEL QB7 INDIEN "GEBRUIKT GEEN MOBIELE COMMUNICATIEDIENSTEN OVER DE GRENS", CODE 6 of 7 in QB4 - ANDEREN GAAN NAAR QB8

QB7	Uit de volgende lijst, wat is de belangrijkste reden dat u uw mobiele telefoon niet over de grens in een ander land gebruikt?
-----	---

(ENQ.: ROTEER - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

(475)

De kosten zijn te hoog	1
U wenst door niemand te worden gestoord als u in het buitenland bent	2
U weet niet zeker of het mogelijk is om uw telefoon over de grens te gebruiken	3
U bent bang uw mobiele telefoon kwijt te raken als u in het buitenland reist	4
Anders (indien SPONTAAN genoemd)	5
Weet niet	6

NEW

STEL QB8 INDIEN "HEEFT EEN MOBIELE TELEFOON", CODE 1 of 2 in QB2a - ANDEREN GAAN NAAR QB9

QB8	Zou u uw mobiele telefoon meer in het buitenland gebruiken als de prijs lager zou zijn?
-----	---

--

	(476)
Ja	1
Nee	2
Weet niet	3

NEW

IEDEREEN

--

QB9	Kunt u mij vertellen in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stellingen.
-----	--

(ENQ.: TOON SCHERM MET SCHAAL – ÉÉN ANTWOORD PER REGEL)

	(ENQ.: LEES OP)	Hele maal mee eens	Eerd er mee eens	Eerd er mee onee ns	Hele maal mee onee ns	Niet van toep assi ng (IND IEN SPO NTA AN GEN OEM D)	Wee t niet
--	-----------------	-----------------------------	---------------------------	---------------------------------	-----------------------------------	--	---------------

(477)

1	U heeft een goed beeld van de kosten die u betaalt als u belt of gebeld wordt wanneer u over de grens in een ander EU-land bent	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---	---

(478)

2	De Europese Unie zou ervoor moeten zorgen dat de kosten voor het versturen en ontvangen van SMS-berichten op mobiele telefoons als men in andere EU-landen reist niet buitensporig hoger zijn dan thuis	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---	---

(479)

3	De Europese Unie zou ervoor moeten zorgen dat de kosten voor het bellen en gebeld worden op mobiele telefoons als men in andere EU-landen reist niet veel hoger zijn dan thuis	1	2	3	4	5	6
---	--	---	---	---	---	---	---

NEW

STEL QC IN EU25+BG+RO+TR+HR - CY(tcc) GAAN NAAR DEMOGRAFIE
--

We gaan nu verder met een ander onderwerp.
--

QC1 Kunt u mij vertellen hoeveel u denkt te weten over de omstandigheden waaronder pluimvee en vee wordt gehouden in (OUR COUNTRY)? Zou u zeggen dat u hier veel een beetje of helemaal niets van weet?

(480)

Veel	1
Een beetje	2
Helemaal niets	3
Weet niet	4

NEW

QC2 Zou u meer geïnformeerd willen worden over de omstandigheden waaronder pluimvee en vee wordt gehouden in (OUR COUNTRY)?

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES OP - EEN ANTWOORD MOGELIJK)

(481)

Ja, zeker	1
Ja, waarschijnlijk	2
Nee, waarschijnlijk niet	3
Nee, zeker niet	4
Weet niet	5

NEW

QC3 Als u naar informatie zou zoeken over de omstandigheden waaronder pluimvee en vee wordt gehouden in (OUR COUNTRY), welke van de volgende bronnen zou u dan gebruiken? En welke nog meer?

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES VOOR - MAX. 3 ANTWOORDEN)

(482-491)

Televisie	1,
Radio	2,
Dagbladen	3,
Andere kranten, tijdschriften	4,
Internet	5,
Gesprekken met familieleden, vrienden, collega's	6,
Boeken, brochures, informatiefolders	7,
Ik zoek deze informatie niet, ben niet geïnteresseerd (SPONTAAN)	8,
Anders (indien SPONTAAN genoemd)	9,
Weet niet	10,

NEW

QC4 Kunt mij op een schaal van 1 tot 10 aangeven, hoe belangrijk het voor u is dat het welzijn van pluimvee en vee beschermd wordt? '1' betekent dat dit "helemaal niet belangrijk" voor u is en '10' betekent dat het "erg belangrijk" voor u is.

(492-493)

Helemaal niet belangrijk	2	3	4	5	6	7	8	9	Erg belangrijk
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Weet niet 11

NEW

QC5	Bent u van mening dat over het algemeen het welzijn en de bescherming van pluimvee en vee dat wordt gehouden in (OUR COUNTRY) verbeterd moet worden?
-----	--

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES OP - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

(494)

Ja, zeker	1
Ja, waarschijnlijk	2
Nee, waarschijnlijk niet	3
Nee, zeker niet	4
Weet niet	5

NEW

QC6	Denkt u dat gedurende de laatste 10 jaar het welzijn en de bescherming van pluimvee en vee dat in (OUR COUNTRY) wordt gehouden in het algemeen...?
-----	--

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES OP - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

(495)

erg verbeterd is	1
een beetje verbeterd is	2
ongeveer gelijk gebleven is	3
een beetje verslechterd is	4
erg verslechterd is	5
Weet niet	6

NEW

QC7	Wie kan er volgens u het beste garanderen dat voedingsmiddelen onder diervriendelijke omstandigheden geproduceerd worden?
-----	---

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES OP - ROTEER - MAX. 2 ANTWOORDEN)

(496-505)

Veehouders die het voedsel produceren	1,
Winkels en restaurants die het voedsel verkopen	2,
Consumenten die het voedsel kopen	3,
De voedselverwerkende industrie (verwerkers van voedsel, vervoerders van dieren, etc.)	4,
Dierenartsen	5,
De (NATIONALITY) regering	6,
De Europese Commissie	7,
Dierenbeschermingorganisaties	8,
Geen van deze (SPONTAAN)	9,
Weet niet	10,

NEW

QC8	Denkt u dat er op dit moment voldoende keus is in diervriendelijke voedingsmiddelen voor consumenten in winkels en supermarkten?
-----	--

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES OP - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

(506)

Ja, zeker	1
Ja, waarschijnlijk	2
Nee, waarschijnlijk niet	3
Nee, zeker niet	4
Weet niet	5

NEW

QC9	Zou u bereid zijn om uw vaste winkel te ruilen voor een andere om meer diervriendelijke voedingsmiddelen te kunnen kopen?
-----	---

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES OP - EEN ANTWOORD MOGELIJK)

(507)

Ja, zeker	1
Ja, waarschijnlijk	2
Nee, waarschijnlijk niet	3
Nee, zeker niet	4
Weet niet	5

NEW

QC10	Kunt u mij vertellen in hoeverre u het eens bent met de volgende stelling: in winkels en supermarkten kunnen consumenten makkelijk informatie vinden over producten die diervriendelijk zijn geproduceerd. Bent u het hier...?
------	--

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES OP - EEN ANTWOORD MOGELIJK)

(508)

helemaal mee eens	1
eerder mee eens	2
eerder mee oneens	3
helemaal mee oneens	4
Weet niet	5

NEW

QC11	Denkt u dat de huidige etiketten van voedingsmiddelen u in staat stellen de producten afkomstig van diervriendelijke productiesystemen te herkennen?
------	--

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES OP - EEN ANTWOORD MOGELIJK)

(509)

Ja, zeker	1
Ja, waarschijnlijk	2
Nee, waarschijnlijk niet	3
Nee, zeker niet	4
Weet niet	5

NEW

QC12	Als het gaat om diervriendelijke of beschermende omstandigheden waaronder voedingsmiddelen worden geproduceerd, op welke van de volgende manieren zou u deze het beste herkennen? Door...
------	---

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES OP - ROTEER - MAX. 2 ANTWOORDEN)

(510-517)

informatieposters of borden in de winkel waar u voedingsmiddelen koopt	1,
tekst op de productverpakking	2,
logo's op de productverpakking	3,
kleurcodes op de productverpakking	4,
een plaatje van de productiewijze te tonen (bijvoorbeeld legbatterijkippen en vrije-uitloopkippen)	5,
een klasse- of scoresysteem te gebruiken (bijvoorbeeld 5 "welzijnssterren" voor het beste product, één "ster" voor het basisproduct)	6,
Anders (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	7,
Weet niet	8,

NEW

QC13	Bent u van mening dat veehouders een financiële vergoeding moeten ontvangen voor hogere productiekosten die worden gemaakt om pluimvee of vee onder diervriendelijkere omstandigheden te houden?
------	--

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES OP - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

(518)

Ja, zeker	1
Ja, waarschijnlijk	2
Nee, waarschijnlijk niet	3
Nee, zeker niet	4
Weet niet	5

NEW

QC14	Bent u van mening dat geïmporteerde voedingsmiddelen van buiten de Europese Unie aan dezelfde voorwaarden met betrekking tot dierenwelzijn of bescherming moeten voldoen als de voorwaarden die toegepast worden binnen de Europese Unie?
------	---

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES OP - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

(519)

Ja, zeker	1
Ja, waarschijnlijk	2
Nee, waarschijnlijk niet	3
Nee, zeker niet	4
Weet niet	5

NEW

QC15a	Wat zouden voor u van de volgende redenen de belangrijkste zijn om voedingsmiddelen te kopen die op een diervriendelijkere manier geproduceerd zijn (bijvoorbeeld vrije-uitloop)? Ten eerste?
-------	---

QC15b Ten tweede?

QC15c Ten derde?

(ENQ.: TOON SCHERM - ÉÉN ANTWOORD PER KOLOM)

(520-521) (522-523) (524-525)

(ENQ.: LEES OP -ROTEER)	QC15a EERSTE	QC15b TWEEDE	QC15c DERDE
Goede prijs-kwaliteitverhouding	1	1	1
Ze smaken beter	2	2	2
Ze zijn gezonder	3	3	3
Ze zijn afkomstig van tevredener dieren	4	4	4
Ze zijn afkomstig van gezondere dieren	5	5	5
De producten zijn van betere kwaliteit	6	6	6
Het helpt veehouders die hun dieren beter behandelen	7	7	7
Ze zijn beter voor het milieu	8	8	8
Ze zijn beter voor de maatschappij	9	9	9
Geen van deze (SPONTAAN)	10	10	10
Ik koop geen van deze producten (SPONTAAN)	11	11	11
Weet niet	12	12	12

NEW

DEMOGRAFISCHE VRAGEN

D1 Als men het over politiek heeft, worden vaak de termen 'links' en 'rechts' gebruikt. Wilt u met behulp van deze schaal aangeven hoe uw eigen politieke richting ligt?

(ENQ.: DRUK OP ENTER VOOR SCHAAL EN TOON DAN SCHERM - NIET HELPEN - BIJ AARZELING AANDRINGEN.)

(526-527)

LINKS					RECHTS				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Weigering 11

Weet niet 12

EB65.2 D1

GEEN VRAGEN D2 TOT D6

D7 Ik laat u een scherm zien met daarop een aantal situaties. Kunt u mij het cijfer noemen dat bij de situatie staat die voor u van toepassing is?

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES OP - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

(528-529)

Getrouwd (voor de eerste keer)	1
Hertrouwd (voor de tweede of volgende keer)	2
Niet getrouwd, momenteel met een partner samenwonend	3
Niet getrouwd, nooit met een partner samengewoond	4
Niet getrouwd, vroeger wel met een partner samengewoond	5
Gescheiden	6
Uit elkaar (vroeger samenwonend)	7
Weduwe/weduwnaar	8
Anders (INDIEN SPONTAAN GEZEGD)	9
Weigering (INDIEN SPONTAAN GEZEGD)	10

EB65.2 D7

D8 Hoe oud was u toen u uw schoolopleiding of studie beëindigde? Het gaat om uw VOLLEDIGE DAGOPLEIDING.

(ENQ.: ALS 'NOG BEZIG MET OPLEIDING': CODE '00')

(530-531)

--	--

EB65.2 D8

GEEN VRAAG D9

D10 (ENQ.: NOTEER GESLACHT ZONDER TE VRAGEN)

(532)

Man	1
Vrouw	2

EB65.2 D10

D11 Wat is uw leeftijd?

(533-534)

--	--

EB65.2 D11

GEEN VRAGEN D12 TOT D14

STEL VRAAG D15B ENKEL INDIEN GEEN HUIDIGE BETAALDE ACTIVITEIT - CODES 1 TOT 4 IN D15A

D15a	Wat is uw huidige beroep?
------	---------------------------

D15b	Welk beroep heeft u het laatst uitgeoefend?
------	---

	(535-536)	(537-538)
	D15a	D15b
	HUIDIGE BEROEP	LAATSTE BEROEP
NIET WERKZAAM		
Zorgend voor de dagelijkse boodschappen en het huishoudelijk werk, of (thans) zonder beroep	1	
Student	2	
Werkloos of tijdelijk zonder werk	3	
Gepensioneerd of arbeidsongeschikt	4	
ZELFSTANDIG		
Boer/Tuinder	5	5
Visser	6	6
Zelfstandige beoefenaar van vrij beroep, bijv. advocaat, arts, accountant, architect en dergelijke	7	7
Eigenaar van een winkel, kleine zelfstandige	8	8
Eigenaar van een onderneming, (mede-) eigenaar van een bedrijf	9	9
IN LOONDIENST		
Vrije beroepen, zoals doctoren, advocaten accountant, architect	10	10
Hogere leidinggevende functie (president-directeur, algemeen directeur, directeur)	11	11
Middelbare leidinggevende functie (afdelingshoofden, leraren, junior managers en technici)	12	12
Werknemer, hoofdzakelijk werkend achter een bureau	13	13
Werknemer, niet werkend achter een bureau maar reizend (vertegenwoordiger, chauffeur, etcetera)	14	14
Werknemer, niet werkend achter een bureau maar in dienstverlenend beroep (ziekenhuis, restaurant, politie, brandweer, en dergelijke)	15	15
Opzichter, voorman	16	16
Geschoolde handarbeider	17	17
Ongeschoolde handarbeider, hulp in de huishouding	18	18
HEEFT NOOIT BETAALD WERK VERRICHT		19

EB65.2 D15a D15b

GEEN VRAGEN D16 TOT D24

D25	Woont u ...?
(ENQ.: LEES OP)	
(539)	
	op het platteland of in een dorp 1
	in een kleine of middelgrote stad 2
	in een grote stad 3
	Weet niet 4
EB65.2 D25	
GEEN VRAGEN D26 TOT D39	
D40a	Kunt u mij zeggen hoeveel personen van 15 jaar of ouder bij u thuis wonen, inclusief uzelf?
(ENQ. NOTEER HET JUISTE AANTAL)	
(540-541)	
	<input type="text"/> <input type="text"/>
EB65.2 D40a	
D40b	En kunt u mij zeggen hoeveel kinderen jonger dan 10 jaar bij u thuis wonen?
(ENQ. NOTEER HET JUISTE AANTAL)	
(542-543)	
	<input type="text"/> <input type="text"/>
EB65.2 D40b	
D40c	En kunt u mij zeggen hoeveel kinderen van 10 tot en met 14 jaar bij u thuis wonen?
(ENQ. NOTEER HET JUISTE AANTAL)	
(544-545)	
	<input type="text"/> <input type="text"/>
EB65.2 D40c	
D41	Waar bent u zelf geboren?
(ENQ.: LEES OP - TOON SCHERM - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)	
(546)	
	in (OUR COUNTRY) 1
	in een andere lidstaat van de Europese Unie 2
	in Europa, maar niet in een lidstaat van de Europese Unie 3
	In Azië, Afrika of Latijns Amerika 4
	in Noord Amerika, Japan of Oceanië 5
	Weigering (INDIEN SPONTAAN GENOEMD) 6
EB65.2 D41	

D44	Beschouwt u zichzelf als...?
-----	------------------------------

(ENQ.: NIET OPLEZEN - TOON SCHERM - VOOR GECODEERDE LIJST - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)
--

(547-548)

Katholiek	1
Orthodox	2
Protestants Gereformeerd, Nederlands Hervormd	3
Anders christelijk	4
Joods	5
Moslim	6
Sikh	7
Boeddhist	8
Hindoe	9
Atheïst	10
Niet gelovig Agnostisch	11
Anders (indien SPONTAAN genoemd)	12
Weet niet	13

EB65.2 D44

D45	Los van huwelijken of begrafenissen, ongeveer hoe vaak bezoekt u religieuze diensten?
-----	---

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES OP - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

(549)

Vaker dan 1 keer per week	1
1 keer per week	2
Ongeveer 1 keer per maand	3
Ongeveer iedere 2-3 maanden	4
Alleen op speciale heilige feestdagen	5
Ongeveer 1 keer per jaar	6
Minder vaak	7
Nooit	8
Weet niet	9

EB65.2 D45

D46	Welke van de volgende zaken zijn er in uw huishouden?
-----	---

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES OP - MEER ANTWOORDEN MOGELIJK)
--

(550-559)

Televisie	1,
DVD speler	2,
Muziek CD speler	3,
Computer	4,
Internetaansluiting thuis	5,
Een auto	6,
Een appartement of een huis dat afbetaald is	7,
Een appartement of een huis waarvoor nog afbetaald wordt	8,
Geen van deze (SPONTAAN)	9,
Weet niet	10,

EB65.2 D46

INTERVIEW PROTOCOLE

P1	DATUM VAN INTERVIEWEN	
	(560-561)	(562-563)
	<input type="text"/> <input type="text"/> DAG	<input type="text"/> <input type="text"/> MAAND
	EB65.2 P1	
P2	BEGINTIJD VAN HET INTERVIEW	
	TNS NIPO: WORDT AUTOMATISCH GEREgistREERD	
	(564-565)	(566-567)
	<input type="text"/> <input type="text"/> UUR	<input type="text"/> <input type="text"/> MINUTEN
	EB65.2 P2	
P3	DUUR INTERVIEW IN MINUTEN	
	(568-570)	
	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> MINUTEN	
	EB65.2 P3	
P4	Aantal personen dat aanwezig was bij het vraaggesprek, inclusief de interviewer	
		(571)
	Twee (interviewer + ondervraagde)	1
	Drie	2
	Vier	3
	Vijf of meer	4
	EB65.2 P4	
P5	De medewerking van de ondervraagde was ...	
		(572)
	Uitstekend	1
	Goed	2
	Middelmatig	3
	Slecht	4
	EB65.2 P5	
P6	Gemeente grootte	
	(LOKALE CODES)	
	(573-574)	
	<input type="text"/> <input type="text"/>	
	EB65.2 P6	
P7	Regio	
	(LOKALE CODES)	
	(575-576)	
	<input type="text"/> <input type="text"/>	
	EB65.2 P7	
P8	Postcode	
	(577-584)	
	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	
	EB65.2 P8	
P9	Sample point nummer	
	(585-592)	
	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	
	EB65.2 P9	
P10	Interviewnummer	
	(593-600)	
	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	
	EB65.2 P10	

P11	Weeg factor									
	(601-608)									
	EB65.2 P11									
	Alleen in LU, BE, ES, FI, EE, LV, MT EN TR									
P13										
										(609)
-										1
-										2
-										3
	EB65.2 P13									